

İDARE
Dahiliye Vekâletinin Aylık Mecmuası

Yıl: 13 Nisan 1939 Sayı: 133

Resmî kısım :

1	— Nutuklar	305
2	— Tayinler	309
3	— Vekâlet emrine alınanlar	312
4	— Terfi edenler.....	313
5	— Takdir edilenler	314
6	— T. B. M..M. kararları	317
7	— Nizamnameler, talimatnameler	320
8	— Kararnameler	401
9	— Vatandaşlığımıza kabul edilenler	404
10	— Mülkî teşkilât	405
11	— Vekâletimiz tamimleri	406
12	— Diğer Vekâletlerin tamimleri	426
13	— Çalışma raporları	451
14	— Tekaüt ve yetim muamelesi bitenler.....	453

Cumhuriyet Matbaası — İstanbul

Resmi Kısım

Nutuklar

Başvekil Dr. Refik Saydam tarafından 10/4/1939 tarihinde T. B. M. M. inde Heyeti Umumiye de okunan Hükümetin programı

Aziz arkadaşlarım;

Büyük Millet Meclisinin intihabının yenilenmesi dolayısıle kabinenin istifasını Reısicumhurumuza takdim ettim. Kabul ve yeni kabinenin teşkilini tekrar bana tevdi buyurdular. Bugün, yeni kabineyi yüksek huzurunuza getiriyorum.

Bu kabine de, şimdiye kadar olduğu gibi mensup olduğumuz Cumhuriyet Halk Partisinin programını tahakkuk ettirmek için çalışacaktır.

Kabinenin iş bölümü noktasından eskisine nazaran farkı; Nafia ve İktisat Vekâletlerinin ikişer vekâlete ayrılmış olmasıdır. Seneler geçtikçe vazifeleri artan bu iki vekâletin, gördükleri âmme hizmetlerine nazaran bir taksime tâbi tutulması ihtiyacı his olunuyordu. Bu suretle, şimdiye kadar inşa, nakliyat ve muhabere işlerini göre Nafia Vekâleti, yalnız inşaatla meşgul bir Vekâlet haline getirilmiş, münakale ve muhabereye ait olan hizmetlerle İktisat Vekâletine bağlı deniz nakliyat işleri alınarak (Münakale ve Muhabere Vekâleti) ihdas olunmuştur. Keza, ticaret ve sanayi işlerini gören İktisat Vekâleti, yalnız sanayi ve maadin işlerde meşgul olmak üzere bırakılmış, iç ve dış ticarete ait vazifeler toplanarak (Ticaret Vekâleti) teşkil edilmiştir. Bu veçhile vücade gelen Vekâletlerle, idare

ve teknik bakımından işlerin yürümesinin daha kolay bir hale konulduğunu ve vekillerin de daha yakından kendi işlerini takip ve kontrol edebileceklerini ümit ediyoruz.

Vekâletlerin iş programında bir değişiklik yoktur. Kabinenin programında olduğu gibi, vekâletlerin iş programlarında da Cumhuriyet Halk Partisinin programı esastır.

Cumhuriyet devrinin en muvaffak prensiplerinden biri olan denk bütçe esasına dayanarak hazırlanan 1939 - 1940 malî sene bütçesi huzurunuzda takdim edilmiş bulunmaktadır. Müzakeresi esnasında gerek şahsen gerek kendileriyle çalışmakla iftihar duyduğum Vekil arkadaşlarımla size vereceğimiz izahat bunu gösterecektir, kanaatındayım.

Yalnız dahilî, haricî vaziyetlerden bahsedeceğim.

Dahilde devamlı bir huzur ve sükûn bulunduğunu ve Türk vatandaşının samimî beraberlik ve güven havası için de yaşadığını emniyetle söyleyebilirim. (Bravo sesleri, alkışlar) Cumhuriyet Hükümeti, bu havanın bulunmamasına Türk vatandaşının endişesiz çalışmasına ve kazanmasına, huzur içinde faziletli bir aile hayatı geçirmesine ve istikbalinden emin olmasına bütün kuvvet ve gayretile çalışmakta devam edecektir. (Alkışlar).

Aziz arkadaşlarım;

Dünya vaziyetinin baş döndürücü bir sür'atle her an değişiklikler gösteren inkişafı, haricî siyasetimizin Her zamankinden ziyade müteyakkız olmasını icap ettiriyor. Milletleri birbirinin karşısına diken, bir kaç gün gibi kısa zaman içinde Devletlerin, ortadan kalkmasına müncer olan bugünkü dünya buhranı, sulha olan kuvvetli merbutiyetini her zaman ilân ve ispat etmiş bulunan Cumhuriyet Hükümetini tabiatile yakından alâkadar etmektedir.

Fakat bütün bu değişmeler, bu sür'atli ve esaslı inkişaf lar yanında, Türkiye'nin haricî siyaseti bir tebeddül göstermemektedir. Dostluklarına, ittifaklarına, velhasıl sözüne ve imzasına -sadık olan Türkiye, sulhu, sevmek, sulha hiz-

met etmek yolundaki azminde aynı iman ile ve aynı itina ile berdevam bulunmaktadır. (Alkışlar).

Bu kargaşalıklar önünde, Cumhuriyet Hükümetinin büyük, küçük bütün Devletlerle aynı samimiyet ve dürüstü altında dostane münasebetlerini idame etmekte bulunduğunu ve bundan sonra da idameye çalışacağını size söyleyebilirim.

Sulha hizmeti, Hükümetiniz, bu dürüst siyasette buluyor.

Fikir ve menfaatlerin bu kadar şiddetle çarpıştığı zamanımızda, Türkiye için ne bir fikir cereyanı, ne de her hangi bir menfaat hırsı, sulh yolundan inhirafta âmil olmamaktadır ve olmayacaktır.

Milletimizin hayat ve refahını tehlikeye atabilecek hareketler, Hükümetinizden sadır olmayacaktır. (Bravo sesleri). Elverir ki iyi niyetlerimiz ve bütün devletlere karşı beslediğimiz samimi ve dostane bitaraftık doğrudan doğruya veya bilvasıta ihlâl edilmek teşebbüsüne maruz kalmasın.

Çok tehlikeli, buhranlı ve sık tebeddül eden enternasyonal vaziyet içinde haricî siyasetimizin bu ana hatlarını tebarüz ettirmekle iktifa ediyorum. Yeni vaziyetleri umumî sulh menfaati ve Türk âlî menfaati bakımında daimî bir teyakkuza ve tetkika tâbi tutacağız ve Büyük Meclisin murakabe ve karar hakkını daima zamanında ve tam olarak kullanması için lâzım gelen gelen ihtimamı dikkatle tatbik edeceğiz (Alkışlar).

Türk vatan ve milletinin, Türkiye Cumhuriyetinin maruz kalabileceği vakayie karşı zamanında tedbir almak hususunda, Cumhuriyet Hükümeti müteyakkız bulunmaktadır. (Alkışlar).

En yüksek hamaset ve sarsılmaz vatan sevgisi kaynağı olan büyük Türk ordusuna dayanarak her tehlikeyi ve tecavüzü bertaraf edeceğimiz kanaatinde olduğumuzu söylemekle iftihar duyarım. (Bravo sesleri şiddetli alkışlar)

İşte, arkadaşlar, maruzatım burada bitiyor. Sözüme başlarken arz ettiğim gibi, Cumhuriyet Halk Partisinin programına sadık ve onun tahakkukuna çalışan arkadaşlarımız olmakla bahtiyarız. Sizin gösterdiğiniz yolda ve vereceğiniz direktifler dairesinde milletin refah ve saadetine çalışmak azmindeyiz. Eğer, bizi bu vasıflarımızla yüksek maksatlarınıza hizmet edecek kabiliyette görüyorsanız itimat reylerinizle taltif, takviye ve işimize devama müsaade buyurunuz. (Bravo sesleri, şiddetli alkışlar).

Tayinler

1 — Açık olan Acıpayam Kaymakamlığına Ankara Maiyet Memurlarından Hukuk Mezunu Cemil Calin, Yenice Kaymakamlığına Bursa Maiyet Memurlarından Hukuk . mezunu Kâzım Gürelin, Serik. Kaymakamlığına İstanbul Maiyet Memurlarından Hukuk Mezunu Hakkı Uygurun, Mesudiye Kaymakamlığına Manisa Maiyet memurlarından Hukuk mezunu Dündar Eğinin, Karasu Kaymakamlığına Dört Yol Kaymakamı Adil Cigeroğlunun, Suşehri Kaymakamlığına Amasya Maiyet Memuru Mülkiye Mezunu Kemal Erenin, Hayrebolu Kaymakamlığına İstanbul Maiyet Memuru Hayrı Dışlioğlunun, Beytüşşebap Kaymakamlığına Garzan Kaymakamı Suphi Baturun, Beşiri Kaymakamlığına sabık Beytüşşebap Kaymakamı Necmi Kalaçların, Arapkir Kaymakamlığına Mahallî İdareler Şube Müdür Muavini Emin Koksallın, Garzan Kaymakamlığına Havza Kaymakamı Şevket Ekerin, Yalova kaymakamlığına Çorlu Kaymakamı Niyazi Ülkünün, Daday Kaymakamlığına Kastamonu Maiyet Memuru Zeki Ocaklının, Hafık Kaymakamlığına Daday Kaymakamı Recep Aydınin, Andirin Kaymakamlığına Yalova Kaymakamı Hüsnü Erginin, Havza Kaymakamlığına Yusufeli Kaymakamı Sadi Silerin, Çorlu Kaymakamlığına Karaisal Kaymakamı Necmettin Erginin, Çınar Kaymakamlığına Hadım Kaymakamı Hazım Saygunun naklen ve yeniden tayinleri tensip edilmiştir.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

30/3/1939

- 1 — Açık olan Sinop Mektupçuluğuna eski Muş. Mektupçusu Muzaffer Muhittin Dalkılıçoğlunun, Gaziantep, mektupçuluğuna eski Bayramiç Kaymakamı Şevki Mirzoğlunun, Siirt Mektupçuluğuna Muradiye Kaymakamı Eşref Erkut'un, Çoruh Mektupçuluğuna Siirt Mektupçusu Şevket: Yıldırım'ın, Muş Mektupçuluğuna Hakkâri Mektupçusu. Hüseyin Pabuçuoğlu'nun, naklen ve yeniden tayinleri tensipe edilmiştir.
- 2 — Bu kararnamenin icrasına Dahiliye ve Memurdur.

19/4/1939

1 — Açık olan Dörtüol Kaymakamlığına Kurtalan Kaymakamı Şevket Eker'in Kurtalan Kaymakamlığına Beypazarı Kaymakamı Nail Öktem'in, Karaman Kaymakamlığına Nazimiye Kaymakamı Nesip Ararat'ın, Iğın. Kaymakamlığına Mazgirt Kaymakamı Aiâattin Özgelen'in, Sütçüler Kaymakamlığına Biga Kaymakamı Hikmet Yavuz'un, Hozat Kaymakamlığına Kozan Kaymakamı Avni Arıkan'ın, Siverek Kaymakamlığına Maden Kaymakamı Hamdi Kiper'in, Maden Kaymakamlığına Silivri Kaymakamı Vakkas Ferit Savaş'm, Nazimiye Kaymakamlığına Karaman Kaymakamı Celâlettin Ünsal'ın, Mazgirt Kaymakamlığına Köyceğiz Kaymakamı Halil Hilmi Tunçer'in, Pötürge Kaymakamlığına Diyarbakır Maiyet Memuru Basri Özpmar'ın, Biga Kaymakamlığına Çankırı Maiyet Memuru Fethi Tansuk'un, Göksün Kaymakamlığına İsparta Maiyet Memuru Fehmi Kutlu'nun, Küre Kaymakamlığına İzmir Maiyet Memuru Haluk Yergök'ün, Yusufeli Kaymakamlığına Trabzon Maiyet Memuru Mahmut Şahin 'in, Köyceğiz Kaymakamlığına Kırklareli Maiyet Memuru Fethi Burak'ın, Karapınar Kaymakamlığına Hafik Kaymakamı Recep Aydm'm, Darende Kaymakamlığına Zile Kay-

makamı Kerim Tümay'ın, Zile Kaymakamlığına Sütçüler Kaymakamı Nami Ünsal'ın, Pülümer Kaymakamlığına İpsala Kaymakamı Behçet Savaş'ın, Üçüncü Umumî Müfettişlik Evrak Müdürlüğüne Tutak Kaymakamı Muzaffer Kuşakçının naklen ve yeniden tayinleri tensip edilmiştir.

3 — Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

19/4/1939

Vekâlet emrine almanlar

No : 14808

1 — Görülen idari lüzuma binaen Baskili Kaymakamı Mümtaz Arkanın Vekâlet emrine alınması tensip edilmiştir.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

22/4/1939

Terfi edenler

Üçüncü sınıftan ikinci sınıfa terfi eden valiler

Denizli valisi Ekrem Engür ile Bilecik valisi A. Rıza Oskay'ın 125 liralık ikinci sınıf valiliğe terfileri 14/4/939 tarihinde onanmıştır.

İkinci sınıftan birinci sınıfa terfi eden kaymakamlar

Cide Kaymakamı M. Ali ÖncePin, Çankaya kaymakamı Daniş Yurdakul'un münhal bulunan 55 liralık birinci sınıf kaymakamlığa terfileri 14/4/939 tarihinde onanmıştır.

Üçüncü sınıftan ikinci sınıfa terfi eden kaymakamlar

Arapçay kaymakamı B. Suphi Aktan'ın, Koyulhisar kaymakamı Reşat Yücel'in, Kilis kaymakamı Turgut Başkaya'nın ve Saray kaymakamı Haydar Ekinci'nin münhal bulunan ikinci sınıf kaymakamlığa terfileri 14/4/939 tarihinde onanmıştır.

Takdir edilenler

Takdirname ile taltif olunan vali muavinleri

Samsun vali muavini
Orhan Güvenç : İşleri iyi ifa etmekte göstermiş
olduğu gayret ve muvaffakiyetinden
dolayı Samsun vilâyetince takdir edilmiştir.

Takdirname ile taltif edilen kaymakamlar

Bünyan kaymakamı
Kâzım Atakul : Kazada başarmış olduğu işlerden
dolayı Kayseri vilâyetince takdir edilmiştir.

Uzunköprü kaymakamı
Sadettin Ertür : mebus seçiminde ibraz etmiş olduğu
gayretten dolayı Edirne vilâyetince takdir edilmiştir.

Çarşamba kaymakamı
Halil Rıfat Demirbağ : Sıtma, mücadelesindeki faaliyetinden
dolayı Samsun vilâyetince takdir edilmiştir.

Takdirname ile taltif olunan mektupçular

Ağrı mektupçusu İsmail
Hakkı Kayan : muamelâtı kalemiyede gösterdiği
intizam ve intihap işlerindeki
faaliyetinden dolayı Ağrı vilâyetince
takdir edilmiştir.

Eskişehir mektupçusu
Rüştü Yurdakul : muamelâtı tahririyedeki dikkat
ve liyakatinden dolayı Eskişehir
vilâyetince takdir edilmiştir.

Manisa mektupçusu Şevki Birscl : muamelât ve muhaberatın sür'atı
ceryanında gösterdiği gayretten

dolayı Manisa vilâyetince
takdir edilmiştir.

Takdirname ile taltif edilen nahiye müdürleri

- Muş vilâyetinin Narlı nahiyesi müdürü 3345 : Köy işlerindeki yakın alâka ve
Zühtü Önel : çalışmasından dolayı vilâyetçe takdir
edilmiştir
- Kızılhisar nahiyesi müdürü 4147 Rıza Öztürk : Muhtelif zamanlarda göstermiş
olduğu muvaffakiyetlerden dolayı Denizli
vilâyetince takdir edilmiştir.
- Kayadibi nahiyesi müdürü 3821 Mahmut Bircan : Nahiye ait muamelâtı umumiye-
yi muvaffakiyetle başarmak hususunda
göstermiş olduğu mesaiden dolayı
Sivas vilâyetince takdir edilmiştir.

Takdirname ile taltif olunan tali memurlar

- Kastamonu vilâyeti mektupçuluk kalemi : 938 yılı içinde 2540 adet evrak
başkâtibi Şevket Akbulut : muamelesinin intacı hususunda
gösterdiği faaliyetten dolayı
Kastamonu vilâyetince takdir edilmiştir
- Kastamonu vilâyeti mektupçuluk kalemi : 938 yılı içinde 2540 adet evrak
kâtibi Muammer Ataşan : muamelesinin intacı hususunda
gösterdiği faaliyetten dolayı Kastamonu
vilâyetince takdir edilmiştir.
- Kastamonu vilâyeti mektupçuluk kalemi katibi : 938 yılı içinde 2540 adet evrak
Adnan Bındal : muamelesinin intacı hususunda gösterdiği
faaliyetten dolayı Kastamonu
vilâyetince takdir edilmiştir

- Kastamonu vilâyeti mektupçuluk kalemi evrak 938 yılı içinde 2540 adet evrak memuru Fehmi Özalp : muamelesinin intacı hususunda gösterdiği faaliyetten dolayı Kastamonu vilâyetince takdir edilmiştir.
- Vilâyet evrak kâtibi Nedim Akbulut : 933 yılı içinde 2540 adet evrak muamelesinin intacı hususunda gösterdiği faaliyetten dolayı Kastamonu vilâyetince takdir edilmiştir.
- Vilâyet evrak kâtibi Asaf Akdut : 938 yılı içinde 2540 adet evrak muamelesinin intacı hususunda gösterdiği faaliyetten dolayı Kastamonu vilâyetince takdir edilmiştir.
- İdare hey'eti kâtibi Halit Tezcan : 938 yılı içinde 2540 adet evrak muamelesinin intacı hususunda gösterdiği faaliyetten dolayı Kastamonu vilâyetince takdir edilmiştir.
- İdare hey'eti kâtibi İsmail Tekiner : 938 yılı içinde 2540 adet evrak muamelesinin intacı hususunda gösterdiği faaliyetten dolayı Kastamonu vilâyetince takdir edilmiştir.

T. B. M. M. Kararları

İsmet İnönünün Reisicümhurluğa seçildiği hakkında

Karar No : 1081

Ankara Mebusu İsmet İnönü 413 rey ile ve ittifakla Reiscümhurluğa seçilmiştir.

3/4/1939

İcra Vekilleri Heyetine itimat beyan olunduğuna dair

Karar No : 1082

Başvekil Dr. Refik Saydamın beyanatından sonra İcra Vekilleri Heyetine (389) reyile yani mevcudun ittifakile itimat beyan edilmiştir.

10/4/1939

T. C.

BAŞVEKÂLET

Riyaseticümhur Yüce Katma

Büyük Millet Meclisi intihabının tecdidi ve Riyaseticümhur Makamına tekrar şeref vermeniz üzerine, vazifemizin hitam bulduğuna kani olarak, kabinenin istifasını Yüksek Huzurunuzla arz ve takdim ediyorum.

Gerek Başvekâleti bana tevdi etmek ve gerek kabine arkadaşlarım hakkında izhar buyurmak lütfunda bulunduğunuz büyük itimat ve iltifata; vatanımızın ve milletimizin refah ve saadeti hususundaki mesaide her an nail ol-

duğumuz yüksek irşada ve vazifemizin ifası esnasında gösterilen teshilâta karşı duyduğumuz minnet ve şükran yüce huzurunuz bu vesile ile bir kere daha arz etmeği vazife bilirim.

3/Nisan/1939

Başvekil
Dr. REFİK SAYDAM

Türkiye
RİYASETİCÜMHUR
Umumî Kâtipliği
4/454

3/Nisan/1939

İstanbul Mebusu Doktor Refik Saydam’a

3- nisan - 1939 tarihli tezkere cevabıdır.

Büyük Millet Meclisinin yeniden intihabı dolayısıyla vukubulan istifanız kabul olunmuş ve yeni Hükümetin tekrar sizin tarafınızdan teşkili tensip edilmiştir. Teşkilâtı Esasiye Kanunu mucibince İcra Vekilleri Heyetinin intihap ve teklifini rica ederim.

Reisicumhur
İSMET İNÖNÜ

T. C.
BAŞVEKÂLET
Hususî Kalem Müdürlüğü

Reisicumhurum Yüksek Huzurlarına

Teveccüh ve itimatları eseri olarak tekrar Başvekâlete tayin buyurulmaklığım üzerine Teşkilâtı Esasiye Kanunu-

nun kırk dördüncü maddesi ve yine bu kanunun kırk sekizinci maddesinde gösterilen Devlet dairelerinin Vekâletlere ayrılması hakkındaki 3271 numaralı kanuna tevfikân tanzim olunan İcra Vekilleri Heyetinin isimlerini kavi listeyi yüksek tasviplerine derin saygılarımla arz ederim. 3 - Nisan - 1939

Başvekil
Dr. REFİK SAYDAM

Adliye Vekili	Konya Mebusu	Tevfik Sılay
Millî Müdafaa Vekili	Bursa Mebusu	General Naci Tınaz
Dahiliye Vekili	Tekirdağ Mebusu	Faik Öztrak
Hariciye Vekili	İzmir Mebusu	Şükrü Saraçoğlu
Maliye Vekili	Elâzığ mebusu	Fuat Ağralı
Maarif Vekili	İzmir mebusu	Hasan Âli Yücel
Nafia Vekili	Konya Mebusu	General Ali Fuat
		Cebesoy
İktisat Vekili	Samsun Mebusu	Hüsni Çakır
Sıhhat ve İçtimâî		
Muavenet Vekili	Aydın Mebusu	Dr. Hulûsi Alataş
Gümrük ve İnhisarlar		
Vekili	İstanbul Mebusu	Rana Tarhan
Ziraat Vekili	Kütahya Mebusu	Muhlis Erkmen
Muhabere ve Münakalât	Afyonkarahisar	
Vekili	Mebusu	Ali Çetin Kaya
Ticaret Vekili	Antalya Mebusu	Cezmi Ercin

Türkiye
RİYASETİCÜHUR
Umumî Kâtibliği
4/455

Başvekil İstanbul Mebusu Doktor Refik Saydamda

3 nisan 1939 tarihli tezkerelerde inha olunan İcra Vekilleri Heyeti muvafık görülerek tasdik edilmiştir. Hepinize muvaffakiyetler dilerim. 3 - nisan - 1939

Reisicümhur
İSMET İNÖNÜ

Nizamnameler

Kararname No : 2/10680

Neşir tarihi : 8/4/939

3502 sayılı kanunun 12 nci maddesine göre Genel Kurmay Başkanlığınca teklif ve Devlet Şûrasınca görölerek. 15/2/1939 tarih ve 1608 sayılı tezkere ile tadilen tevdi olunan ilişik hava taarruzlarına karşı pasif korunma nizamnamesinin mer'iyete konulması; İcra' Vekilleri Heyetince 30/3/1939 tarihinde onanmıştır.

30/3/1939

Hava taarruzlarına karşı pasif korunma Nizamnamesi

KISIM : I

Pasif korunma esasları

Madde 1 — Hava pasif korunma mecburiyetine tâbi tutulan şehir ve kasabalarda resmî ve hususî müesseselerde ve meskenlerde hava taarruzlarına karşı 3502 sayılı Hava. Taarruzlarına Karşı Korunma Kanununa göre işbu Nizamname hükümleri tatbik olunur.

Madde 2 — Pasif korunma:

- A) Pasif korunma teşkilleri,
- B) Yapılacak hazırlık tedbirleri,
- C) Talim ve terbiye olmak üzere üç kısma ayrılır.

A) Pasif korunma teşkilleri

Madde 3 — Pasif korunma teşkilleri vekâilelerin pasifi korunma büroları ve vilâyetlerin pasif korunma komisyonlarile mahallî korunma teşkillerinden mürekkeptir.

Madde 4 — Pasif korunma büroları her. vekâlette ve—

kâlete bağı teşkillerin ihtiyaç ve hususiyetlerine göre Seferberlik Müdürlüklerine bağı olarak mütehassıs ve memurlardan teşekkül eder Seferberlik teşkilâtı olmayan vekâletlere bağı daire ve müesseseler Hava Müdafaa Genel Komutanlığı ile anlaşarak icabeden tedbirleri alırlar. Seferberlik Müdürlüğü bulunan vekâletlere bağı daire ve müesseseer direktifi Seferberlik Müdürlüğünden alacaklardır.

Madde 5 — Pasif korunma bürolarının vazifeleri şunlardır:

Kendi daire, müesseselerine mahsus hususî hava korunma plânlarını hazırlamak ve tedbirlerini almak ve tatbik etmek ve hava taarruzlarına karşı korunma kanunu, nizamname ve talimatname hükümlerini takip ve tatbik ettirmek ve hava korunma bakımından bütçeye konacak tahsisatı hazırlamak ve alınacak tahsisatın sarf yerlerini tespit etmek.

Bütün yurda şamil hatıra gelebilecek tedbirleri Hava Müdafaa Genel Komutanlığına teklif etmek ve umumî şekilde ittihaz edilecek kararlardan kendilerini alâkadar e- den hususları bu Nizamname hükümleri dairesinde tatbika çalışmak da büroların vazifeleri cümlesindendir.

Madde 6 — Vilâyet pasif korunma komisyonları Valinin başkanlığı altında askerî garnizon olan yerlerde Garnizon Komutanı veya vekili, Askerlik Şubesi Reisi, Cumhuriyet Müddeiumumisi, Defterdar, Nafia Müdürü, Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürü, Maarif Müdürü, Ticaret e Sanayi Müdürü, Veteriner Müdürü, Ziraat Müdürü, Seferberlik Müdürü, Posta ve Telgraf ve Telefon Müdürü, Gümrük ve İnhisarlar Başmüdür ve Müdürü, Emniyet Mü- dürü veyahut Emniyet Müdürü vazifesini ifa etmek için yerine kaim olanla Jandarma Komutanı, Belediye Reisi,. Ticaret ve Sanayi Odası Reisi veya Başkâtibi, Kızılay Reisi, demiryolu istasyonu bulunan yerlerde İstasyon Müdürü ve sahil vilâyetlerde Liman Reislerinden mürekkeptir.

Valiler lüzum gördükleri takdirde istişarî mahiyette

Olmak üzere diğerk müessese ve teşkilât âmirlerini de toplanmalara davet edebilirler.

Madde 7 — Pasif korunma bakımından komisyonca yapılacak işler Vali tarafından ilgilerine göre komisyon aza rına taksim edilebilir. Müsterek işler komisyon azalan arasından teşkil edilecek encümenlere verilebilir. Azaların veya encümenlerin hazırlayacakları işler bilâharâ komisyonca karar altına alınır. Komisyonların yazı işleri seferberlik bürolarınca yapılır.

Madde 8 — Pasif korunma komisyonları, en az ayda bir defa toplanır. Reis lüzum gördüğü zamanlar ayrıca toplanmaya davet eder.

Madde 9 — Pasif korunma komisyonlarının vazifeleri şunlardır:

- A) Pasif korunma plânlarını ve talimatlarını yapmak ve şehir ve kasabaların yeniden yapılan ve tadilen vücade getirilen plânlarını ve yapı şartlarını hususi nizamnamesine ve verilecek direktiflere göre havadan korunma bakımından tetkik etmek,
- B) Haber alma hizmeti için «D.112» talimatını mahalli kolordu veya tümen ve bulunulan yerde müstahkem mevki varsa komutanile anlaşarak tatbik ettirmek,
- C) Korunma teşkilleri kadrolaştırmak, mütehassıs ve yardımcılarını seçmek, teçhiz etmek, malzemelerini hazırlamak ve muhafaza etmek ve şehrin müteaddit korunma bölgelerine ayrılmasına lüzum görülürse bölgeleri ve her bölgede bulunacak teşkilleri tespit eylemek «teşkillere verilmiş olan teçhizat teşkilleri tarafından ve yedek malzeme de vilâyet tarafından tesis olunacak hususî depolarında muhafaza edilir.»
- D) Pasif korunma mecburiyetine dahil olan mevkilerden başlayarak ders ve talim ile halkı yetiştirmek, harka ve resmî makamlara korunma tedbirleri almakta yardım etmek ve kolaylıklar göstermek,
- E) Bütün korunma teşkilleri ve malzemesini tehlike

zamanında hemen faaliyete geçecek hazır bulunduracak tedbirleri almak ve hava korunma tahsisatının usulü dairesinde sarfı için lüzum göstermek,

F) Hava taarruzlarına karşı korunma kanunu, nizamname, emir ve talimatları ve takip ve tatbik ettirmektir.

Madde 10 — Bu komisyonlara bağlı olmak üzere pasif korunma mecburiyetine dahil kazalarda da kaymakamların, başkanlığında askerlik şubesi reisi, hükümet tabibi, emniyet âmiri ve jandarma komutanından mürekkep bir komisyon teşkil edilir.

Kaymakamlar bu. komisyona lüzum gördükleri takdirde istişarî mahiyette olmak üzere istedikleri zevatı alabilirler.

Madde 11 — Komisyonların senede bir defa birinci kânunda tanzim edecekleri raporlarla sarfiyat cetvelleri ve mevcut malzeme kuvvetleri kaza kaymakamları tarafından sırasıyla vilâyetlere ve vilâyetler de bunları inceleyerek sonuçlarını Dahiliye Vekâletine ve Hava Müdafaa Genel Komutanlığına ve diğer vekâletleri ilgilendirenleri de ait oldukları vekâletlere gönderirler.

Vekâletler ve Hava Müdafaa Genel Komutanlığı bu rapor sonuçlarını mütalealarile birlikte şubat ayında Genel Kurmay Başkanlığına gönderirler.

Madde 12 — Seferde pasif korunma komisyonları, hava müdafaa mıntaka komutanının, varsa mevki müdafaa komutanının hava müdafaa bakımından zarurî olarak gösterecekleri lüzuma göre hareket ederler.

Hava pasif teşkilleri

Madde 13 — Pasif korunma komisyonlarının korunma plânlarını tatbik edecek olan kuvvetler, pasif teşkilleri guruplarıdır.

Bu kuvvetler, mevkiin büyüklüğüne ve nüfusuna göre nüfusun 5/1000-15/1000 i kadar olur.

Madde 14 — Korunma teşkillerinin başında mahalli

bir âmir, pasif korunma âmiri vazifesini yapar. Bu da mevkiin emniyet müdürü veya emniyet âmiridir.

Polis teşkilleri olmayan yerlerde bu âmir mahallin jandarma komutanıdır.

Madde 15 — Hava korunma teşkilleri, harp zamanında hava pasif korunmasındaki ihtisas ve salâhiyetlerini muhafaza etmek şartile hava müdafaa mıntaka veya mevki müdafaa komutanının emrinde bulunurlar.

Madde 16 — Korunma teşkilleri yedi guruba ayrılır:

- 1 - Mevkiin korunma âmirliği «gözetleme hizmeti, alârm ve irtibat hizmetleri»,
- 2 - Polis ve polise yardımcılar,
- 3 - İtfaiye ve yardımcı itfaiye,
- 4 - Sıhhi ve içtimai yardım ve veteriner hizmetleri,
- 5 - Gaz arama ve temizleme,
- 6 - Teknik onarma işleri «elektrik, havagazı, telefon ve telgraf su kanalizasyon ve benzerleri»,
- 7 - Enkaz kaldırma, can kurtarma ve patlamayan bombaları kaldırma.

Madde 17 — Bu guruplara ayrılacak kuvvetin nisbeti, mevkiin hususiyetine ve korunma plânlarına göre hazar zamanından komisyonca tespit olunur ve bu guruplar için hava ve gazdan korunma vasıta ve malzemeleri ve bunların depoları ve tevzi istasyonları yine hazar zamanından komisyonca temin olunur.

Madde 18 — Pasif korunma mecburiyetine tâbi şehir ve kasabalarla resmî ve hususî müessese ve fabrikalarda pasif korunma teşkilleri için lüzumlu olan mütehasıs ve yardımcı şahıslar, askerî hizmetlerle ilgisi olmayanlardan pasif korunma komisyonlarınca hazardan seçilir.

Her birinin bu Nizamnamede gösterilen vazifelerinin ifa sureti ve bunlara seçileceklerin vasıfları talimatname, emir ve talimatlarla tayin olunur.

Madde 19 — Mütehasıs ve yardımcı şahısların hazar-

da ve seferde çağırılma keyfiyeti ve halkın ders ve konferanslara davet pasif korunma komisyonlarınca yapılır.

Resmî daire, fabrika ve müesseselerde

Madde 20 — Pasif korunma mecburiyetine tâbi tutulan resmî ve hususî daire, fabrika ve müesseseler kendi hususiyetlerine ve teşkillerine göre ilgili vekâletler veya valiler tarafından verilecek esaslar dairesinde hava pasif korunma komisyonu karar ile korunma komisyonları ve teşkilleri yaparlar.

Şehir kasaba ve köylerde

Madde 21 — Pasif korunma mecburiyetine tabî olmayan şehir ve kasabalarda yangın ve ilk sıhî yardım teşkilleri yapılır.

Köylerde yangından ve bilhassa mezruatın yangından korunmasına ait mahalli tedbirler alınır.

Bunların derecesi, vilâyet pasif korunma komisyondan tarafından tayin edilir.

Hususî binalarda ve evlerde

Madde 22 — İçerisinde oturulan münferit evler, bir »şok ailelerin oturdukları evler ve apartmanlardan her birinde oturanlar arasında bir «Ev hava korunma âmiri» ve birer «Ev itfaiyecisi» ayrılır ve ayrıca bir çok ailelerle meskûn olan evlerde ve apartmanlarda ev hava korunma âmirinden başka bir muavin ve bir hastabakıcı ve binanın büyüklüğüne ve oturanların adedine göre bir kaç ev itfaiyecisi muavini ayrılır.

Bunların vazifeleri ve seçim suretleri talimatnamesinde gösterilir.

Madde 23 — Limanlarda ve vapurlarda hava pasif korunma tedbirleri, hususî nizamnamesindeki hükümlere göre yapılır.

B) YAPILACAK HAZIRLIK TEDBİRLERİ

1 — Gizleme

Madde 24 — Hava pasif korunmasında en önemli gizleme, geceleyin ışıkların söndürülmesi ve karartılmasıdır. Bu tedbirlerin hava pasif korunma mecburiyetine dahil olsun veya olmasın bütün mevkiiler ve münferit çiftlik ve evler de dahil olmak üzere bütün yurda şümulü vardır,

İşıkların Söndürülmesi ve Karartılması Nizamnamesindeki hükümler istisnasız olarak tatbik olunur ve hazar zamanında nizamnamesinin emrettiği hazırlıklar ve tedbirler alınır.

Madde 25 — Müsait olan yerlerdeki mühim mevki veya tesislerin gündüzün gizlenmesi, civarına benzer bir şekilde kamufle «Boyanarak, örtülerek, etrafa ağaç dikilerek veya sahte şekiller yapılarak» edilmek suretile yapılır.

Madde 26 — Lüzum görülen şehir ve kasabaların nüfusunun da seyrekleştirilebilmesi için lâzım olan tedbirler hazardan tespit edilir.

Madde 27 — Bunların tarzı korunma plânlarında tayin edilir.

II— Haber alma ve verme vazifesi

Madde 28 — Haber alma ve verme vazife ve şekilleri. Genel Kurmay Başkanlığının «D-112» talimatına ve Hava Müdafaa Genel Komutanlığı ile ilgili vekâletler arasında tespit olunan plâna göre Nafia ve Dahiliye Vekâleti ile valiler tarafından hazar zamanında hazırlanır.

III— Alarm «Tayyare hücumlarının» ilânı

Madde 29 — Tayyare hücumlarının ilânı ancak alınacak haberlere göre hava müdafaa mıntaka komutanları veyahut varsa o mevkideki hava müdafaa komutanı, komutan bulunmadığı veya bu vazifenin ifası sekteye uğradığı, takdirde valiler ve kaymakamların emrile yapılır.

Madde 30 — Yukarıki madde mucibince yapılacak tayyare hücumlarının ilânı o mekiin hava pasif korunma âmirine aittir.

Bunun için hazar zamanında hazırlanmış bir plân ve. bunların tatbikına lüzumlu olan bütün tedbirler alınır.

Madde 31 — Alarm üç safhaya ayrılır:

Birinci ilân : Tayyare hücumu tehlikesi, (ikaz)

ikinci ilân : Tayyare hücumu «Alarm»,

Üçüncü ilân : Tayyare hücumu bitti.

Madde 32 — Birinci ilân : Hava pasif korunma teşkilleri guruplariyle her türlü tedbirleri alabilmeleri için uzunca bir zamana ihtiyacı olan müesseseler içindir. Halka bildirilmez. Vaziyetin zaruret gösterdiği ahvalde birinci ve ikinci ilân birleştirilebilir.

Bu ilân, hava pasif alârm santrallerinde telefonla veya elektrik işaretleriyle veya kararlaştırılmış diğer vasıtalarla evvelden tertip edilmiş bir cedvele göre yapılır.

Madde 33 — İkinci ilân : Tayyare hücumu «Alârm», bütün şehir ve kasaba halkı ile fabrika ve müesseseler memur ve işçileri içindir.

Madde 34 — Pasif korunma mecburiyetine dahil olan yerlerde yalnız hava hücumlarında kullanılmak üzere hususî düdük işaretleri kullanılır.

Madde 35 — Pasif korunma mecburiyetine dahil olmayan yerlerde veyahut hususî düdüklerin kâfi gelmediği pasif korunma mecburiyetine dahil olan yerlerde ihtiyaca göre diğer vasıtalarla istifade olunur.

Bu vasıtalar da fabrika, vapur ve tren düdükleri, çan. davul, boru, trampet, ses çıkaran demir gibi şeylerdir.

Madde 36 — Hususî düdükler ile verilecek işaret, kuvve ti eş ip zayıflaşan ve böylece üç dakika devam eden fasıllı seslerdir.

Diğer vasıtalarda yine üç dakika devam etmek üzere her dört saniyede verilen kısa seslerdir.

Madde 37 — Üçüncü .ilân : Tayyare hücumu bitti : 'tayyare hücumlarının tekrerrür etmeyeceğine kanaat geldikten sonra verilir.

Verilecek işaretler, hususî düdüklerde üç dakika devam eden uzun seslerdir. Diğer vasıtalar da üç dakika devamlı ses verirler. Bunu müteakip tabîî hal avdet eder.

İşaretlerin tarzı evvelden münasip vasıtalarla halka bildirilir.

IV — Şehir plânları ve mühim binaların yerleri

Madde 38 — Şehir plânlarının tanziminde ve mühim binaların yerlerinin tayininde pasif korunma bakımından tatbik edilecek esaslar için hususî nizamnamesindeki hükümler tatbik olunur.

V— Yapılarda

Madde 39 — Yapılar «Yapılarda pasif korunma bakımından tatbik edilecek esaslar ve sığmaklar» Nizamnamesindeki hükümlere tabidir.

VI— Toplu korunma

Madde 40 — Pasif korunma mecburiyetine dahil şehir ve kasabada resmî ve hususî daire ve müesseselerde yapılacak daimî toplu korunma yerleri, hava pasif korunma plânlarında tespit edilecek yerlerde 39 uncu maddede yazılı hususî nizamnamesine göre yapılır.

Hususî binalardaki muvakkat sığmaklar da yine aynı nizamname hükümlerine tabidir.

VII— Gaz maskesi

Madde 41 — Korunma teşkilleri mensupları mensup oldukları idarelerce ordu tipi gaz maskesile ve icabedenler gaz elbise ve levazımile teçhiz olunurlar.

Madde 42 — Pasif korunma mecburiyetine dahil mevkilerde bulunan memurlar ve müstahdemler bizzat birer halk tipi gaz maskesi tedarik ve muhafaza ederler. Bunların tedarikinde Hükümetçe kolaylıklar gösterilir.

Madde 43 — Pasif korunma mecburiyetine dahil olan yerlerde herkesin halk tipi birer gaz maskesi ve her ailenin sıhhi ve tıbbi malzeme tedarik etmesi lâzımdır. Bunun için Hükümetçe ucuz maske ve sıhhi levazım tedarikine tevessül olunur.

C) TALİM VE TERBİYE

Madde 44 — Talim ve terbiye, hava pasif korunma teshillerinde vazife alanlara ve halka mahsus olmak üzere iki kısma ayrılır.

Pasif korunma teşkilleri vazife alanlar şefler ve şahıslardır.

Halkın yetiştirilmesi için evvelâ pasif korunma öğretmenlerinin yetiştirilmesi lâzımdır.

Madde 45 — Şefler vekâletlerde, müstakil veya mülhak bütçe ile idare olunan teşekküllerde, resmî ve hususî mühim müesseselerdeki pasif korunma büro ve komisyonların da ihtisaslandırılacak olanlarla vilâyet komisyon âzaları ve komisyonun lüzum göstereceği sair şahıslardır.

Madde 46 — Şahıslar pasif korunma teşkilleri guruplarında vazife alanlarla haber alma merkez ve postalarına seçilen kimselerdir. Bunlar meslek ve ihtisaslarına ve kendilerine verilecek vazifelerin genişliğine göre ilgili vekâletler ve müstaki müesseselerce ve vilâyetlerce tanzim edilecek programlarına göre kurs, konferans ve talim görürler.

Kurs, konferans ve tamimlerin ve bu programların yapılmasına icabında Hava Müdafaa Genel Komutanlığı yardım eder.

Hava pasif korunmasına ait müşterek esaslar Hava Müdafaa Genel Komutanlığınca verilir.

Madde 47 — Yetiştirme müddeti yılda on saatten otuz saate kadar değişebilir. Dersler ve konferanslar halkın işlerini aksatmayacak şekilde tertip edilmelidir.

Halkın yetiştirilmesi için evvelâ pasif korunma mec-

buriyetine dahil olan yerlerden başlamak üzere tekmil yurtta on beş yaşım bitiren ve altmış yaşını doldurmayan bütün halka mahsus ders ve konferanslar ve amelî dersler açılır. Talebeler de okullarda tedris edilir.

Bunun için pasif korunma teşkillерinde vazife alanlardan münasıpları ve okul öğretmenleri ve yetişmiş münevverlerden öğretmenler seçilir.

Madde 43 — Her türlü hava taarruzlarına karşı alınacak tedbirler ve yapılacak işler hakkında halkı tenvir ve irşat eylemeğe ve mümkün olan yardımları yapmağa bütün idare makamlar ile resmî ve hususî müesseseler ve hayır cemiyetleri çalışırlar.

Tatbikat ve manevralar

Madde 49 — Hava pasif korunma tatbikat ve manevraları ya bir şehir ve kasabaya veya müesseselere münhasır olmak üzere hususî veyahut bir muntakaya şamil olarak umumî mahiyette olur. Bunlar Hava Müdafaa Genel Komutanlığı tarafından tertip olunur.

Bundan gayrı tedris maksadile yapılan talimler ve tatbikatlar programlarına göre ait oldukları teşkillер ve müesseselerce yapılır.

Madde 50 — Umumî tatbikat ve manevralar yapılmazdan bir ay evvel hazırlık için Hava Müdafaa Genel Komutanlığının mütaleasını almak şartile icabeden kararı verir.

Bu hususta Hava Müdafaa Genel Komutanlığı ve valiler tarafından verilecek emirler bütün Devlet teşkilleri ve yabancılar da dahil olduğu halde hususî ve resmî müesseseler ve tekmil halk tarafından yapılmak mecburiyetindedir.

Neşriyat

Madde 51 — Hava pasif korunmasına ait çıkarılacak olan risale, mecmua ve yazılacak makaleler ve konferanslar Hava Müdafaa Genel Komutanlığının bu husustaki talimatnamesi dairesinde yazılır ve verilir.

Para işleri

Madde 52 — Pasif korunma bakımından şehir ve kasabalarda, resmi fabrika ve müesseselerde ve teşekküllerde vücuda getirilecek teşkillerle haber alma hizmetinde ve alınacak diğer pasif tedbirlerde lüzumlu olan malzeme ve teçhizat ve bu teşkillerin taim ve terbiyelerinde, tatbikat ve manevralarda sarfına lüzum görülen para, Hava Tarruzlarma Karşı Korunman Kanununun üçüncü ve dördüncü maddelerine göre aşağıda gösterildiği gibi üç kısmı ihtiva eder:

Madde 53 — Kısım : 1

Muvazenei umumiyyeye dahil veya mülhak ve hususî bütçelerle idare olunan dairelerle sermayesi Devlete ait bulunan resmî teşekküller ve müesseselerin yalnız kendi daire ve müessese ve teşekküllerine mahsus hususi olmak üzere yapacakları havaya karşı pasif korunma işleri karşılığı olmak üzere her sene bütçelerine koyacakları paralardır. Bu paralar, Hava Müdafaa Genel Komutanlığı ile anlaşmak surtile konur ve sarfolunur,

Madde 54 — Kısım : 2

Muvazenei umumiyyeye dahil veya mülhak ve hususî bütçelerle idare olunan dairelerle sermayesi Devlete ait bulunan resmî teşekküller ve müesseselerin bütün memlekete şamil umumî olmak üzere havaya karşı pasif korunma işleri için her sene bütçelerine koyacakları paralardır ki en ziyade Dahiliye, Nafia ve Sıhhat ve İçtimaî Muavenet ekeâletlerini ilgilendirir. Bu paraların sarf yerleri ehemmiyet derecelerine göre Dahiliye Vekâletince ve sıhhi işler için Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâletince, muhabere ve demiryolları pasif korunma tedbirleri için Nafia Vekâletince tayin ve tespit edilir.

Madde 55 — Kısım 3 :

Hava Müdafaa Genel Komutanlığınca yapılması lâzım gelen umumî işler içir. «Pasif korunma bakımından talim ve terbiye, tatbikat ve manevra, propaganda ve neş-

riyat vesaire» için olan masraflardır ki bu da Hava Müdafaa Genel Komutanlığının lüzum göstereceği yerlere sarfedilmek üzere, Hava Müdafaa Genel Komutanlığının teklifi üzerine her sene Milli Müdafaa bütçesine konacak paradır.

Madde 56 — Vilâyetlerin yapacakları mahallî talim ve terbiye ve tatbikat işlerine ait masraflar mahallî bütçelere aittir.

Mahallî idareler bütçelerine konulan paralar, Hava Müdafaa Genel Komutanlığı ile anlaşmak suretile Dahiliye Vekâletinden verilmiş olan esaslar dairesinde mahallî pasif korunma komisyonları tarafından gösterilecek lüzum, üzerine usulü dairesinde sarfedilir.

Fevkalâde hallerde plânların tatbik edilmemiş olan kısımlarına mahsus olup henüz tahakkuk ettirilmemiş olan paraların sarf yeri, Hava Müdafaa Genel Komutanlığından verilecek yeni esaslara göre bütçe usullerine tevfikân değiştirilebilir.

Madde 57 — Hususî idare ve belediyelerin bütçelerine koyacakları pasif korunma tahsisatları, varidat miktarı ve pasif korunma mecburiyetine tâbi olup olmadığı ve bu Hususta yapılacak işlerin mahiyeti göz önüne alınmak suretile Dahiliye Vekâlet ile anlaşarak tespit olunur.

Madde 58 — Bir vilâyet dahilindeki hususî idare bütçesine konulan paralar korunma plânlarına göre bir kül halinde vilâyet ihtiyaçlarına sarfedilir.

Pasif korunma kurslarının masrafları ve kurslara iştirâk edecek olanların harcırah ve yevmiyeleri

Madde 59 — Açılan kursların masrafları kursun açıldığı yerin hususî idaresi tarafından temin olunur.

Hariçteki şehir ve kasabalardan kurslara gönderileceklerden umumî, mülhak ve hususî bütçelerle idare olunan müesseselerle sermayesinin nısfından fazlası Devlete ait

olan müesseseler ve bankalar memur ve mensuplarının harcırah ve yevmiyeleri umumî hükümlere göre ve bunlar haricinde kalanlar için de nakliye masraflarile kursta bulundukları müddetçe verilecek yevmiyeler mahallî havaya karşı korunma komisyonları tarafından tespit ve hususî; idarelerce tediye olunur.

Mükellefiyet, istisnaiyet, müecceliyet

Madde 60 — 1. Mükellefiyet;

1111 sayılı Askerlik Kanununun tespit ettiği askerlik, mükellefiyeti dışında olup da askerî bir hizmetle tavzif edilmeyen «16-20» «46-60» yaşları «Bu yaşlar dahil» arasındaki halk, havaya karşı pasif korunma mecburiyetine dahil şehir ve kasabalarda, resmî ve hususî fabrika ve müesseseler ait korunma teşkillerinde yardımcı vazifelerde çalışmakla mükelleftirler. Bu hususta, ihtiyat subay ve ihtiyat askerî memurları hakkında 2779 sayılı kanun ahkâmı nazara alınır.

«16, 17» yaşındaki çocuklar ve mektepteki korunma işlerinde çalıştırılacakları gibi alelûmum mükelleflere verilecek vazifelerin tayininde bunların yaşları, cinsleri, sanat ve mesekleri, sıhhat, kabiliyet ve istidatları göz önünde bulundurulur.

Mükelleflerin sinlerine göre hizmetlerinin tayininde Umumî Hıfzıssıhha ve İş Kanunlarının hükümleri carî olur.

Madde 61 — 2. İstisnaiyet;

- A) Sıhhatleri müsait olmamasından dolayı hava korunmasında bilfiil hizmete elverişli olmadıklarına heyeti sıhhiyece karar verilenler celb olunamazlar. «Bu hususta bir kabiliyeti bedeniye talimatnamesi yapılır.»
- B) Yaşları daha müsait olanlar varken diğerlerine müracaat olunmaz Aynı esnan dahilinde alınacak olanlar, adedi mürettepten fazla olduğu takdirde bunlar kur'a ile seçilir.

Madde 62 — 3. Müecceliyet;

- A) Resmî daire ve müesseselerle fabrikalarda vücade

getirilen pasif korunma teşkilllerinde vazife alanlarla bütün demiryolları ve bu yolların son istasyonları olan limanlarda bulunan ve pasif korunma mükellefiyetine dahil olan memur, müstahdem ve daimi amele.

- C) Bütün resmî ve hususî hastahanelerde, Kızılay müesseselerinde Hükümet veya ahali ellerinde olup da ordunun iâşe, ilbas ve teşhiz ve esliha ve mühimmatının tedarik ve ikmalî noktasından istifade edileceği ekliler Heyetince tasdik edilenlerle kapatılması umumî hayatı tazyik edeceğine karar verilen fabrika ve müesseseler, kömür ve emsali maden ocaklarında, kara ve deniz nakil vasıtalarında çalışan kadın ve askerlik mükellefiyeti dışında bulunan erkek memur, usta ve mütehassıs daimi ameleden vazifeleri başında kalmaları lüzumlu görülenler,
- D) 107 6numara.ii kanunun 25 inci maddesi değiştiren 2754 sayılı kanunun 3 üncü maddesindeki memuriyet ve hizmetlerde bulunanlarla askere celbedilen mükellefiyet dahili memurların yerine alınacak olan şahıslar bu memuriyet ve vazifelerinin devamı müddetince muvakkat veya daimi surette vilâyetlerce ve vazifelerinin devamı müddetince muvakkat veya daimî surette vilâyetlerce ye ait olduğu ekâletlerce tecil olunurlar.

Ceza

Madde 63 — Ne suretle olursa olsun pasif korunma teşkilllerinde kendilerine verilen vazifeyi makbul bir mazerete müstenit olmayarak yapmayanlar ve vazife almış olanlardan vazifesini ve korumakla mükellef olduğu hava korunmasına ait eşyayı ve tesisatı ihmal ve suiistimal edenler veya kasden tahrip edenler ve gizli tutulması icabeden sıraları yayanlar, pasif korunma talim ve terbiyesine ve toplantılarına iştirak etmemek için halkı teşvik edenler, asılsız ve mübalağalı haberleri yayanlar veya nakil edenler ve Pasif Korunma Kanun ve Nizamname hükümlerini yapmayanlar, Hava Taarruzlarına Karşı Korunma Kanununun 13 ilâ 20 nci maddelerine göre ceza görürler.

Tazminat

Madde 64 — Hava Taarruzlarına karşı Korunma Kanununun 8 inci maddesi mucibince hava korunma işleri için kendilerine mükellefiyet tahmil edilen mütehassis ve yardımcı şahıslara, mükellefiyetlerinin devamı müddetince aşağıdaki esaslar dairesinde tazminat verilir.

A) Hazarda kendisine mükellefiyet tahmil edilen şahıslar :

- I) Umumî muvazeneye dahil dairelerden, mülhak bütceli idarelerden, hususî idareler ve belediyelerden veya sermayesinin en az yarısı Devlete ait teşekküllerden ayrılmış olduğu takdirde mükellefiyetin devamı müddetince mezun sayılarak maaş ve ücretleri mensup oldukları daire ve müesseselerde tam olarak verilir.
- II) Resmî daire ve müesseselerde vazifesi olmayıp da hususî bir iş yerinde çalışanlardan bulunduğu takdirde, mükellefiyetin devamı müddetince bu iş yerlerinden almakta oldukları ücret veya yevmiyelerine tekabül eden miktarda tazminat verilir.
- III) I ve II numaralı fıkralara dahil olmayıp serbest çalışanlardan seçilmiş olduğu takdirde bu gibilere mahallî korunma komisyonlarınca takdir ve idare heyetlerince tasvip olunacak miktarda tazminat verilir.

II ve III numaralı fıkralardaki tazminat bu nizamnamede para işleri faslının 57 ve 58 inci maddeleri mucibince mahallî idareler bütçelerine konulacak olan tahsisattan ödenir.

B) Seferde:

Seferde hizmete çağırılacak olan şahıslara bir şey verilmez. Bunlar sadece silâh altına alınan ve askerlik mükellefiyetine tâbi bulunan şahıslara yapıldığı gibi umumî hükümler dairesinde iâşe ve ibate olunur. Bunların muhtaç ve kimsesiz ailelerine ise Askerlik Kanununun 71 inci maddesi mucibince yardım olunur.

KISIM : II

Mevkiin hava pasif korunma amirliği

Madde 65 — Pasif korunma komisyonlarınca âmirinin vazifeleri şunlardır:

- A) Pasif korunma, komisyonlarınca tanzim edilen korunma plânlarına ve bunlara göre tertip edilen talimatlara ve pasif korunma komisyonlarının kararlarına göre mevkiin pasif korunma teşkilini sevk ve idare etmek,
- B) Kendi emrinde ihtiyat olarak tutacağı korunma teşkillerini tayin ve komisyonun vereceği direktife göre emrindeki teşkillerin seferde bulunacakları yeri ve korunma idare yerini tespit etmek ve hazırlamak,
- C) Korunma merkezlerinin kuvveti tehlikeyi önlemeğe yetişmezse yardımları koşmak,
- D) Şehir veya kasabanın alarm santralları ve alarm ilânının şekli ve sırası hakkında hava korunma komisyonlarınca verilen kararlara göre lâzım gelen hazırlıkları yapmak ve icabında tatbik etmek,
- E) Mıntaka «arsa mevki» hava müdafaa komutanile en yakın hava haberalma merkezde mevcut vasıtalarından istifade ederek sıkı ve emin bir irtibat yapmaktır.

Emrindeki bölge veya mahalle teşkillerde irtibat tesis eder ve bu maksatla yardımcı polis ve yardımcı olanlarla bekçilerden istifade eder.

Madde 66 — Gözetleme işleri için:

- A) Mevkiin hava korunma plânına göre bu işe kabiliyetli şahıslardan tayyare gözcüleri ayırır ve seferde bulunacakları yerlerde emin bir irtibat tesisini düzenler. Bu gözcüler tayyare hücumunu en çabuk bir surette «varsâ mevkiin hava müdafaa komutanına» mevki veya bölge korunma âmirine bildirir.
- B) Mevki veya bölgenin münasip yüksek yerlerinden düşen tayyare bombalarını ve çıkan yangınları gözetler

ve yerlerini tespit ederek bağılı oldukları makama bildirirler.

Madde 67 — Mevkiin korunma âmiri barış zamanında valinin emrindedir. «Kazalarda Kaymakamların». Harp zamanında, hava korunma işlerine ait tekml hususlarda mütika müdafaa komutanının veya varsa mevki hava müdafaa komutanının emrine geçer.

Madde 68 — Bölge korunma âmiri:

O bölgedeki en yüksek rütbeli emniyet teşkilleri mensubudur.

«Emniyet teşkilâtı olmayan yerlerde o mahallin jandarma komutanıdır».

Vazifesi şunlardır:

- A) Emrine verilmiş pasif korunma teşkilleri her türlü tehlikeye karşı hazır bulundurmak,
- B) Emrindeki teşkillerin yerini ve bölge korunma amirliğinin seferde bulunacakları yeri verilecek direktiflere göre tespit etmek ve hazırlamak,
- C) Bölgesindeki mahalle, mahalle teşkilâtı olmayan yerlerde «Sokaklar birliği» itfaiyesinin, bina ve ev âmir ve itfaiyecilerinin ve hasta bakıcılarının uygun vasıflarda olmasını temin etmek, ve onlarla sıkı ve emin irtibatla bulunarak önlenemeyecek tehlikelerde onların yardımına koşmak,
- D) Ev ve bina âmirlerinin ya doğrudan doğruya veya en yakın karakollara müracaatları üzerine icabına göre iktiza eden yardımcı teşkilleri yardımıma göndermek.
- E) Kendi kuvvetleri ile başaramayacağı vaziyetlerde mevkiin korunma âmirine müracaat etmek,
- F) Bölgesindeki korunma hazırlık ve tedbirlerinin noksansız ve yanlışsız olarak yapılıp yapılmadığı göz önünde bulundurmaktır.

KISIM : III

Hava pasif korunma teşkilllerinden polis ve polise yardımcı teşkiller

Madde 69 — Mevcut polis kuvveti, polise yardımcılarla arttırılır. Bu arttırma işi, mevkiin büyüklüğüne ve ehemmiyetli derecesine göre vilâyetlerce hazırlanacak korunma plânlarında tespit edilir.

Madde 70 — Polise yardımcıları seçilirken şu şartlar aranır:

Türk olmak, yaşı 46-58 olmak, sağlam ve dinç bulunmak, soğuk kanlı ve cesur ve becerikli olmak, tercihan evvelce polislik yapmış bulunmak (bu evsafi haiz askerlikle ilişkisi olmayan 21-46 yaşında olanlardan da alınabilir).

Bunlara Dahiliye Vekilligince tensip edilecek bir elbise giydirilir. Polisin idaresi altında korunma vazifesinde çalıştırılır. «Emniyet teşkilâtı memur ve müstahdemlerinin kıyafet ve teçhizatı nizamnamesi» ndeki teçhizattan başka gaz maskesi, ekmek torbası, harp paketi, kireç kaymağı kutusu, cep elektrik feneri ve gaz geçmez matra ile teçhiz olunurlar.

Bu teşkilin yedek ihtiyaçları en yakın tevzi istasyonlarından temin olunur.

Madde 71 — Polisin vazifesi şunlardır:

- A) Hava bombardımanlarının doğuracağı paniği önlemek.
- B) Hava taarruzlarına karşı korunma kanunu ile nizamname ve talimatlardan polisi ilgilleyen hazırlık ve tedbirleri takip ve kontrol etmek,
- C) Tehlike zamanında halk için tehlikeyi mucip her türlü toplanmağı ve dolaşmağı menetmek,
- D) Diğer korunma guruplarının işlerini kolaylaştıracak yardımlarda bulunmak ve bu gurupları ilgilendiren hâdiselerden derhal kendilerini haberdar etmek,
- E) Halka vaziyetin icap ettirdiği kolaylığı göstermek,

- F) Tayyare hücumunu ve alarmin sonu haberlerini lâzım gelenlere ve halka ilân etmek,
- G) Alarm esnasında halkın sükûnetle caddeleri terk- etmesini temin etmek ve nereye gideceklerini göstermek ve nakil vasıtalarını durdurmak ve ne yapacaklarını söylemek,
- H) Tayyarelerden atılacak propaganda kâğıtlarına ve casus indirme teşebbüslerine karşı tedbirler almak,
- İ) Çapulculuk hareketlerine ve bozgunluk fikrini propaganda edenlere karşı tedbirler almak,
- İ) Gerek hasar ve gerek yaralılar hakkında diğer teşkilere yardım etmek ve onlara haber vermek, patlamamış bombaları muhafaza etmek ve onları kaldırtmak,
- J) Gazi en iniş yerlerden ve yıkılmağa yüz tutmuş binalar civarından vesair tehlikeli yerlerden geçmeyi men ve seyrüseferi bu bakımdan tanzim eylemek,
- K) Işıkların söndürülmesi keyfiyetini nizamname hükümleri dairesinde takip ve kontrol etmektir.

Madde 72 — Yukarıdaki vazifelerin harp zamanında da intizamla cereyan edebilmesi için polise yardımcı olmak üzere ayrılanlar, Dahiliye Vekâletince yapılacak programa göre pasif korunmaya ait başka kurslarla beraber senede 30 saati geçmemek üzere kursa ve talim ve tatbikatlara tâbi tutulurlar.

Madde 73 — Resmî ve hususî müesseselerde ve fabrikalarda hava taarruzlarına karşı emniyet ve intizamın muhafazasını temin için kendileri tarafından ihtiyaçları nispetinde mevcut emniyet teşkilâtı kuvvetlendirilir.

KISIM IV

Hava pasif korunma teşkillerinden itfaiye ve yardımcı itfaiye

Madde 74 — Seferde hava taarruzlarından ileri gelecek yangınlara karşı tedbir almak ve söndürmek maksa-

dile hazarda mevcut itfaiye teşkilllerinden başka seferi itfaiye teşkilleri vücuda getirilir.

Madde 75 — Seferi itfaiye teşkilleri, hazarda mevcut itfaiyeyi seferde kuvvetlendirmek ve ona yardım etmek için hazardan vücuda getirilecek yardımcı itfaiye teşkilleri ile resmî ve hususî bina ve müesseselerde vücuda getirilecek yardımcı itfaiye teşkilleri ile resmî ve hususî bina ve müesseselerde vücuda getirilecek hususî itfaiye teşkilllerinden ibarettir.

Madde 76 — Pasif korunma mecburiyetine dahil olsun veya olmasın şehir ve kasabalarda yardımcı ve hususî itfaiye ve resmî ve hususî müessese ve binalarda hususî itfaiye teşkilleri yapılır. Nahiye ve köylerde mahallin icabına göre sureti hususiyete bir itfaiye teşkili yapılır.

Mezruat ve orman yangınlarına karşı mahallî idarelerce tedbirler alınır.

Bu teşkiller mahallin icap ve ihtiyacına ve ehemmiyeti derecesine göre vekâletler, müstakil müesseseler ve vilâyetlerce hazırlanacak korunma plânlarında hazardan tespit edilir.

Madde 77 — İtfaiye için, seçileceklerde aranılacak vasıflar genel olarak şunlardır:

Yaşı 18-20 ve 46-59 olmak (askerlikle ilişkisi olmayan 21-46 yaşında olanlar da alınabilir), sağlam olmak (gönüllü olanlarla itfaiye işlerinde evvece çalışmış olanlar tercih edilir).

46 yaşından itibaren buna yakın yaşlılardan sıra ile alınır.

Madde 78 — Yardımcı ve hususî itfaiyecilerin isimleri, teşkillerine ve semtlerine uygun olarak hava pasif korunma komisyonu tarafından tesbit ve kendilerine tebliğ olunur.

Resmî daire ve müesseselerin itfaiyeciliğine seçilecek olanlar o daire ve müessesenin korunma komisyonları tarafından seçilir. Bunların isimleri mevkiin emniyet müdür

veya amirliğinde ve polis teşkilleri olmayan yerlerde mevkiin jandarma komutanlığında ve mevkiin itfaiye müdür veya amirliğinde de bulunur.

İtfaiye mensuplarından her hangi bir suretle ayrılanların yerine o mahalle mümessili tarafından verilecek malûmat üzerine pasif korunma, komisyonunca bir yenisi seçilerek hazarda polis merkezine veya jandarma komutanlığına ve seferde mevkiin veya bölgenin pasif korunma amirliğine haber verilir, ve emniyet teşkilleri tarafından mevki itfaiye müdür veya amirliğine bildirilir.

Madde 79 — Seferi itfaiye teşkilleri, şehir veya kaza itfaiye müdür, veya âmirinin emrinde bulunur. Hazarda itfaiye teşkilâtı olmayan yerlerde mahallin belediye reisinin ve köylerde muhtarın emrinde bulunur.

Madde 80 — Bütün seferi itfaiye mensuplarının talim ve terbiyesi ve yetiştirilmesi, mahallin itfaiye müdürlüğü veya amirliği tarafından temin olunur.

(Endüstri ve diğer müesseseler itfaiyesi dahi)

Talim ve terbiye müddeti diğer pasif kurslar da dahil olduğu halde senede nihayet 30 saattir.

Madde 81 — Hususî ve yardımcı itfaiyenin teçhizat ve malzemesinin tetkik ve teftişi ve noksanlarının tamamlanması hakkındaki teklifler bölge ve mevki itfaiye âmir ve müdürleri tarafından yapılır.

Madde 82 — Mevkiin itfaiye müdür veya âmiri ve büyük şehirlerde bölge itfaiye âmirleri, resmî ve hususî binalarda hava korunması bakımından icabeden yangın mücadele ve söndürme tedbirlerinin alınıp alınmadığını ve muntaka dahilinde yetecek derecede su bulunup bulunmadığını (kuyularda, sarnıçlarda, havuzlarda) tetkik eder, ve sonunu hava korunma komisyonu başkanlığına bildirir.

Madde 83 — İtfaiye malzemesinin ve teçhizatının muhafazası için esas itfaiye deposundan istifade mümkün olmadığı takdirde hususî bir depo binası tedarik olunur.

Madde 84 — İtfaiyeciler, yangından can kurtarma ve

vazifelerinin müsaadesi nisbetinde ilk sıhhi yardım tedbirlerini de yaparlar.

Hususî itfaiye teşkilleri

Madde 85 — Hususî itfaiye teşkilleri iki kısma ayrılır:

- A) Ev itfaiyesi
- B) Mahalle (mahalle teşkili olmayan yerlerde sokaklar birliği) itfaiyesi.

A) Ev itfaiyesi

Madde 86 — Evde ve apartmanlarda daimi oturanlar arasından ve bu işi başaracak kudret ve kabiliyette olanlardan hava korunma komisyonlarının direktifi üzerine ev hava korunma âmiri tarafından polis marifetle seçilir ve ev hava korunma âmirinin emrinde bulunur.

Mevcudu, ev ve apartmanlardaki nüfus mevcuduna, binanın ve çatının haline ve genişliğine göre 1-6 kişidir. Birden fazla olduğu zamanlar içlerinden en liyakatlısı bunların başıdır.

Madde 87 — Evde veya binada erkek bulunmadığı veyahut mevcudu yetişmediği takdirde yukarıda işaret olunan yaş dahilindekilerle bu işi yapmağa muktedir kız ve kadınlardan da seçilebilir.

Ev itfaiyecilerinin vazifeleri

Madde 88 — Binada yangını önleyecek tedbirleri almak ve çıkacak yangının büyümesine meydan vermeden söndürmektir. Yangın büyür ve kendileri tarafından söndürülemeyecek şekil alırsa ev âmiri veya muavini tarafından mahalle (veya sokaklar birliği) itfaiyesine haber verilir ve onların yardım ile söndürülür.

İcabında civar binalardaki yangını söndürmek için ev veya bina âmirleri tarafından yardıma da sevk edilirler. Bı takdirde ev çatısının nezaretsiz bırakılmaması lâzımdır.

Madde 89 — Ev itfaiyecilerinin hareket tarzları ve

yapacakları önleyici tedbirler pasif korunma talimatnamesinde izah edilmiştir.

Madde 90 — Resmî büyük binalar, bankalar ve fabrikalar ve benzerleri önemli müesseselerde vücuda getirilecek itfaiye teşkilleri büyüklüklerine ve hususiyetlerine göre ilgili bulundukları vekâletler veya vaier tarafından verilecek esaslara göre yapılır.

Madde 91 — Ev veya bina itfaiyecilerinde aşağıdaki şahsi teçhizat ve söndürme malzemesi bulunur. Bunlar ev veya binada oturanlar tarafından temin olunur.

Şahsî teçhizat : Bir gaz maskesi, bir harp paketi. 200 gram kireç kaymağıdır.

Söndürme malzemesi : Bir kürek, bir kazma, bir balta, bir testere, bir satır, bir elektrik el feneri, bir küçük merdiven, bir sııklı süpürge (bu süpürge nin sıırğı evlerin yukarı kısımlarında çıkan ateşin söndürülebilmesi için ıslak bezle sarılmış olmalıdır), yangın bombalarının ateşini bastırmak için en aşağı bir sandık dolusu kuru kum veya toprak (sandık yoksa dört teneke dolusu kuru kum veya kuru toprak), bir kürek, bir boş kova (yangın bombalarını çatıdan uzaklaştırmak için), tutuşan yeri söndürmek için su ile dolu ağzı geniş bir fıçı veya kazan ve su serpmek için bir kova (yoksa su ile dolu beş teneke «kışın donmaması için içine tuz atılmalı»), icabında evdeki çeşmeye takılmak üzere münasip uzunlukta bir hortum.

B) Mahalle (sokaklar birliğı)itfaiye takımı

Madde 92 — Mahallede (veya sokaklarda) bu işe elverişli olan erkeklerden şu suretle secilik. Kuvveti 10-14 kişiden ibaret olup başlarında mevkiin itfaiye müdürlüğünce veya amirliğince yardımcı itfaiyeden seçilmiş bir âmir, mahalle (veya sokaklar birliğı) itfaiye takımı âmiri olarakazardan tespit edilir.

Madde 93 — Mahallî pasif korunma komisyonlarının direktif üzerine mahallenin (veya sokakların) yangına karşı korunma mümessili olarak hazaar da polis (polis teşkili

olmayan yerlerde jandarma) tarafından seçilecek şahıs da muavini ve aynı zamanda takım başıdır.

Bu takım başı mahallede (veya sokaklar dahilinde) daimi oturan ve bu işe uygun şahıs olmalıdır.

Madde 94 — Takım başı, mevkiin itfaiye müdür veya âmirinin direktifine göre hazardan takım mürettebatını mahallesinden (veya sokaklardan) bu işe elverişli olanlardan polis yardım ile seçer ve isimlerini tespit eder.

Bunların her birinin kabiliyetlerine göre bir yangın esnasında yapacakları vazifeler mevkiin itfaiye müdür veya amirliğince bu mürettebata evvelden taksim edilir.

Madde 95 — Bu mürettebattan her hangi birisi ayrılacak olursa mahalle (veya sokaklar birliği) mümessili tarafından bir yenisi seçilerek hizada mıntakasının polis merkezine ve seferde mevkiin veya bölgenin korunma âmirliğine haber verilir. Bu mümessil mürettebatın mevcut olup olmadığını zaman zaman yoklar.

Ölenlerin ailesi ve başka suretle ayrılanların kendileri mahalle (veya sokaklar birliği) mümessiline keyfiyeti haber vereceklerdir.

Mahalle (veya sokaklar birliği) itfaiye takımının vazifeleri

Madde 96 — Mahalle veya sokakları dahilinde ev itfaiyeleri tarafından söndürülememiş yangınları söndürmektir.

İcabında şehir veya kasabanın diğer semtlerinde büyümüş yangınların söndürülmesi için de sevk edilebilirler.

Madde 97 — Bunlar her vilâyette veya kazada itfaiye müdür veya amirliğince tespit edilecek yeknesak bir elbise ve ayakkabı ve o mevkiin hazar itfaiyesinin giydiği başlığı giyerler.

Madde 98 — Bunların şahsî teçhizatı, mahallece (veya sokaklar birliğince) ve söndürme vasıtaları mahallî belediyelerce temin edilir, ve şehir veya kaza itfaiye depolarında muhafaza edilir.

Seferde mahalle (veya sokaklar birliği) itfaiye takımları malzemelerini buradan alırlar ve mahallerinde korunma komisyonu yardım ileazardan tespit edecekleri yere koyarak kullanırlar.

Madde 99 — Şahsî teçhizatları;

Birer gaz maskesi, birer münasip iş elbisesi ve başlık ve ayakkabı, birer örme veya kayış itfaiye kemeri, birer gaz geçmez matra, birer torba (kireç kaymağı kutusu, bir harp paketi).

Takım başının gaz maskesi dükülü olacaktır.

Madde 100 — Söndürme vasıtaları:

İki kürek, iki kazma, iki itfaiye baltası, iki testere, iki kanca, iki parça muhtelif uzunlukta organ, dört su kovası, bir uzanıp kısalan merdiven, tekerlek üzerinde çekilir ve elde taşınır tulumba (emme basma veyahut yalnız basma), bir su tankı veya fıçısı (elle çekilir tekerlekli), tazyikli suya mütehammil ve en yüksek evin çatışma yetişecek kadar uzunlukta bir hortum ve borular, sönmez fener, malzeme arabası (elle çekilir).

Yardımcı itfaiye

Madde 101 — Mevkiin (büyük şehirlerde bölgenin) hazar itfaiye teşkilleri seferde yardımcı itfaiye ile kuvvetlendirilir.

Elbise ve teçhizatları, hazar itfaiyesinin aynı olup mahallî belediyelerce temin edilir.

Yardımcı itfaiyenin vazifeleri

Madde 102 — Hazar itfaiyesinin aynı olup diğer küçük itfaiye kademelerinin söndüremedikleri yangınları onların da iştirakle söndürmektir.

Hazar itfaiyesiyle birlikte büyük yangın vasıtalarını çabuk surette işe hazırlamak (başlıca tehlikeli yerlerdeki yangın musluklarını hazırlamak), yangın ocaklarını gözetlemek ve keşfettirmek,

Enkaz altında kalanları kurtarmaya yardım etmek, su basan evlerin suyunu boşaltmak ve muvakkat destekleme işlerine yardım etmek gibi işleri yaparlar.

Madde 103 — Söndürme vasıtaları:

Ağır ve motorlu yahut söndürme vasıtalar ile tahrip ve muvakkat destekleme ve yangından ve gazdan korunma malzemesidir. (Atlar için maske)

Madde 104 — Yardımcı itfaiyeler hazardaki teçhizatına ilâveten (hazar itfaiyesi dahi) seferde her biri büyük kudrette süzgeçli gaz maskesi (yedek süzgeçle beraber), gaz geçmez rnatra ve kireç kaymağı ve harp paketile ve icabedenleri gaz elbisesi, ayakkabısı ve eldiveni ile teçhiz edilirler.

KISIM : V

Pasif korunma, teşkilllerinden sıhî ve içtimâî yardım ve veteriner hizmetleri

A)Sıhî ve içtimâî yardım

Madde, 105 — Pasif korunma mecburiyetine tâbi tutulan her şehir ve kasabada vilâyet ve kazanın ihtiyacı nisbetinde pasif korunma komisyonlarınca hazırlanacak plâna göre sıhhiye yardım teşkilleri vücuda getirilir.

Pasif korunma mecburiyetine tâbi tutulmayan şehir ve kasabalarda ise yalnız ilk sıhhiye yardım teşkilleri yapılır.

Madde 106 — Pasif korunma teşkilleri vücutlandırmaya lüzum görülen her şehir ve kasabada bir «hava pasif korunma sıhhiye âmiri» tabip bulunur. Bu tabip yerine göre vilâyet sıhhat ve içtimâî muavenet müdürü, Hükümet tabibi veya belediye tabibidir.

Hava pasif korunma sıhhiye âmiri, havadan korunma işi başladığı zaman havadan korunma sıhhiye hizmetini idare eder. Bunun için (hava harbinden korunmada yurt sıhhat işleri talimatı) na göre icabeden teşkilât ve teçhizatı hava korunma komisyonlar ile anlaşarak daha hazar vak-

tinde bütün teferruatına kadar hazırlamak ve bu teşkillerde çalışacak olanları emirler ve talimatlar dairesinde talim ve terbiye ederek yetiştirmekle mükelleftir.

Madde 107 — Mahallî hava pasif korunma sıhhiye âmirinin emri altında şu teşkilatlar bulunur:

- A) Sıhhiye bakım merkezleri,
- B) İperit bakım merkezleri,
- C) Bu bakım merkezlerine bağlı ilk sıhhiye yardım postaları,
- D) Seyyar ve sabit yaralı ve gazlı hastahaneleri,
- E) Hafif yaralı, gazlı ve nekahet kampları,
- F) Yaralı ve gazlıların nakli için nakliye kolları,
- G) Hastahane ve nekahethanelerde dolu ve boş yatak adedini haber alıp veren ve yaralı ve gazlıları buna göre taksim ve tevzi eden sıhhi merkez (yaralı ve gazlıları sevk merkezi),
- H) Hava hücumu ve gazdan korunma ve tedavi vasıta ve malzemesi depoları.

Madde 108 — Yaralı ve gazlılardan fiziki tedaviye muhtaç olanlar mevcut fizyoterapi müesseselerinde veya fizyoterapi servisi bulunan hastahanelerde tedavi edilir ve sınırlı azaya muhtaç olan fakir malûllere mümkün olan muavenetler yapılır.

Madde 109 — Mahallî havadan korunma sıhhiye âmirleri, kendi mıntakalarında bulunan sınırlı ve ticarî müesseselerin havadan korunma sıhhi hizmetlerinde de alâkadardır.

İşbu müesseselerde çalışan memurlarla ameleden yaralanan ve zehirlenen bakımı için «hava harbinden korunmada yurt ve sıhhat işleri talimatı» mucibince müesseselerinde havadan korunma tedavi tesisleri ve teşkilatları vücuda getirirler. Hava hücumuna uğramaması pek melhuz olan müesseselerde birer sıhhiye bakım merkezi tesis ve ilk sıhhiye yardım postaları teşkil olunur.

Madde 110 — Mahallî hava pasif korunma teşkilatları ve tesisleri için icabeden tabip, dış tabibi, kimyager, ecza-

cı, sıhhat memuru ve hasta bakıcı hemşire ve hastabakıcı gibi şahıslar askerlik yaşı harici erkeklerden ve kadınlardan seçilir.

Bir mahalde muayyen yaş harici sıhhiye mensubu bulunmaz veya bulunanların sayısı bu mahallerin korunma teşkillerine yetişmezse vilâyetlerce Hava Müdafaa Genel Komutanlığı ile Dahiliye ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletlerine müracaat olunur. İcabı vekâletlerce teemmül ve temin olunur.

Madde 111 — Mahallî sıhhiye teşkillerinde çalışacak şahıslarla resmî ve hususî müesseselerde havadan korunma sıhhiye hizmetinde kullanılacak olanlar ve meskenlerde havadan korunma sıhhiye hizmetinde kullanılacak olanlar ve meskenlerde ve umumî toplantı yerlerinde kendi başına korunmada ilk sıhhi yardım işini yapacak kadın ve erkekler mahallî korunma komisyonları marifetile daha hazar vaktinde seçilip Sıhhat ve İctimaî Muavenet Vekâletince açtırılacak kurslarda yetiştirilir. Kurs müddeti diğer pasif kurslarla beraber senede nihayet 30 saattir.

Madde 112 — Mahallî sıhhiye teşkilleri ve müesseselerile bütün resmî ve hususî müesseselerde ve meskenlerde müçtemi ve münferit pasif korunma bakımından istihdam edilecek kadro dahili veya yardımcı sıhhiye mensuplarının bedenî teşekkülât ve kuvvetleri, ruhî mukavemet ve cesaretleri yerinde olan münevver şahıslar seçilir ve kadınlar sokak işleri4nde ziyade tercihan daireler, müesseseler, meskenler, sıhhiye bakım merkezleri ve hastahaneier, sıhhiye depoları vesaire gibi nisbeten mahfuz yerlerde istihdam olunurlar.

Madde 113 — Hazarda mevcut umumî muvazene, hususî idare ve belediyeye bağlı hastahaneleri hazar zamanında muhtaç oldukları hasta yatak adedinden başka hava taarruzlarında vuku bulacak sivil ve asker varal ve gazlıları yatırmak için de kâfi miktarda yedek yatak ve tedavi malzemesi hazırlayacaklardır. Bu malzemenin ha-

zırlanması ve seferde hava taarruzları esnasında kolaylıkla çıkabilecek olan bulaşık ve salgın hastalıklara karşı birleşik mücadelenin tahakkuku için Millî Müdafaa Vekâleti sıkı bir iş birliği yaparlar.

Madde 114 — Hava taarruzlarına uğrayan yerlerin yatak ihtiyacı artınca tehlikeye maruz olmayan mıntakalarda da yardımcı hastahaneler açılır.

Yaralı ve gazlı hastahaneleri ayrı açılır. Hastahane bulunan bir şehir veya kasabada mütemmim binalarda açılacak olan hastahaneler, o mevkideki hastahane baş tabibine bağlı bulunur.

Madde 115 — Daimi ve yardımcı bütün hastahanelerin ve sıhhiye müessese ve teşkillerinin havaya ve gaza karşı korunma, vasıta ve tertibleri hem memurlar ve müstahdemler, hem tedavi altına alman yaralı ve gazlılar için kâfi ve tam bulunmalıdır. Hava tehlikesine maruz yerlerdeki hastalar hava tehlikesi hali tahakkuk edince tehlikesi olmayan mıntakalara evya civar şehir, kasaba, köylere gönderilir. Bunun için böyle yerlerde daha hazar zamanında lâzımgelen tertipler düşünülmüş ve plânlaştırılmış bulunmalıdır. Bilhassa akı hastaarı bulunan müesseselerde hastaların korunması için hastalıklarına göre icabeden tertipler evvelce göz önüne alınmalıdır.

Madde 116 — Mahallî pasif korunma teşkilleri guruplarına ayrılacak askerlik yaşı dışındaki şahısların tıbbi muayenesile hav hücumun uğraması kuvvetle melhuz bir şehir vey mevkiin seyrekleştirilmesinde veya hasta, alil, hamile ve lohusaların, akıl hastalarile zaif ruhluarın, çocuklarla âciz ve ihtiyarların ve bunları ihtiva eden müesseselerin nakil ve tahliyesinde icabeden tıbbî seçimin o mahalde bulunan muvazzaf veya serbest asker ve sivil bütün tabibler tarafından icrası lâzımgelip bu hususta kimlerin tavzif edileceği ve vezâifin taksim ve tevzii hususları pasif korunma sıhhiye amirliğinin teklifile vilâyet pasif korunma komisyonu tarafından tesbit olunur.

İşbu muayenelerin icrasında istinat edilecek bedenî ve ruhî kabiliyet Talimatnamesi Sıhhat ve İctimaî Muavenet ve Millî Müdafaa ekâletlerince müştereken tanzim olunur.

B) Veteriner hizmetleri

Madde 117 — Pasif korunma mecburiyetine tâbî şehir ve kasabalarda hava taarruzlarına karşı hayvanları korumak için mahallî korunma komisyonlarınca mevkiin ehemmiyetine ve hayvan mevcudun göre veteriner hizmeti teşkilleri vücuda getirilir.

Bu teşkiller mahallî veteriner müdürünün emrinde bulunur. Mahallî veteriner müdürü aynı zamanda mevkiin pasif korunma veteriner âmiridir.

Madde 118 — Pasif korunma veteriner âmiri ahırlarda, haralarda, otlaklarda, şehir ve kasaba dahilinde hizmette bulunan hayvanlarla kümesleri, ahırları, yem, su ve teşhizatlarını, mezbahaları, hayvanlardan husule gelen yiyecekleri hava taarruzlarına ve bilhassa zehirli gazlara karşı koruma tedbirlerini (hava hücumlarına karşı hayvanların ve hayvanlardan husule gelen yiyecek maddelerini korunması talimatnamesi) ne göre almak ve zehirli gazlarla musap olan hayvanları tedavi için lâzım gelen teşkilleri ve tesisleri vücuda getirmek ve bu hususta icabedenleri yetiştirmek ve tedavi için ecza ve malzemeyi tedarik ve depoda muhafazalarını temin etmekle mükelleftir.

Madde 119 — Vilâyet veteriner müdürde pasif korunma komisyonlarınca ayrılacak veterinerler gazlenmiş hayvanların tedavisi hakkında Ziraat Vekâletince açtırılacak kurslarda yetiştirilir.

Bu kurslara, kursun açıldığı mahalde bulunan memur, serbest, emekli bütün veterinerler iştirak ederler.

Kazalardaki veterinerlerle yetiştirilmesi icabeden memurlar ve yardımcı şahıslar vilâyet veteriner müdürü tarafından veya kurs görmüş veterinerler tarafından vilâ-

yet merkezlerinde veya kazalarda açılacak kurslarda yetiştirilirler.

Hara ve çiftlik sahiplerine, hayvan sahiplerine ve hayvanla uğraşanlara gazlenmiş hayvanlara yapılacak ilk tedbirlerle pansımanlar öğretilir.

Kasaplar, hayvan kesimi yerlerindeki şahıslar, mezbaha müdür ve müstahdemleri, hayvan yemi alıp satanlar, silo âmir ve müstahdemleri alacakları tedbirler hakkında ders ve konferanslarda tenvir edilirler.

Kurs müddeti, diğer pasif kurslar da dahil olduğu halde senede nihayet 30 saattir.

Madde 120 — Pasif korunma veteriner hizmetine ayrılacak olanlar şunlardan seçilir:

Askerlik ile ilgisi olmayanlardan altmış yaşına kadar veterinerler, emekli nalbant başlıları, veteriner ve nalbant gediklisi olarak hizmet etmiş olanlar, haralarda ve çiftliklerde hayvan bakımında bulunmuş olanlar, nalbantlar ve hayvan bakımına alışkın olanlardan seçilir.

Madde 121 — Mahalli veteriner âmirinin emrinde şu teşkiller bulunur:

A) Gazlenmiş hayvanları koruma ve iyileştirme postaları,

Bu postaların yarısı kursta yetişmiş ve yarısı yardımcı şahıs olmak üzere o mahalde mevcut (gümeç hayvanları hariç) 200 hayvan için 8-10 kişidir. Her postanın başında bir küçük veteriner sağlık memuru veya bunun değerinde biri bulunur. Postalar lâzımgelen tıbbi ecza ve malzeme ile mücehhez bulunurlar.

Bu postalar gazlanan mahaldeki hayvanlar ve hayvanlara taallük eden işlerle hayvanların yiyecek ve içecekleri için ilk sıhhi yardım tedbirlerini yaparlar. Postalar müstakil olarak ve icabında birleştirilerek çalışırlar.

Hayvan pazar yerlerindeki hayvanları hava taarruzlarından korumak için posta bulundurulur. Böyle tehlikeli zamanlarda hayvanların korunması kabil olmazsa bu

gibi yerler muvakkaten dağıtılır veya tehlikesiz yerlerde kurulur.

(Haralarda ve «koyun keçi hariç» fazla miktarda büyük baş hayvan bulunan yerlerde ihtiyaç nisbetinde müstahdemlerden bu gibi bir posta vücuda getirilir. Bu postalara girecekler vilâyet veya kazalarda açılacak kurslarda yetiştirilir. Mahallî veteriner âmiri bu postalarla da alâkadar olur.)

C) Yaralı ve gazlı hayvan hastahaneleri (50-100 hayvanlık).

Bu hastahaneler depolardan ve mühim tesislerden ve. yol kavuşak yerlerinden uzak, sapa ve fakat gidip gelmeyi aksatmayacak yüksek ve daha ziyade ağaçlıklı yerde ve tercihan akar sulara yakın bulunmalıdır).

D) Hasta hayvan tavlaları.

Boğucu gazlarla zehirlenen ve iperitlenen hayvanlara, mahsus olarak iki bölme halinde bulunmalıdır.

Madde 122 — Mahallî hayvan hastahaneleri, resmî, hayvan klinikleri, veteriner okulları hastahaneleri kendi emirlerinde birer (gazlenmiş hayvan tedavi kliniği) açarlar.

Madde 123 — Yaralı ve gazlı hayvanların tedavisinde ordu ve memleket hayvan hastahanelerince de icabeden yardımlar yapılır.

KISIM : VI

Pasif korunma teşkilllerinden gaz arama ve temizleme teşkilleri

Madde 124 — Sivil halkın seferde zehirli gazlere karşı, korunması için pasif korunma mecburiyetine tâbi her şehir ve kasabada pasif korunma komisyonlarınca belediyeler emrinde ihtiyaca göre «gaz arama ve temizleme» teşkilleri vücuda getirilir.

Madde 125 — Bir gaz arama ve temizleme takımı, birisi komutan olmak üzere sekiz kişiden ibarettir. Bun-

lardan iki kişi gaz arama işi ile, diğerleri gaz temizleme işi ile iştigal ederler. Her takım icabında müstakil olarak ve lüzumu halinde diğer temizleme takımları ile birleşerek çalışır.

Madde 126 — Vazifeleri:

Zehirli gazlarla ve hususile kalıcı zehirli gazlarla bulaşmış yerleri meydana çıkarmak, gazın cinsini tayin etmek, cadde, sokak ve evleri, resmî ve hususî müesseslerin cephelerini, sokak ağaçlarını ve direklerini ve benzerlerini temizlemektir. Gazla musap olanlara sıhhî yardım teşkilleri gelinceye kadar kabil olan ilk sıhhî yardım tedbirlerini de yaparlar.

Gaz temizleme postası temizleme işini yaparken bu postanın gaz arayıcıları icabında başka mahallerde gaz aramaya da sevk edilebilirler.

Madde 127 — Gaz arama ve temizleme hizmetine ayrılacak olanlarda aranılacak vasıflar şunlardır:

Yaşı 18-20 ve 46-60 olmak (Askerlikle ilgisi olmayan 21-46 yaş arasında olanlar da alınabilirler), cilt, kalp, ciğer hastalıkları olmamak gözleri iyi görmek ve burnu iyi koku almak, alışkan ve kavrayışlı olmak.

Belediye tebhirhanelerinde, tanzifat ve itfaiyede çalışmış olanlar tercih edilmeli ve bilhassa takım komutanları bu evsafı haiz olmalıdır.

Madde 128 — Gazla bulaşan eşya, ve edevattan mahallinde temizlenmesi mümkün olmayanlar için şehir ve kasabalarda ihtiyaa göre «gazdan temizleme yeri» açılır.

Madde 129 — şehir ve kasabalarda gaz arama ve temizleme esaslarını tespit ve gazdan korunma vasıtalarını muayene etmek ve vücudu getirilecek «gaz arama ve temizleme» teşkilleri yetiştirmek için hazarda belediye kimyahanelerinde kimyahane şefi, kimyahane olmıyan şehir ve kasabalarda belediye tabibi, belediye tabibi yok ise Hükümet tabibi, bu da yok ise bu maksatla tavzif edi-

lecek tabip, kimyager veya eczacı emrinde bir gaz laboratuvarı tesis edilir. Açılacak gazdan temizleme 3/eri de bu laboratuvara bağılı bulunur.

Madde 130 — (Resmî daire, fabrika ve müesseselerde, hususiyetlerini ve teşkillerine göre ilgili vekâletler veya valiler tarafından verilecek esaslar dairesinde o fabrika ve müesseseler tarafından ihtiyaç nisbetinde buna benzer bir teşkil vücuda getirilir). Şehir ve kasabaların gaz arama ve temizleme şefleri, kendi mıntikalarında bulunan resmî ve hususî fabrika ve müesseselerin gaz arama ve temizleme hizmetlerde de alâkadar olurlar.

Madde 131 — Resmî ve hususi bütün bu teşkillerin şefleri Gaz Genel Komutanlığınca açılacak kurslarda yetiştirilir. Ayrılmış olan gaz arayıcıları ve temizleyicileri de yetişen bu şefler tarafından şehir ve kasabalarda, programlarına göre açılacak kurslarda talim ve terbiye edilerek yetiştirilirler. Hususî müesseselerin gaz arayıcıları ve temizleyicileri de bu kurslara iştirak ederler.

Yetiştirme müddeti, hava korunmasına ait diğer kurslar da dahil olmak üzere senede nihayet 30 saattir.

Gaz temizleme şefleri ve takım mürettebatı, can kurtaran takımına ait ders ve vazifelerden de tedris edilirler.

Madde 132 — Mahallî belediyeler emrindeki tanzifat teşkilleri ile hazardan gaz arama ve temizleme teşkillerinin esasî kurulmuş olur ve hazırlanacak plâna göre takviye edilir.

Madde 133 — Gaz arama ve temizleme takımları, hazarda ve seferde fennî çalışma ve yetiştirilmeleri bakımından laboratuvar şefine ve sevk ve idareleri bakımından belediyelerin tanzifat teşkilâtı emrine bağılıdır.

Madde 134 — Gaz arama ve temizleme takımlarının seferde bulunacakları yer ile malzeme depoları hazardan tespit edilir. Bomba ve gaz tesirlerine karşı hazırlanmış bulunur. Bu teşkilin yeri, birbirlerine yardım edecek olan itfaiye merkezlerine yakın bulunur ve enkaz kaldıran ve

can kurtaran teşkillerine ve sıhhiye bakını merkezlerine sıkı ve emin bir irtibat temin olunur.

Madde 135 — Büyük şehir ve kasabalarda bunların tehlike yerine çabuk yetişebilmeleri için mümkün olan süratli vasıtalarla teçhizi lâzımdır. Hususile gaz arayıcılar bisiklet veya motosikletle teçhiz edilmelidir.

Madde 136 — Hazarda ve seferde resmî ve hususî bütün bu teşkillerin talim ve terbiyelerinin ve malzemelerinin teftişi vilâyetlerde valiler tarafından ve memleketteki bütün teşkillerde Hava Müdafaa Genel Komutanlığınca yapılır veya yaptırılır.

Madde 137 — Bu takımların talim ve terbiye, teçhiz ve çalışma tarzları ve kullanacakları vasıtalar ve kimya maddeleri ve bunların muhafaza tarzları talimatına gösterilmiştir.

KISIM : VII

Teknik onarma

Madde 138 — Bu kısımda, hava bombardımanları teshile harap olan elektrik, hava gazı, su ve kanalizasyon, demiryolu, telgraf ve telefon gibi tesislerdeki bozuklukların onarılması, tehlikelerinin giderilmesi için icabeden tedbirler ve vücuda getirilecek teşkiller gösterilmiştir.

Madde 139 — Bu teşkiller pasif korunma mecburiyetine dahil bütün şehir ve kasabalarda, korunma komisyonlarının murakabesinde, Nafia müesseseleri, şirketler ve belediyeler tarafından hazarda vücuda getirilir.

Madde 140 — Teknik onarma takımları, belediyeler ve bağlı oldukları idareler tarafından ayrı ayrı teşkil edilmekle beraber vazifelerinin icrası ve sevk ve idareleri bakımından bir kül teşkil ederler.

Teknik onarma takımları

Madde 141 — Hava bombardımanlarının tesiri ile kazaya uğrayan:

- A) Elektrik menbaları, makine daireleri ve muhavvile merkezleri tesisatı ile kablo ve havaî hatların basit bozukluklarının çabuk onarılması, cereyan tehlikesinin giderilmesi için birisi haricî (hatlar ve buna ait kısımlar) diğeri dahilî (Santral, makine ve buna ait kısımlar) tahribatını başarmak üzere iki (elektrik işleri onarma takımı),

(Büyük tesislerde birisi santral, diğeri makine olmak üzere santral takımı da ikiye ayrılır.)

- B) Hava gazı merkez ve depoları ile sevk borularının, binalar dahilindeki gaz tesisatının basit bozukluklarının onarılması, hava gazı hücumunun giderilmesi, gaz boruları vasıtasile zehirli gazların binalara hücumunun menü için biri şebeke, diğeri merkez işlerini başarmak üzere iki (Hava gazı işleri onarma takımı),

(Büyük tesisatta birisi santralda, diğeri makinede olmak üzere merkez takımı da ikiye ayrılır.)

- C) Su depoları ile su şebekesinin, şehir kanalizasyon şebekesinin bozukluklarının onarılması, bina ve sokakların her nevi su baskınlarından korunması, şehir ve kasabaların susuz kalmaması için daima su şevkinin temini, suda münhal zehirli gazların su boruları içinde depolarda ve tasfiye havuzlarında birikmesine mani olmak ve biri su, diğeri kanalizasyon işlerini başarmak üzere iki (Su ve kanalizasyon işleri onarma takımı),

- D) Telgraf ve telefon tesisatının, kablo ve havaî hatların bozukluklarının onarılması, hasara uğrayan merkezlerin yerlerinin değiştirilmesi ve yeni merkezler tesisi gibi işleri başarmak üzere (Telgraf ve telefon işleri onarma takımı)

- E) Bütün demiryolları ve bunlara ait tesisler ve sınaî imalâtın her nevi bozukluklarını onarmak, varyant tesis etmek gibi işleri başarmak üzere (Demiryolu işleri onarma takımı) teşkil olunur.

Madde 142 — Hava korunmasına tâbi daire ve resmî ve hususî müessese, fabrika ve mühim tesisler bünyelerine ve ihtiyaçlarına göre hususî onarma postaları teşkil ederler.

Madde 143 — 141 inci maddenin D, E fıkralarında gösterilen onarma teşkilleri bu müesseselerin gerek hususiyetleri gerek seferberlikteki mürasele, muhabere ve münakalât bakımından olan ehemmiyetleri itibariyle onarma işlerini, şehir ve kasabaların dahil ve haricinde, başlı 'başına yapmak ihtiyacında olduklarından işbu teşkillerin seferi kadroları dahilinde vücuda getirmekle beraber müstakillen kendi daire ve müesseseleri emrinde olmak üzere sevk ve idare olunur. Bu teşkillere ait kadro ve talimat umum müdürlükleri tarafından tanzim olunur.

Madde 144 — 141 inci maddenin A, B, C fıkralarında gösterilen teknik onarma takımlarının beheri 4 ilâ 6 kişiden tereküp eder. Beher takımın başında ayrıca kendi şubesinde yetişmiş bir takım başı bulunur.

Madde 145 — 141 inci maddenin A, B, C fıkralarında gösterilen teknik onarma takımlarının miktarı şehir ve kasabalarla işletmenin büyüklüğüne ve ehemmiyetine göre (ortalama olarak her 15 Km. tesisat tulü için bir posta hesabı ile) postalar tertip edilir.

Madde 146 — Her takım başıda ve takım âmirinde kendi mıntkasının ve grup âmirinde de şehir ve kasabadaki bütün tesislerin bir plânı bulunur. Bu plânlar üzerinde yollar yol vaziyetine göre yer altı tesislerinin istikametleri yanlışsız ve ilk bakışta görülebilecek muhtelif renklerle belirtilir. Sokak isimleri yanlışsız ve okunaklı olarak yazılır.

Madde 147 — Her şubeye ait teknik onarma işleri için birden fazla olarak teşkil edilen takımların hepsine birden bir takım âmiri tayin olunur.

Bütün teknik onarma takımlarının hepsi bir grup âmirinin emri altında bir grup teşkil ederler. (Telgraf ve

telefon ve demiryolları hariç) grup âmirine ayrıca bir de muavin verilir.

Madde 148 — Teknik onarma takımları grup amirliklerine mahallî Nafia veya Belediye Fen Müdürü, mühendis veya liyakatli fen memurlarının; muavinliklerine belediye fen memurları veya bu yolda yetişmiş iş adamlarının; takım amirliklerine ve takım başlıklara elektrik, hava gazı,, su ve kanal işlerinde yetişmiş ustabaşı ve ustalar getirilir.

Madde 149 — Teknik onarma grup âmirleri icabında muhtelif teknik takımlarla itfaiye, can kurtaran, enkaz kaldırma takımlarının karşılıklı yardımlarını da pasif korunma mevki veya bölge amirliğinden isteyebilirler. Bu maksatla iş birliği yapılmak üzere muhtelif takımların şevki mevki veya bölge korunma amirliğine aittir.

Madde 150 — Teknik onarma takımlarının bulunacakları yerler ve malzeme depolarıazardan tespit edilir. Ve havadan korunmaları için lüzumlu tedbirler alınır.

Teknik onarma grup amirliği kendi takım merkezlerine ve diğer korunma teşkillerine telefonla bağlanır.

Madde 151 — Seferde teknik onarma takımlarındaki- şahısların fazlalaştırılmasına ihtiyaç hasıl olursa bu husus takımlardaki şahısların ziyadeleştirilmesi suretile değil,, yeniden takım vücudu getirmek suretile yapılır. Teknik onarma takımlarına alınacak şahıslar

Madde 152 — Teknik onarma takımlarının her şubesinde çalışacak şahıslar bütün çalışmalarını büyük bir dikkat ve bilgi ile yapabilecek eli işe yatkın kabiliyette- olanlardan ayrılır. Bu takımlarda çalışacakların bu işlerden iyi anlar, çevik, meleke sahibi ve soğuk kanlı olmaları lâzımdır. Bu vasıflar takım basılarda ve takım âmirlerinde daha ehemmiyetle aranır.

Madde 153 — Teknik onarma takım âmirleri ve takım başarıle mürettebatı çalışmakta oldukları tesisler kadrosu dahilinden askerlikle ilgisi olmayan 18 ilâ 60 yaşına kadar erkeklerden seçilir.

Teknik onarma takımlarının teçhizatı

Madde 154 — Teknik onarma takımları için lüzumu olan teçhizat bağı 1, 2 ve 3 numaralı cetvellerde gösterilmiştir.

Bu takımlar, bu teçhizattan başkaca olarak ordu tipi gaz maskesi, icap edenler gaz elbisesi ve eldiveni, gaz geçmez matra, pansuman paketleri ile teçhiz edilirler. Takımbaşılarda ve takım âmirlerinden ayrıca birer düdük ve bir cep elektrik feneri bulunur.

Madde 155 — Teknik takımlar teçhizatının iş sahasına çabuk nakil edilebilmeleri için büyük şehirlerde motorlu veya atlı vasıtalar ve nisbeten tesisatı dar muhitlerde el arabaları kullanmak lâzımdır.

Madde 156 — Her müessese, şirket ve belediye işletmekte olduğu tesislere ait bütün malzemenin yüzde (ikisini) yedek olarakazardan temin ve depo eder. Hususile yurt dışından getirilmesine kat'î lüzum olan malzemenin bir senelik miktarı yüzde 2 den fazla ise bir senelik ihtiyaca yetecek kadarınıazardan depo eder.

Tahrip edilmiş tesisatta yapılacak işler

Madde 157 — Bombardıman tesirile harap olmuş ve tehlikeli hal almış olan elektrik kablo ve telleri, su ve hava gazı depo ve borularının civarı tahdit edilerek halkın teması men edilir.

Bu vaziyetlerde ilk vazife polisindir. (Polis bulunmayan yerlerde jandarmanındır) polis (jandarma) tehlikeli sahayı derhal münasip bir vasıta ile kordon altına alır. Bundan sonra icabeden tedbir ve tamir teknik onarma takımları tarafından yapılır.

Madde 158 — Yangına karşı şehir ve kasabaların susuz kalmaması, bombardıman esnasında da çalışması kat'î lüzumlu olan merkez ve mahallerin ışiksiz ve susuz kalmamaları ve sığınakların havalandırılmaları için buralar-

da her an elektrik ve su cereyanlarının, telefon hatlarının sağlam ve faaliyette bulunması tercihen temin edilir.

Teknik onarma takımlarının yetiştirilmesi

Madde 159 - Pasif korunma mecburiyetine tâbi tutulan şehir ve kasabalarda teknik onarma takımlarına ayrılacak şahıslar, programlarına göre Nafia Vekâletince açtırılacak kurslarda yetiştirilir. Kurs müddeti, diğer pasif kurslar da dahil olduğu halde senede nihayet 30 saattir. Kursta evvelâ gurup âmirleri, takım âmirleri ve takım basıları yetiştirilir.

Teknik onarma takımlarında vazife alacak takım başı ve takım âmirleri her müessesede kendi iş şubesinde yetişmiş ve askerlikle ilgisi olmayanlardan seçildiği takdirde bunların hususî bir kursa tâfc-i tutulmalarına lüzum yoktur. Bunlar ihtisaslarına ve ehliyet derecelerine göre öğretmenlikte istihdam edileceklerdir.

Kurslar nazârî ve amelî olmalı ve vuku bulacak ârı- zaiarın tamirleri sırasında hakikî tatbikatlar yaptırılmalı ve maske ile iş görmek hususu da talim edilmelidir.

KISIM : VIII

Enkaz kaldırma ve can kurtarma ve patlamayan bombaları kaldırma

Genel esaslar

Madde 160 — Bu kısım, hava bombardımanları ile tahrip edilen binalar enkazının kaldırılması ve yolların temizlenmesi ve köprülerde vukua gelecek basit bozuklukların onarılması ve enkaz altında kazaya uğrayanların kurtarılması için icabeden tedbir ve teşkillere, patlamayan bombalara karşı alınacak tedbirleri ve vücuda getirilecek teşkilleri gösterir.

Madde 161 — Bu teşkiller pasif korunma mecburiyetine dahil bütün şehir ve kasabalarda pasif korunma komisyonları tarafından hazardan vücuda getirilir.

Enkaz kaldırma ve can kurtarma takımları

Madde 162 — Hava bombardımanları ile kazaya uğrayanların kurtarılması, zarara uğrayan binaların desteklenmesi veya yıkılması, yollarda veya adi köprülerde vukua gelecek basit bozuklukların onarılması ve enkazın ^kaldırılması gibi işleri görmek üzere (enkaz kaldırma vs can kurtarma) takımları teşkil edilir.

Madde 163 — Her enkaz kaldırma ve can kurtarma takımında 8-10 kişiden mürekkep enkaz kaldırma postaları ile, tecrit maskesi ile mücehhez 2-4 kişiden mürekkep bir can kurtarma postası bulunur. Enkaz kaldırma ve can kurtarma takımlarının başında ayrıca iyi yetişmiş ve bu işlerde mütehassıs bir takım âmiri bulunur.

Madde 164 — Enkaz kaldırma ve can kurtarma takımlarının miktarı, şehir ve kasabaların büyüklüğüne ve ehemmiyetine göre değişir. Nüfusu 100.000 kişi olan bir şehir için 8 den aşağı olmamak üzere mahallin ihtiyacına göre korunma komisyonlarınca lüzumu kadar enkaz kaldırma ve can kurtarma takımı tespit edilir. Bunlar şehrin büyüklüğüne göre muhtelif mıntikalara ayrılırlar.

Madde 165 — Birden fazla takım teşkil edilen şehir ve kasabalarda, bu takımların hepsi birden şehir veya kasabanın (enkaz kaldırma ve can kurtarma) gurubunu teşkil ederler ve bir gurup amirliğine bağlı bulunurlar. Gurup âmirinin ayrıca bir de muavini olacaktır.

Madde 166 — Can kurtarma ve enkaz kaldırma gurup amirliklerine mahallî nafia mühendisi veya fen memurları ve muavinliklerine mütehassıs yapı kalfası veya ustası ve yol çavuşları getirilir.

Bunlar askerlikle ilgisi olmayan ve altmış yaşına kadar olan erkeklerden seçilir.

Madde 167 — Enkaz kaldırma ve can kurtarma gurup amirlikleri icabında muhtelif takımların birbirine yardımını temin ederler.

Madde 168 — Resmî ve hususî büyük daire ve müesseseler ve fabrikalar, kendi bünyelerine göre ihtiyaçlarına yetecek kadar enkaz kaldırma ve can kurtarma takımı teşkil ederler. Bunun miktarı, ait oldukları vekaletlerce veya valilerce barış zamanında yapılacak korunma plânlarında tespit edilir. Bu gibi daire, müessese ve fabrikalarda teşkil edilecek enkaz kaldırma ve can kurtarma takımları ile şehir veya kaza enkaz kaldırma ve can kurtarma gurup âmirleri alâkadar olur ve talim terbiyelerini kendi emrindeki takımlarla birlikte yürütür.

Madde 169 — Enkaz kaldırma ve can kurtarma takımlarının bulunacakları yer ve malzeme depoları, hazardan tespit edilir. Ve havadan korunmak için lâzımgelen tedbirler alınır. Bu takımların bulunacakları yerin, sıhhi yardım ve gaz temizleyici ve itfaiye merkezleri yakınında olmaları tercih olunur.

Enkaz kaldırma ve can kurtarma gurup amirliğinin büyük şehirlerde kendi takım merkezlerde ve diğer hava korunma teşkillerde telefonlarla da irtibatı temin olunur.

Madde 170 — Seferde enkaz kaldırma ve can kurtarma şahıslarının fazlaştırılmasına ihtiyaç hasıl olursa bu husus takımlardaki şahısların ziydeleştirilmesi suretile değil, yeniden takım vücuda getirmek suretile yapılır.

Enkaz kaldırma ve can kurtarma takımlarına ayrılacaklar

Madde 171 — Enkaz kaldırma ve can kurtarma takımlarına ayrılacaklar, ağır malzeme ve mihaniki vasıtaların kullanılmasında ihtisas sahipleri arasından seçilir.

Madde 172 — Altında insan kalan tehlikeli enkazı ayıklamak, giriş ve döşemeleri kaldırmak, yeniden yıkılma tehlikesi gösteren bina kısımlarını aşağıya indirmek, merdivenleri çökmüş odalara tırmanmak gibi işler, enkaz kaldırma ve can kurtarma şahıslarının vazifelerindendir.

Madde 173 — Enkaz kaldırma ve can kurtarma işlerinde çalışacak şahısların eskiden bina inşaatında çalışanlarla binalara iskele kuran ve yıkıcılık işler ile meşgul olanlardan, tas ve maden ocaklarında çalışmış ve hususile maden imdat teşkilllerinde vazife görmüş olanlardan, yol ve köprü inşaatında bulunmuş olanlardan ve icabında bir binayı yıkmak için patlayıcı maddeleri kullanan, halat ve payandaları iyi tertip eden usta kimselerden sağlam, soğuk kanlı, azimli, cüretli, kuvvetli ve çevik olanlardan seçilmesi lâzımdır. Bu vasıflar takım âmirlerinde daha ehemmiyetle aranır.

Bundan başka demiryolu, deniz inşaat tezgâhlarında, atölyelerinde, montaj işlerinde çalışanların ihtisaslarından istifade edilir.

Madde 174 — Bunlar mümkün oldukça vazife görecekları mntıka içinde oturan ve işleri de bu mntıkaya yakın olan kimseler arasından seçilir.

Enkaz kaldırma ve can kurtarma takımlarının teçhizatı

Madde 175 — Enkaz kaldırma ve can kurtarma takımları için lüzumu olan teçhizat bağı 4 numaralı cetvelde gösterilmiştir.

Madde 176 — Bu takımların teçhizatını vak'a yerine çabuk nakledebilmeleri için yol vaziyetine göre hafif bir kamyonet veya iki veya dört tekerlekli ve sokak aralarında kolaylıkla manevra yapmağa elverişli, icabında el ile kullanılacak ve enkaz üzerinden kolaylıkla manevra yapmağa elverişli, icabında el ile kullanılacak ve enkaz üzerinden kolaylıkla geçebilecek derecede hafif, fakat Sağlam arabalar kullanmak lüzumdur.

Vak'a yerine giden yol üzerinde bombalarla tahribat yapılmışsa, motorlu vasıtaların geçemeyeceği göz önünle tutularak hafif kamyonet verilen takımlara, ayrıca yukarıda bildirilen vasıfları haiz iki veya dört tekerlekli arabalar vermek lâzımdır.

Tahrip edilmiş bina ve yollarda yapılacak işler

Madde 177 — Bombardıman ile tehlikeli veya her an yıkılabilecek hale gelmiş olan binalar hemen boşaltılmalı, sokak üstüne veya halka zarar verecek tarafa yıkılmak, tehlikesi gösteren kısımlar, icabeden tedbirlerle halka zarar vermeyecek hale konulmalıdır.

Bu gibi vaziyetlerde ilk vazife polisindir. (Polis teşkili olmayan yerlerde jandarmanındır.) Polis tehlikeli sahayı derhal bir ip veya diğer bir vasıta ile kordon altına alarak halkın oraya girmesini meneder. Bunu müteakip icabeden tedbirler, enkaz kaldırma ve can kurtarma takımı tarafından alınır.

Madde 178 — Bir hava taarruzunda hava korunma teşkillerinin serbestçe hareket edebilmeleri için yolların daima açık bulundurulması ve bina enkazının yıkılmasıyla kapanan veyahut atılan bombalarla tahrip edilen yolların her şeyden evvel temizlenmesi ve düzeltilmesi lâzımdır.

Enkaz kaldıran ve can kurtaran takımlarının yetiştirilmesi

Madde 179 — Enkaz kaldıran ve can kurtaran şeflerinin ve şahıslarının yetiştirilmesi, ve talim ve terbiyesi için Nafia Vekâletince tertip edilecek programlarına göre kurslar açılır.

Talim ve terbiye, nazari ve amelî olarak yapılır.

Bu teşkilere yaralanmış ve gazlenmiş insanlara yapılacak ilk sıhhi yardım tedbirleri de öğretilir.

Madde 180 — Gerek nazari gerek amelî ders ve talimler için öğretmenlerin seçilmesinde dikkat ve itina ile hareket olunur. Bu öğretmenlikler için gaz kursu görmüş mahallin nafia ve belediye mühendisi ve fen memurları, mahallî hükümet ve belediye tabibleri, kimyager ve eczacılar, gaz kursu görmüş memurlar ve itfaiye âmirlerde itfaiye teşkillerinden mütehasşis şahıslar ve gaz kursu görmüş kabiliyetli spor öğretmenlerinden istifade edilir.

Madde 181 — Can kurtarma ve enkaz kaldırma takımlarının iyi yetiştirilmesi için yıkılmış binalarda veya itfaiyenin buna benzer talimlerinde itfaiye ile birlikte hakikî talim ve tatbikatlar yapılır.

Madde 182 — Kurs veya talim ve terbiye müddeti, diğer pasif kurslarla beraber senede 30 saati geçmeyecektir.

Patlamayan bombaları kaldırma

Madde 183 — Tayyarelerden atılıp ateşleme tertibatının bozuk olmasından veya muayyen bir zaman sonra patlamak üzere hususî surette tanzim edilmiş bulunmasından dolayı patlamayan bombaların kaldırılması ve tehlikenin yok edilmesi, bu hususta yetiştirilmiş kimseler tarafından usulü dairesinde tedbirler alınarak yapılır.

Madde 184 — Patlamayan bombaların kaldırılması ve yok edilmesi için pasif korunma mecburiyetine dahil olan şehir ve kasabalarda ihtiyaç nisbetinde (patlamayan bombaları kaldırma) postaları teşkil olunacaktır.

Bunlar bazen müstakil olarak ve bazen da enkaz kaldırma postaları ile birlikte çalışırlar.

Madde 185 — Patlamayan bombaları kaldırma postalarına ayrılacak şahıslar askerlikle ilgisi olmayanlar arasından ve 60 yaşına kadar olanlardan seçilir.

Bu vazifeye ayrılacak şahısların, vaktile istihkâm veya topçu erbaşlarından, kamacı ve tüfekçi yamaklarından ayrılması lâzımdır. Bunlardan temin edilemezse bu işe kabiliyetli olanlardan seçilir. Hususile posta komutanlığı yapacak olanların uygun vasıflılarından olmasına dikkat edilmelidir.

Madde 186 — Vilâyetlerce ayrılacak kabiliyetli ikişer posta komutanı, bulundukları yerde veya yakınlarında askerî fabrika varsa orada, yoksa kendi mıntıkalarındaki. kolorduların istihkâm taburlarında zarurî masrafları hususî idarelere ait olmak üzere kursa tâbi tutulurlar.

Müddeti nazari ve amelî olmak üzere 30 saatdir.

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü fabrika bulunan yerlerin civarındaki vilâyetlere kursun bağlayacağı zamanı bildirirler.

Madde 187 — Amelî talim ve terbiye için her vilâyet askerî fabrikalara veya askerî fabrikaların tavsiye edecekleri müesseseye komple bir tayyare bombası sipariş verir ve bu bomba kursa iştirak edeceklerle beraber kurs yerine gönderilir.

Kurs görmüş olanlara kurs amirliğince birer vesika verilir

Postaların diğer şahısları kurs görmüş olan posta komutanları tarafından vilâyet merkezlerinde açılacak kurslarda yetiştirilir.

Madde 188 — Bu postalara ayrılan şahıslar, beş senede bir değiştirilerek yerlerine yenileri tayin edilir. Ve yeni şefler ve şahıslar yeniden kursa tâbi tutulurlar.

Madde 189 — Bir patlamayan bombaların kaldırma postası için lüzumlu görülen malzeme listesi 5 numaralı cetvelde gösterilmiştir.

Madde 190 — 3502 sayılı kanunun 12 nci maddesine dayanarak kaleme alınmış ve Devlet Şûrasınca görülmüş olan bu Nizamname hükümleri Resmî Gazetede basıldığıın ertesi gününden itibaren yürümeğe başlar.

Madde 191 — İşbu nizamname hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

CETVEL : 1

Elektrik işleri teknik onarma takımlarının teşhizatı

Aşağıdaki liste elektrik işleri teknik onarma takımlarının teşhizatı için bir rehber teşkil eder.

Adet

2	Kazma
2	Kürek
2	1.5 m. boyunda manivela demiri

- 2 Çift mahmuz
 - 4 Palanga ve kurbağacık
 - 2 Çekiç
 - 1 Göğüs matkabı ve buna ait muhtelif ebatta demir ve ağaç matkap
 - 5 Muhtelif zımba
 - 2 Kısaç
 - 3 Muhtelif pens 3 Tornavida
 - 3 Çakı
 - 3 İngiliz anahtarı
 - 1 25 mm. uzunluğunda yassı yuvarlak
 - 3 Köşe ve destere eğesi 3 Ağaç törpüsü
 - 3 Demir ve ağaç destere
 - 4 Muhtelif ağırlıkta havya 1 Kaynak lâmbası
 - 3 Petrol, benzin ve ispirto ibriği 1 Kg. lehim 0,500 Kg. nisadır 0,500 Kg. tuz ruhu
 - 10 Muhtelif numara zımpara kâğıdı
- 1 — Kablo, çıplak demir ve bakır tel, fincan ve makara, deveboynu, direk, sigorta ve hatta lüzumlu diğer malzemenin bütün tesisatın yüzde ikisi nisbetindeki miktarı müessese mağazalarında depo edilmiş olacaktır.
 - 2 — Makine ve santral tesisatı için müessesenin atölyesinden istifade edilecektir. Tesisatı küçük olan ve atölyesi bulunmayan müesseseler şehir ve kasabalar dahilindeki diğer müesseselerin atölyelerinden ve serbest atölyelerden istifade ederler.

CETVEL : 2**Hava gazı işleri teknik onarma takımları teçhizatı**

Aşağıdaki liste hava gazı işleri teknik onarma takımlarının teçhizatı için bir rehber teşkil eder.

Adet

2	Kazma
2	Kürek
2	1,5 m. boyunda manivela demiri-
2	Boru anahtarı.
2	Boru kısıkaçı 2 Boru keskisi
1	Takım pafta, muhtelif numarada çekirdeklerde'
beraber	
1	Takım göğüs matkabı, muhtelif demir, matkap uçları ile birlikte
1	Takım klavuz makinesi, muhtelif klavuz uçları ile birlikte
5	Kilo külçe kurşun.
1	Kurşun tavaşı 1 Gaz ocağı
1	Kaynak lâmbası.
2	Oksijen tüpü 2 Kilo üstüğü
5	Kilo salmastra
1	Kilo keten kırık
30	Patlayan boruları tıkamak için mantar tapa
2	Çekiç
3	Köşe ve testere eği 3 Demir testeresi
3	Petrol, benzin ve ispirto ibriği
1	— Boru, bilezik, muhtelif manşon ve diğer şebeke:-1 tesisatına
lüzumlu malzemeden; bütün tesisatın yüzde ikisi nispetindeki
miktarı müessese mağazalarında depo edilmiş olacaktır.
2	— Dahili tesisat ve makine dairesi için müessesenin atölyesinden
istifade edilir.

CETVEL : 3

Su ve kanalizasyon teknik onarma takımları teçhizatı

Aşağıdaki liste su ve kanalizasyon teknik onarma takımlarının teçhizatı için bir rehber teşkil eder.

Adet

2	Vinç veya cer makarası
2	Üç ayaklı sehpa
1	Takım halat
4	Çekiç
4	Keski
2	Varyoz
2	Takım 1, 2, 3, 4 numara kalemler (kalemlerin ağız- kalınlıklarına göre)
2	Salmastra vurmak için çekiç 2 Salmastra vurmak için şaşkon
1	Kepçe
1	Pota
8	Kazma
8	Kürek
4	El arabası
	Miktarı kâfi manşon
	Miktarı kâfi kurşun
	Miktarı kâfi salmastra
2	El lâmbası
50	Mantar tapa
50M.	Bez hortum (boru kalınlıklarına göre)

1 — Boru, bilezik, muhtelif manşon ve diğer şebeke tesisatına lüzumlu malzemedен; bütün tesisatın yüzde ikisi nisbetindeki miktarı müessese mağazalarında depo edilmiş olacaktır.

CETVEL : 4

Can kurtaran ve enkaz kaldıran takımlarının teçhizatı

Aşağıdaki üste can kurtaran ve enkaz kaldıran takımlarının teçhizatı için bir rehber teşkil eder:

Adet

2	8,9 m. uzunluğunda demir manivela
2	Ağırlık kaldırma için ağır blok mesnetler
3	Demir manivela
3	Kazma (uzun saplı)
1	Kazma (kısa saplı)
4	Kürek 3 Varyoz
1	Ağır balta
2	Hafif marangoz baltası
1	Büyük iki taraflı el bıçkısı
2	El testeresi
1	Demir el arabası
3	12-13 m. uzunluğunda ve 0,03 : 0.004 m. kalınlığında manilâ halatı
1	1524kiloluk zincir kilidi (Yahut iki veya üç dilli makara donanımı için halat)
1	3 tonluk zincir kilidi
1	Tek dilli makara
2	10 ton kaldıracı idrolik çarh (Kriko)
1	20 ton kaldıracı idrolik çarh (Kriko)
1	10-11 m. uzunluğunda uzanıp kısılır merdiven
3	0,15X0,45 m' ebadında takriben 3,5 - 4 m. uzunluğunda çam tahta
1	Takriben 30-31 m. uzunluğunda tel halat
1	Asetilen ile kesme veya kaynak cihazı (Oksijen ve asetilen tüplerde)
2	Asetilen veya gaz lâmbaları
5	Elektrik feneri ve yedek pil

- 2 Boranda (Enkazdan kurtarılan kimselerin düşmelerine mâni olmak üzere itfaiye guruplarında olduğu gibi)
- 2 Sediye ve sediyenin çalışmayacağı yerler için iki parça çadır bezi
- 2 Oksijen cihazı (Bir saat işleyen cinsinden)

Takımlardaki şahıslar için birer gaz maskesi ve birer miğfer, muhtelif âlet ve çiviler, keresteler, payandalar vesaire.

(Can kurtaran şahıslarının her birinde tecrit maskesinden başka gaz elbisesi ve ayakkabısı ve gaz geçmez eldiven, birer kutu gaz detektörü, birer cep elektrik feneri ve yedek pil bulunur.

CETVEL : 5

Patlamayan bombaları kaldırma postalarının teçhizatı

Takım mürettebatı gaz maskesi, gaz elbise ve ayakkabısı ve gaz geçmez eldivenle teçhiz olunur.

Aşağıdaki liste patlamayan bombaları kaldırma postaları için lüzumlu görülen malzeme hakkında bir rehber teşkil eder:

Adet

- 1 Bombayı nakletmeğe mahsus hususî yaylı tertibatı haiz araba
- 1 Küçük bombaları taşımağa mahsus yaylı el arabası
- 1 Bomba taşımağa mahsus ağdan yapılmış sediye
- 3 Kazma
- 2 Kürek
- 1 İki kollu testere
- 1 El testeresi
- 1 Varyoz
- 1 Elektrik ateşleme makinesi (kablo, nakil muayene aleti, malzeme ve yedek edevat çantası ile beraber)

50	Tahrip	kalıbı	
50	Tahrip	fişegi	
1	Kangal	köteberka	fitili
50M.	Çabuk yanar	fitil	
60	Elektrik fûnyesi	100	Kapsül
2	Yapıştırma	bandı	
2	Kancalı halat	(Beheri 5 er metrelik 4 parçadan mürekkep)	
2	Kangal ince tel veya bu uzunlukta ip		
10	İşaret levhası		

Keser, kerpeten vesaire lüzumlu olan malzeme

Haşiye:

A) Askerî fabrikalar ve kolordu istihkâm taburlarında açılacak ilk kursta edinilen tecrübeler göre bomba nakline mahsus arabaların şekil ve tipi tespit edilerek Hava Müdafaa Genel Komutanlığına bildirilecek,

B) Postaların maksada uygun iş görebilmeleri için lüzumlu görülen diğer malzeme ve bunların miktarı kurs komutanları tarafından tespit edilerek Hava Müdafaa Genel Komutanlığına teklif edilecek,

C) Postalar için lüzumlu olan esas malzeme cetveli askerî fabrikalar ve istihkâm taburlarından gelecek tekliflere göre Hava Müdafaa Genel Komutanlığınca yeniden tertip ve ilgili makamlara gönderilecektir.

Kararname No : 2/10789

Neşri Tarihi : 20.4.1938

Hava Taarruzlarına Karşı Korunma Kanununun 12 nci maddesine göre hazırlanarak Genelkurmay Başkanlığınca teklif ve Devlet Şûrasınca görölerek 11/4/1939 tarih ve 3380 sayılı tezkere ile tevdi olunan ilişik (Ticaret Gemilerinin Gaza Karşı Korunması) Nizamnamesi İcra Vekilleri Heyetince 11/4/1939 tarihinde tetkik dilerek merdyete konulması onanmıştır.

11/4/1939

Ticaret gemilerinin gaza karşı korunması hakkında Nizamname

Limanlarda ve ticaret gemilerinde yapılacak teşkiller ve alınacak tedbirler

Madde 1 — Ticaret gemilerinin zehirli gazlara karşı korunması için bu Nizamnamede yazılı teşkiller vücade getirilir ve umumî tedbirler itihaz olunur.

Madde 2 — Hava taarruzlarının maddî ve manevî tefsirleri, korunma tedbirlerinin memleket içindeki bütün .resmî ve hususî teşkil ve tesisler tarafından hazardan itibaren itina ile alınması ve seferde iyi tatbik edilmesi suiretile izale veya tahfif olunur.

Ticaret gemileri sahipleri, gemilerine vukuu muhtemel gaz taarruzları tehlikesine karşı Nizamnamede yazılı tedbirleri hazardan itibaren almakla mükelleftirler.

Madde 3 — Bütün şehir ve kasabalarda havaya karşı .korunma bakımından vücade getirilecek teşkillerden başka olarak gemilerin barınma yeri ve aynı zamanda ithalât ve ihracat merkezi olan limanlarda gemilerin zehirli gazdan temizlenmesi işlerle meşgul olacak teşkiller de mahallî hava korunma komisyonları tarafından vücade getirilir.

Gaza karşı limanlarda yapılacak teşkiller

Madde 4 — Bir harp zamanında Türkiye limanlarında bulunan, veya Türkiye limanlarına gelen ve Türkiye limanlarından çıkan bütün gemilerin ve bu gemilerdeki, şahıslarla yüklerinin gazla bulaşık olup olmadıklarının, tesbitinden ve bulaşık olanların temizlenmelerinden birinci derecede liman reisleri mesuldür.

Madde 5 — Limanın büyüklüğüne ve önem derecesine göre, o yerin hava korunma komisyonları tarafından bir «Liman gaz memuru» veya bir kaç «Liman mıntıka gaz. memuru» veya bir kaç «Liman mıntıka gaz memuru» tayin edilir. Bir limanda bir kaç liman mıntıka gaz memuru seçilmesi icap ettiği takdirde, bunların başına bir de. «Liman gaz müdürü» tayin edilir.

Liman gaz memuru veya liman mıntıka gaz memurlarının emrine ihtiyaca yetecek derecede «Temizleme memurları» verilir.

Madde 6 — Vazifelerini ifa bakımından liman mıntıka gaz memurların liman gaz müdürüne, liman gaz. müdürü veya liman gaz memuru liman reisine karşı mesuldürler.

Madde 7 — Liman gaz müdürleri veya gaz memurları mükellefiyet yaşı dışındakilerden tercihan kimyager ve bulunmadığı halde doktor, eczacı, diş tabibi gibi kimselerden seçilir. Bunlar da bulunmadığı takdirde en az lise tahsili görmüş ve kurslardan geçmiş ehliyetli memurlar veya sahil sıhhiye işlerinde bulunmuş küçük sıhhat veya, dezenfeksiyon memurları gibi sıhhat işleriyle ilgili kimseler tayin olunur.

Liman gaz memurlarile, liman mıntıka gaz memurlarının emrine verilecek olan temizleme memurları da vaktile sıhhat ve dezenfeksiyon işlerinde bulunmuş mükellefiyet yaşı dışındakilerden seçilir.

Madde 8 — Liman idaresi tarafından liman gaz memuru veya liman mıntika gaz memurlarının emrine mr motor veya kayık verilir.

Bu motor veya kayık, temizleme memurlarını ve Dunların malzemesini taşımağa müsait olmalıdır.

Madde 9 — Gemilerden çıkacak veya gemilere yüklenecek bulaşık veya şüpheli eşyanın muayenesi ve temizlenmesi için sahilin münasip bir yerinde bu işe müsait bir yer hazırlatılır.

Madde 10 — Liman reisleri, liman gaz müdürü, liman gaz memuru ve liman mıntika gaz memurları tercihan 7 nci maddedeki vasıfları haiz kimselerden birer yedeklerde beraber vazifeleri hakkında icabeden bilgileri edinmek üzere gaz genel komutanlığınca açılacak bir kursa tâbi tutulurlar. Kursun zaman ve müddeti gaz genel komutanlığı tarafından Türkiye limanlarındaki hava korunma komisyonlarına bildirilecektir.

Kurs talim ve tatbikat müddeti senede 30 saati geçmez.

Madde 11 — Liman gaz müdür, memur veya mıntika gaz memurları ve yedekleri 46 : 55 yaş arasındakilerden ve beş sene için seçilir. Beş sene sonra icab ederse yerlerine yenileri seçilir ve bunlarda gaz kursuna tâbi tutulurlar.

Madde -12 — Gaz kurslarının masrafları kursun bulunduğu yerin hususî idaresi tarafından temin olunur.

Kurslara hariçten geleceklerden umumî, mülhak ve hususî bütçelerle idare olunan müesseselerle sermayesinin yarısından fazlası devlete ait olan müesseseler ve bankalar memur ve mensuplarının harcırah ve yevmiyeleri umumî hükümlere göre bu idarelerce ve bunlar haricinde kalacaklar için de nakliye masrafile kursta bulundukları müddetçe verilecek yevmiyeleri mahallî havaya karşı korunma komisyonları tarafından tespit ve hususî idarelerce tediye olunur.

Madde 13 — Liman gaz müdürü, liman mıntıka gaz /memurlarının vazifelerini kontrol ve icabında bunların birbirlerine yardımlarını temin eder.

Gaza karşı gemilerde yapılacak teşkiller

Madde 14 — Gemilerde gaza karşı teşkiller yapmaktan ,gemi kaptanları mesuldürler.

Madde 15 — Gemilerde gaz temizleme işleri için «Temizleme takımları» teşkil edilir.

Her temizleme takımı, biri âmir olmak üzere 6 kişiden mürekkeptir. Bunlar geminin kamarot ve mürettebatı arasından seçilir. Seyahat esnasında gemi mürettebatının, vazifelerinden dolayı gaz temizleme takımı teşkiline kâfi gelmediği hallerde, noksan güverte yolcularından 7 nci maddedeki vasıfları haiz olanlarla ikmâl olunur. Takım âmirleri, gaz taarruzunda ne yapılacağını ve vazifelerinin neden ibaret olduğunu humara anlatırlar.

Eğer gemi, yolcu almıyorsa bu takdirde temizleme takımlarının hepsi gemi mürettebatından teşkil edilir.

Temizleme takım âmirleri : Mensup oldukları limanlarda liman reislerince tensip edilecek zamanlarda 10 uncu maddede yazılı kurs görmüş gaz memurları tarafından muayyen müddetle kursa tâbi tutulurlar.

Temizleme takım şahıslarının her biri için iki takım gaz elbisesine ihtiyaç vardır.

Madde 16 — Teşkil edilecek temizleme takımlarının adedi geminin her yerini ve bütün yükünü temizlemeğe tamamile kâfi gelmezse de ilk adımı atmağa ve işin mühim bir kısmını yapmağa kâfi gelecek miktarda olmalıdır.

Madde 17 — Bir temizleme takımı için lâzım gelen âletler şunlardır:

A) Kireç kaymağı dökmek için bir kova,

- B) Uzun saplı bir güverte fırçası,
- C) Kireç kaymağını karıştırmak için bir gerdel,
- Ç) Kireç kayamağını tatbik için badana fırçaları
- D) Dört buçuk kilo parafin.

Madde 18 — İperit ve benzeri gibi en tesirli gazlardan geminin temizlenmesi için muhtelif tip ve büyüklükte gemiler için icabeden temizleme takım adedi aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir:

Geminin ismi	Gayrisafi tonilâto	Temiz- leme takımı	Takımlar- daki insan adedi	Gaz etibi sesi	Kireç kaymağı
Yurt dışarı se- fer yapan ge- miler	30,000 ve daha büyük	10	60	120	3 Ton
»	» 20 : 30 bin	8	48	96	2,5 : 3 T.
»	» 12 : 20 bin	5	30	60	1,5 : 2 T.
Asker nakliye gemisi	9.500	4	24	48	1 T.
Yolcu ve yük gemisi	10.000	3	18	36	1 T.
»	» 3 : 6 bin	2	12	24	1/2 T.
»	3 binden küçük	1	6	12	1/2 T.
Sarnıç «Yağ» gemisi	7.500	2	12	24	1/2 T.
Yurt dışarı se- fer yapan yük gemisi	5.000	2	12	24	1/2 T.
Sahil yük ge- misi	800	1	6	12	250 Kilo

Gemilerin temizlenmesi

Madde 13 — İperit ve benzeri gazlar ile bulaşmış bir gemide evvelâ bütün iskeleler, geçit yerleri, yolcu ve mürettebat tarafından kullanılması zarurî olmayan güverte sahasının bulaşık olan kısımları halatla çevrilir. Yük konan kısımlar kapatılır. Halatla çevrilen ve yük konulmağa mahsus olup kapanan kısımların temizliği en sonraya bı-

rakılır. Bundan sonra geminin diğer kısımlarile eşya aşağıdaki sıra ile temizlenir:

A) Dümen dolabı, makine dairesi, telgraf makineleri,, iskandil cihazları, işaret savlolari ve geminin selâmetle seyrine mahsus bütün vasıtalar,

B) Gemilerin merdivenleri, bölme geçitleri, çelik kısımları,

C) Can kurtaran filikaları ve bunların teçhizatı, linçler ve palangalar, mataforalar ve dışarı albora donanımı,

Ç) Geminin üzerindeki havaya maruz olan bütün tenteler, muşambalar,

D) Gemiği bağlama tertibatı, demir vinci ve ırgatları, yoma ve halat çıkırıkları, kurt ağızları, babalar vesaire,

E) Bölmeler, raylar, ahşap kısımlar, güverte,

F) Geminin üst tarafları, havaya maruz bütün boyalı satırları, gemi bordası vesaire.

Madde 20 — Havaya maruz olan bütün güverteler iyice havalandırılınca kadar hususî geçit yerleri yapılmalıdır. Yolcuların boyalı yerlere yerleşmiş olan gazlara dokunmamaları için bu gibi yerlerin önüne maniler yapılmalıdır.

Harp zamanında gemilerde alınacak tedbirler

A — Harbin ilânında hazırlıklar

Madde 21 — Gemilerin gazdan korunmasına yarayacak aşağıdaki malzeme ve maddelerin gemi sahipleri tarafından en geç harp için bir hazırlık emri verilinceye kaçlar veya bir harp ilânında gemilerinde ihzar edilmiş olması lâzımdır:

A) Vinç ve benzeri şeyleri örtmek ve korumak için örtü «Yelken bezi veya kapela muşambaları»,

B) Geminin içinde hava veren delikleri örtmek için lüzumlu vasıtalar,

C) Kireç kaymağı tozu, parafin, fırçalar «Badana fırçası tipinde» ve temizleme için uzun saplı güverte fırçaları.

Ç) Yolcu ve mürettebattan gaz musaplarını ve yaralıları tedavi için yanık ve gaz tedavi malzemesi ve bir revir,

D) Mürettebata mahsus gaz maskeleri «ve maskesi bulunmayan yolculara verilmek üzere bir miktar yedek gaz maskesi»,

E) Mürettebata mahsus gaz elbiseleri ve eldivenler, başlıklar, fırtına şapkalı, yağlı gamseler ve denizde giyilen lâstik botlar,

F) Mürettebat ve yolcuların ılık sabunlu sudan geçirilmesi için yıkanma tertibatı «Duşlar»,

G) Bulaşık elbiselerin temizlenmesi için kaynar su temin eden buhar tertibatları «Yani bir etüv tebhîr ocağı».

Madde 22 — Temizleme takımlarının gaz taarruza halinde vazifelerini kolaylıkla yapabilmeleri için talim ve tecrübeler yaptırılması lâzımdır.

B — Tehlikeli bir mıntıkeye girmeden evvel yapılacak hazırlıklar

Madde 23 — Filikaların palanga donanımları, vinçleri, gemiyi bağlamağa mahsus yoma «İrgat» çıkırıkları, yangın makineleri ve bütün güverte edevatı gibi mürettebatın kullanması icabeden bütün vasıtalar yelken bezlerde örtülür.

Can kurtaran indirilmeğe hazır bulundurulur. Fakat üzerindeki teçhizatın gazdan korunması için kapela muşambaları veya yelken bezleri çözüük olarak üzerlerine serilmiş bulunur.

Madde 24 — Üst güvertedeki bütün kapılar ve açıklıklar, borda lumbuzları ve lumbarları, ambarların hava makineleri, yolcu ve mürettebatın yatacak yerleri kapatılır. Alıcı ve verici vantilâtörler işlemekten alıkonur. Ancak havayı devrettirici olan neveleri çalışmada bırakılır.

Madde 25 — Gaz tehlikesi vukuunda herkesi haberdar edecek bir gaz tehlikesi işareti tayin olunur.

Madde 28 — Tehlike mıntıkasında vazife icrasına mahsus gaz elbisesi vazife göreceklr tarafından giyilir.

C — Tehlike mıntıkasında alınacak tedbirler

Madde 27 — Tayyarelerin en ziyade rüzgâr istikametinden gözetlenmesi için tertibat alınır.

Madde 28 — Bütün yolcular mümkünse kapalı yerlerde bulundurulurlar ve alarm işareti verilir verilmez yemek salonu ve buna benzer büyücek odalar ve salonlarda toplanırlar. Bu toplanma yerlerinin gaz geçmez hale konulması için tedbirler alınır ve buralarda havayı devrettirici vantilatörlerle ihtiyat oksijen bombaları bulundurulur. Kaptan tarafından geminin isteğe uygun tarzda temizlenmiş olduğuna kanaat getirildikten sonra yolcuların salon ve odalardan çıkmasına müsaade edilir.

Harp zamanında limanda bulunan gemiler

A — Seyir ve sefere çıkacak gemiler

Madde 29 — Denize açılacak gemiler, gemi ile yükünün bulaşık olmadığına dair liman gaz müdür veya memurundan bir şahadetname almağa ve asıl hedefi olan limana gidinceye kadar uğrayacağı diğer limanlarda bu şahadetnameyi tasdik ettirmeğe mecburdur.

Madde 30 — Yüklerin, liman idaresinin depolarında bulunduğu esnada bulaşmadığı veya bulaşmış ise tamamen temizlendiği kaydedilir.

Madde 31 — Limana karadan gönderilecek yükün dahi dışarda bulaşmamış olduğuna dair bir şahadetname verilmesi icabeder.

Madde 32 — Eğer yük yolda gaza maruz ise, demiryolu idaresi veya yükü nakleden şirket veya insanlar, yük teslim edilirken bu hususta liman idaresine malûmat vermeğe mecburdurlar.

B — Limana giren gemiler

Madde 33 — Limana girecek olan her geminin kaptanı, gemisinin yolda gazla bulaşmadığına dair kendisinin tanzim edeceği bir şahadetname ile yükünü aldığı limanın gaz memuru tarafından kendisine verilen diğer şahadetnameyi yeni geldiği limanın gaz memuruna vermeğe mecburdur.

Madde 34 — Limana gelecek olan gemi bulaşmış veya, seyahati esnasında bir gaz hücumuna tutulmuş ise limana girerken beynelmilel «Gaz» işaretini gemisine çekmeğe- mecburdur. Bu gemi sahilten ve diğerk gemilerden uzak bir mesafede demir atar ve burada liman gaz memuru tarafından lâzımgelen muamele yapılıncaya kadar kalır.

Madde 35 — Gemide temizlenmesine imkân olmayan bulaşık bir yükü temizlenmeden çıkarmak mecburiyeti hasıl olursa bu gibi bulaşık eşya sahilde temizlenir ve onu çıkaracak olanların korunmasına ve bulaşıklığın etrafa sirayet etmemesine dikkat edilir.

Madde 36 — Bulaşık gemiler iki sınıfa ayrılırlar:

- A) Bulaşmış ve içinde temizleme yapılmamış olan gemiler,
- B) Bulaşmış, fakat içinde temizleme yapılmış olan gemiler,

Her iki sınıfa ayrılan gemiler de direklerine beynelmilel gaz işaretini çekmeğe mecburdurlar.

Madde 37 — Bulaşmış ve içinde temizleme yapılmamış olan gemiler 34 üncü maddede yazılı olduğı gibi demir atar. Gemi mürettebatı kâfi ise temizleme işi gemi tarafından yapılır. Eğer geminin mürettebatı ve tayfası temizleme işini yapabilecek miktarda değilse liman gaz müdür veya memurundan lüzumu kadar insan ve malzeme istenir ve bunların yardımı ile icabeden temizleme yapılır.

Aynı zamanda gemide bulaşık hastalık varsa gaz müdür veya memurlarının sahil sıhhat işleri teşkillerde temas ve bu takdirde birlikte hareket etmeleri lâzımdır.

Madde 38 — 36 ncı maddenin B fıkrasında yazılı olan' gemilerin kaptanları, yapılan temizlemenin tam olduğına kanaat getirirlerse gemisine çekmiş olduğı gaz işaretinden- başka geminin diğerk direğine bir de «Temizdir» işareti çekerler.

Madde 39 — Liman gaz müdür veya memuru taşı alından muayene edilip izin verilmedikçe 36 ncı maddenin A-

ve B fıkralarında yazılı olan gemilerde her türlü temizleme yapılsa dahi hiç bir kimse ve hiç bir eşya dışarıya çıkarılamaz.

Madde 40 — 36 ncı maddenin A ve B fıkralarında yazılı gemiler, liman gaz müdür veya memurundan «Temiz» şهادetnamesi almadıkça başka bir limana hareket edemezler.

C — Limandaki gemiler için ihbar ve korunma tedbirleri

Madde 41 — Limanda beklenen bir hava taarruzundan evvel, icabeden tedbirlerin alınabilmesi için, limanda bulunan veya limana gelmekte olan gemilerin kaptanlarına haber verilir. Bu haberin verilmemesinden liman reisi mesuldür. Her haber verişte gemi kaptanları bu Nizamnamedeki esaslara göre icap eden koruyucu tedbirleri almağa mecburdur.

Madde 42 — Bir gaz hücumunun tesirini azaltmak için limanda bulunan gemilerde şu tedbirler alınır:

A) Her geminin açık olan birinci güvertesi mümkün olduğu kadar kapalı bulundurulmalıdır. Yalnız yükün yüklenip boşaltılmasına yarayan kapılarla amele veya tayfanın girip çıkacağı kapılı' açık tutulur.

B) Gazla kolayca bulaşmağa istidadı olan her yük örtülür.

Ç — Limanda bulunan gemilerin temizlenmesi

Madde 43 — Gaz taarruzu yapılmış olan limanlarda bulaşmış gemilerin temizlenmesi, aşağıda yazıldığı veçhile yapılır:

A) Tayfa ve mürettebatı tam olan bir gemi temizlemeyi yardımsız ve mümkün olan sür'atle kendisi yapar,

B) Tayfa ve mürettebatı noksan olan gemiler liman idaresinden yardım isterler. Bu takdirde bunlar gaz müdür veya memuruna yardıma muhtaç olduğu şahıslar adedile malzeme cins ve miktarını bildirirler.

C) İçinde yalnız bir muhafızı olan gemilere liman idaresi tarafından, içinde bulunulan hal ve şartlara göre mu-

amele yapılır. Bunun için liman idaresince ne zaman temizleneceklerine dair evvelden bir liste tanzim edilir.

Ç) Yük yükleyen veya boşaltan gemilere bu maddenin A ve B fıkralarında yazılı olduğu gibi muamele yapılır.

D) İçinde hiç tayfa bulunmayan boşaltılmış gemilerin de liman idaresi tarafından münasip görülecek zamanda temizlenmesi yaptırılır.

Madde 44 — Limana giren her geminin limanda bulunduğu müddetçe gaza maruz kaldığı takdirde temizlemeği kendi mürettebatı ile yapıp yapamayacağı veya bu husustaki ihtiyaçları hakkında gemi kaptan veya sahibi, yahut da acentesi tarafından liman idaresine bir rapor verilir.

Bu raporda her hangi bir sebeple değişiklik yapmak icabediyorsa, yahut bazı sebeplerle liman idaresinden, sonradan yardım istemek mecburiyeti hasıl olmuş ise bu halde yine liman idaresine buna göre ikinci bir rapor gönderilir.

D — Römorkörler ve liman içi tekneleri

Madde 45 — Limanlarda kullanılan römorkörler, dubalar ve diğer teknelerin korunma ve gazdan temizlenmelerinden bunların sahipleri mes'uldür. Bunlar, temizleme için, liman idaresinden yardıma muhtaç olup olmadıklarını, liman gaz müdür veya memuruna bildirirler. Bu gibi vasıtaların sahipleri mümkün olan temizlemenin çabuk yapılabilmesi için kendi mürettebatına icabeden talimatı verirler.

Bu teknelerin mürettebatının yedek bir takım elbiseye ihtiyaçları olduğu göz önünde tutulmalıdır.

Motörlerin ve liman için teknelerinin tayfa ve yolcuları yaralandığı veya gazlandığı takdirde hemen sahil sıhhiye bakım merkezlerine müracaat etmelidirler.

Madde 46 — Bu Nizamnamedeki hükümleri yerine getirmeyenler, ihmal ve terahi gösterenler ve vazifelerini suiistimal edenler hakkında 3502 numaralı «Hava Taarruzlarına Karşı Koruma Kanunu» nun ceza hükümleri tatbik » olunur.

Madde 47 — 3502 sayılı kanunun 12 nci maddesine göre yapılmış ve Devlet Şûrasınca görülmüş olan bu Nizamnamenin hükümleri Resmî Gazetede neşri tarihinin ertesinden itibaren yürürlüğe girer.

Madde 48 — Bu Nizamname hükümlerinin yürütülmesine İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Kararname No : 2/10681

15/6/1937 tarih ve 2/6903 sayılı kararnameye ektir: Dahiliye Vekilliğince teklif ve Devlet Şûrasınca görölerek 24/3/1939 tarih ve 2730 sayılı tezkere ile tedi edilen Belediyeler Bankası Esas Nizamnamesinin dördüncü, maddesinin değıştirilmesi hakkındaki ilişik nizamnamenin mer'iyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 30/3/1939 tarihinde onanmıştır.

30/3/1939

Belediyeler Bankası Esas Nizamnamesinin 4 üncü maddesini değıştiren Nizamname

Madde 1 — Belediyeler Bankası Esas Nizamnamesinin 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değıştirilmiştir:

İkraz müddeti bir seneden on beş seneye kadardır. Her: ikraz talebi idare meclisince tetkik edilerek ikrazın müddeti ve şartları tayin olunur.

Madde 2 — Devlet Şûrasınca görülmüş olan bu nizamname hükümleri, Resmî Gazetede neşredildiği günüm ertesinden itibaren yürümeğe başlar.

Madde 3 — Bu nizamname hükümlerini Dahiliye Vekili yürütür.

Talimatnameler

Kararname No : 2/10719

Neşri tarihi : 18.4.1939

30/3/1939 tarih ve 2/10680 sayılı kararname ile meriyete konulan hava taarruzlarına karşı pasif korunma Nizamnamesinin 118 inci maddesi mucibince hazırlanarak Genelkurmay Başkanlığının 5/4/1939 tarih ve 19246 sayılı tezkeresile teklif edilen ilişik (Hava hücumlarına karşı hayvanların ve hayvanlardan husule gelen yiyecek maddelerinin korunması) hakkındaki talimatnamelerin meriyete konulması; İcra Vekilleri Heyetince 9/4/1939 tarihinde onanmıştır.

2/4/1939

Hava hücumlarına karşı hayvanların ve hayvanlardan husule gelen yiyecek maddelerinin korunmasına dair Talimatname

I

Hava hücumlarında hayvanlar da insanlara gelen her türlü zararlardan müteessir oldukları için gerek hayvanların ve hayvan meskenlerinin ve gerekse teçhizat ve kullanma vasıtaları ile hayvanlardan husule gelen yiyecek ve içecek maddelerinin tahrip, yangın ve gaz bombalarına karşı korunmaları lâzımdır.

- 2) — Hayvanlar üç durumda hava tehlikesi karşısında bulunurlar:
 - a) Açıkta olanlar, otlaklarda olanlar,
 - b) Şehir ve kasabalarda ahırlarda bulunanlar,
 - c) Şehir kasabalar veya kırlarda hizmet halinde bulunanlar.

A — Açıkta bulunan hayvanlar

3) — Yazın ve kışın şehir ve kasabalardaki hayvanlar için bile en iyi korunma açıkta bulundurulmalarıdır. Açıkta bulunan hayvanlar, sürü halinde koyun, keçi, sığırlar ve ılgı halinde beygir, kısarak, deve ev eşeklerdir

4 — Hava tehlikesine maruz yerlerdeki hayvanlar korunmak için daha az tehlikeli mıntıkalara ve daha iyisi ormanlık ve çayırılık mıntıkalara gönderilmelidir. Kalacak olan hayvanlar da varsa civardaki ormanlıklara gönderilmelidir. Bu işin mahalli idarelerce barış zamanında düşünülüp hazırlanması ve ahırlara alışkın olan hayvanların alıştırmadığı lâzımdır. Ormanda olmayıp ta açıkta bulunmak mecburiyetinde olan hayvanlar kalabalık sürü halinde bir arada bırakılmayın koyun gibi olanlar yüz; sığır ve benzerleri yirmi beş, otuzdan fazla bir arada bulundurulmamalıdır.

5 — Açıkta bulunan hayvanlar gaz taarruzuna uğrarlarsa gazın geldiği istikametın sağ ye soluna açıldıktan sonra ters istikamete kaçırılması ve hayvanların gazlanmış olan orman ve çayırılıklardan bu suretle uzaklaştırılması lâzımdır.

B — Şehir ve kasabalarda ahırda bulunan hayvanlar

6 — **Tahrip bombalarına karşı** : Tam isabetlere karşı korunmak iktisat bakımından mümkün değildir. Parça tesirlerine karşı korunmak daha kolaydır. Bunun İçin zayıf divalların içi tekrar kerpiç veya taşla örülür veya doldurulur veya çift duvar yapılarak arası kumla doldurulur veya doğrudan doğruya kum torbaları ile kuvvetlendirilir. Pencere ve kapılar da gübre, toprak, kum, ot, yaş çimen yığınları veya kum torbaları ile kapatılır.

7 — **Yangın bombalarına karşı** : Ahır ve benzeri yerler binaların alt kısmında iseler binanın yangına karşı

tedbirinden faydalanabilir. Aynı bir yerde tek başına yapılmışsa yangın bekçisi ile yangın söndürücü malzeme, su ve kovaları, kum, toprak yığınları, kazma, kürek, ipli kanca bulundurulması lâzımdır.

Her ne suretle olursa olsun yangın çıkınca ilk yapılacak iş; hayvanların kargaşalıksız çabuk dışarı alınmasıdır. Bunun için de hayvanların mümkünse başı boş bırakılması veya bir elden kolayca çözülecek surette bağlanması lâzımdır. Bölmeli ahırlar serbest durmaya daha ziyade müsaittir. Fakat dışarı alman hayvanlar alışıklık dolrayısıyla tekrar yerlerine dönmek isteyeceklerinden ahırlarda bu işi başaracak kabiliyette ve değerli bekçilerin evvelden hazırlanması ve gerek bekçinin ve gerek hayvanların alışkanlığının kuvvetlendirilmesi lâzımdır.

8 — Yangın bombaları su ile sönmez ve daha ziyade, parlarlar. Bu sebepten bunlar kum veya toprak gibi havayı kesecek şeylerle bastırılır veya bir kürekle alınıp dışarı tehlikesiz bir yere fırlatılır, veya gömülür. Ahırların içinde yedek hayvan yemleri ve yakacak ve yanacak eşya bulundurulmalıdır.

9 — Gazlara karşı: Hayvan barındırılan yerler her- yerde kolay bulunabilen vasıtalarla ve ucuzca, gazlara, karşı korunulabilir.

Duvarların çatlakları harç veya çamurla sıvanır. Kapı ve pencere kenarlarında ve üzerlerindeki çatlak ve yarıklar ve delikler macun ve tutkalla kapanır ve üzerine kalınca sağlam kâğıtlar yapıştırılır. Kapı ve pencerelerin iyi kapanması lâzımdır. Aralıklara ve gaz geçmesi ihtimali olan yerlere ıslatılmış keçe, üstüğü, yün, keten, bez, yorgan, battaniye, saman, yonga, çimen, yosun, gübre ve benzerleri tikanır ve ayrıca kapı ve pencerelerin dışarısına ıslak çul, çuval, keçe gerilmelidir. Aynı zamanda parça tesirlerine karşı ayrıca yapılan yığıntılar da emniyeti tamamlarlar. (Masrafa müsait olan yerlerde kauçuk ve daha hususî tertipler alınmakla beraber dışarıdan gelecek gazlar için süzgeçler de konulabilir.)

Bu suretle korunulan yerlerde hayvanlar üç saat hiç bir zarar görmeden kalabilirler. Ve bu yerlerde idrardan çıkan amonyak kendiliğinden klor ve fosgen gibi gazları tadil eder. Yalnız iperit (sarı haç) zehirlerine tesiri yoktur.

Hayvan barındırılacak yerlerin her gaza karşı hazırlanmasında içerideki havanın yenilenmesi lâzımdır.

10 — Lüks hayvanlar için:

İnsanlar için yapılan gaz geçmez odaların aynı veya numunesine göre sığmaklar yapılır. Beher hayvan için hayvanın işgal ettiği yerden başka yirmi dört saatte 30 metre küplük (mikâbı) hava ve yirmi beş litre su lâzımdır.

11 — Kümes hayvanları ve köpek kulübeleri : (Laboratuvar hayvanları dahil).

Diğer hayvanlara yapılan tedbirlerin aynıdır.

Bunlar için de ayrıca gaz geçmez sandık veya kutular veya beton kümesler hazırlanarak ön tarafına gaz geçmez bir kapak ve buna da gaz maskesi süzgeçlerinden bir veya bir kaç vidalanabilir.

12 — Şehir ve kasabalarda bulunan hayvanların hava tehlikesine karşı en iyi korunma usulü dördüncü maddede bildirildiği gibi tehlikeli zamanlarda ahırlarda bırakılmayıp civardaki ormanlara, ağaçlıklara ve gizlenmesi münasip yerlere gönderilmeleri en muvafık çare olmakla beraber ahırlarda bulunmasına zaruret görüldüğü hallerde bir çok hayvanlar bir arada bırakılmayarak mümkün ise şehir veya kasaba dahilindeki münasip beş ahırlara tertip Ve taksim edilmelidir.

C — Hizmet halinde bulunan hayvanlar

13 — Hizmet halinde hayvanların en çok tehlikeler karşısında bulunduğu ve bir o kadar da kendisinden yardım ve iş beklenildiği bir durumdur. Genel surette hiz-

mette hayvanlar ancak maskelerle ve iperit, levizite karşı .da hususî kauçuk örtülerle ve ayaklarını saklamak için "kauçuk ayakkabı, çizme ve gelirlerle korunurlar. Getir bulunmadığı hallerde kısa bir zaman için vernik veya keten yağına batırılmış bez ve çuvallarla alttan yukarıya kadar ayak ve bacaklar sarılmalıdır.

14 — At yalnız burnu ile teneffüs eder. Ağız ile nefes .alamaz. At maskeleri küçük, orta, büyük ve çok büyük olur. Bunların evvelden hayvana göre uydurulması ve alıştırılması şarttır.

15 — Boğaz, burun ve teneffüs hastalıkları olan hayranlara maske takılmaz. Maske takılı hayvanlar iş görmediği zaman göz önünde bulundurulmalı, yoksa maskeyi öteye beriye sürterek çıkarmağa çalışır, gevşetir veya yrlar. Maske takılı hayvanlar yavaş (adeta) yürümek zorundadır. Hızlı (sür'atli) yürütülürse boğulmak tehlikesi vardır.

16 — Maske bulunmadığı hallerde içerisine ıslak ot, .saman, kuru ot veya yosun esaire doldurulmuş büyük ve sımsıkı bağlanabilir bir yem torbası ile kâfi miktarda korunabilir. Bu torba sıkıca bağlanmalı ve kenarına ıslak ot, saman ve benzerleri tıkanmalıdır.

17 — Hayvanlar, binek hayvanı ve biniciler şehir veya kasaba içinde ise bir hava tehlikesi karşısında şehir veya kasaba içinde ve civarında en yakın hayvan sığınmağı veya mahfuz yerler varsa oralara sığınır. Bunun için sefer vaktinde hayvan maske gaz örtülerde araba gaz örtüleri daima beraber taşınmalıdır. Mahfuz yerler yoksa mümkün olduğu kadar şehir veya kasaba dışına çıkmağa ve münasip hendeklerden ve gölgeliklerden istifade etmeğe çalışırlar.

Biniciler şehir ve kasaba dışında bir hava tehlikesine maruz kalırlarsa etrafta münasip yerlerde gizlenmeğe, hendeklerden ve gölgeliklerden istifadeye çalışırlar.

Hayvanlar bir arabaya koşulu, ise ve böyle nakil vasıtaları müteaddit ise bu vaziyet şehir veya kasabanın içinde veya dışında olduğuna göre hususî şartlara ve topografik vaziyete göre tedbirler alınabilir.

Bir hava tehlikesi vukuu halinde şehir veya kasaba, içindeki hayvan koşulu nakil vasıtaları alarm işaretile beraber hemen araba yol kenarında münasip bir yerde durdurulup hayvanlar sökülmesi ve başları arabanın yan halkalarına bağlanmak, arkaları bina divarlarına gelmek üzere araba ile binalar arasına alınmalıdır ki patlama dehşetime arabayı alıp kaçmasın ve araba ile binalar arasında, parçalara karşı siperlenmiş bulunsun.

Nakil vasıtaları şehir veya kasaba dışında iseler hava, tehlikesi halinde geniş mesafelerle yürümeli ve tayyareler gelmekte olduğu işitilince mümkünse yol dışına çıkarak, hendeklerden, ağaçlıklardan ve gölge yerlerden istifade etmeli, mümkün değilse yol üzerinde geniş mesafelerle durmak lâzımdır.

Mezbahaya giden ve gelen hayvanlar (İşe hayvanları) ve mezbahalar

18 — İşe hayvanları ekseriya toplu ve açıktadırlar. Bin toplanma yerleri muhtelif sürüleri ayrılmalıdır. Bunların korunma tarzı açıkta bulunan hayvanlar gibidir. Mezbahalara götürülürken küçük guruplar halinde ve mümkün olduğu kadar gizli yollardan götürülmeli ve mümkünse maske benzeri yukarıda tarif olunan torbalarla korunulmalıdır.

19 — Mezbahalar hemen her yerde şehir ve kasabalardan uzak yerlerdedir; bunun için daha az ihtimallerle hava tehlikelerine maruz kalmalarına rağmen toplu yaşayışın yiyecek ihtiyacını aksatmamak kaygısı ile daha ziyade havadan korunması lâzımdır.

Mezbahalarda ilk sıhhi yardım teşkilâtı ile zehir temizleme ekipleri teşkil edilmelidir. Hava tehlikesi zama-

nında hiç olmazsa bir kısmın işine devam edebilmesi için mezbahadaki yapı içinde her cins, hayvanın kesilmesine mahsus müşterek bir kısım ayrılmalıdır.

20 — Kesilmiş gövdelerin gaz geçmez motorlu veya motorsuz vasıtalarla veyahut doğrudan doğruya vasıtalarla yüklenen gaz geçmez sandık veya kaplarla taşınması lâzımdır. Bu vasıtaların çok temiz tutulması ve her defasında temizlenmesi ve kapalı havanın bozulmaması için tedbir alınması lâzımdır.

21 — Ciltleri iperitlenmiş hayvanların gazdan temizlenmesi ve kesimi bu hususta yetiştirilmiş ve bu işe göre giydirilmiş şahıslar tarafından yapılmalıdır. Bu şahıslar lâstik veya iperiti geçirmez maddelerden yapılmış önlükler ve kauçuk eldiven giyerler. Hayvanı kesmeden evvel elleri sabunla iyice yıkatmalıdır.

Bu gibi hayvanlar kesilmeden önce derileri kesif potasyum permanganat mahlûlü veyahut sabunlu sularla ayrıca yıkanır. Ve deri yüzülürken derinin gazlanmış olan dış sathının ve kasabın gazlı eldivenlerinin ete dokunmamasına dikkat edilir. Etin klor kokmaması için elleri temizlemek maksadile kireç kaymağının veya lozantin bu sırada kullanılması doğru değildir.

Alman tedbirler kireç kaymağına batırılıp bir zaman bırakıldıktan sonra güneşte iyice kurutularak serbest bırakılır.

22— Gazlandıktan sonra kesilen hayvanlar umumî et muayeneleri esaslarına göre yapılacak ince bir muayeneden sonra kat'î hüküm verilir.

Zehirlenmiş bütün hayvanların teneffüs cihazları tamamen yok edilir.

Gazlanmış hayvanların süffoke olanları kritik devre girip nevî alâmetler, ve vezike hayvanlar da mevziî ve humma ile müterafik umumî tesemmüm alâmetleri göstermeden evvel kesilmelidir.. Süffoke hayvanların teneffüs cihazları zehirli gıda ve su alarak zehirlenmiş hayvanların

hazım cihazları ve müteallikatı hem süffoke hem vezike olanların da her iki cihazı ve böbrekteki müteallikatile beraber çıkarılıp yok edilmelidir.

II

Hayvanlar, koşum ve benzerleri hayvan eşyası ile ahırların temizlenmesi

23 — Gazlanmış hayvanların temizlenmesi : Bunun için hayvanların hangi cins gaz ile zehirlendiğini kestirmek lâzımdır. İperit ve levezit çok dikkatli bir temizliği icabettirir.

Zehirlenmiş hayvanlar zehirlenmeyenlerden sureti katiyede ayrılmalıdır. Koşumlu iken zehirlenen hayvanlar koşum vesairenden ayrılır, yükleri kaldırılarak işten af edilir ve yürütülmez.

Temizleme işi mümkün olduğu kadar açıkta ve tercihan gazlanan yere yakın su başında yapılır ve rüzgâr istikameti düşünülür.

Temizleyiciler gaz maskesi; eldiveni ve mümkün ise gaz elbisesi giyecekler ve lüzumunda penslerle iş göreceklidir. Eldiven bulunmayan hallerde ellere gazdan koruyucu pomada sürüldükten sonra deri veya sair kalın kumaştan yapılmış bir eldiven geçirilmeli veya böyle kumaşlarla sarılmalı ve ameliyeyi müteakip el ıslatılmadan kuru bir kireç kaymağı ile ovalandıktan sonra, kireç kaymağı yok ise doğrudan doğruya ılık sabunlu su ile bol bol yıkanıp kurutulmalıdır.

Temizleme hayvanların başından başlayarak icabeden mahlûlleri düş şeklinde akıtarak veya bu mahlûllerle ıslatılmış bezlerle yapılır.

Bu ikinci usul hayvan mikdarı çok olduğu veya iktisat icabettiği zamanlarda yapılır. Zehir zerrecelerini almak için kullanılan bezler vesair eşya, ya kireç kaymağı ile veya kalevi sabunlu suda kaynatarak temizlenmeli veyahut derhal yakılmalıdır.

Kullanılan mahlûller : Kireç kaymağı, lozantin, kloramin, soda, sıcak ve kesif sabun mahlûlüdür. Hayvanlara bu mahlûllerle temizleme yaptırmak daha faydalı bir usuldür. Bu takdirde yukarıdaki mahlûller temizlenme yerine doldurulur. İperitlenmiş bir çok hayvanların temizleme yerine girmesinden dolayı dağılmış ve tehallül etmemiş olan iperit akşamının sonradan girecek olan hayvanlara zarar vermemesi için her parti hayvanın temizlenmesinden sonra bir zaman istirahat verilmesi lâzımdır. Temizlenmeden evvel sıcak ve temizlenmeden sonra ılık su ile ve dikkatle duş yaptırılır ve hava vaziyetine göre açıkta kurumağa bırakılır. Üç saattan evvel ahıra getirilemezler.

24 — Eğer ve koşum takımları : Sıcak ve sodalı sularla dikkatle yıkanır ve fırçalanır. Deri kısımlar kuruduktan «sonra yağlanır ve kullanılır.

25 — Bundan başka eşyalar : İki saat kadar % 2 soda mahlûlü içerisine bırakılır. Fazla gazlanmış eşya için bu müddet içinde iki üç defa mahlûl değiştirilir.

26 — Eşya temizlemesi daima açık havada yapılmalıdır.

Yün eşyanın temizlenmesinde soda mahlûlünün sühneti 50 dereceden fazla olmamalıdır. Gazlı eşya; kap ile leğen gibi kap içerisinde temizlenmiş ise iperit mayiinin bu kapların dibine çökebileceği göz önünde tutulmalı ve bu kaplar iyice temizlenmelidir. Buhardan müteessir olmayan eşyanın iperitten temizlenmesi için etüv ve buğu sandıklarından da istifade edilir.

Ahşap malzeme, arabalar, ziraat makine ve âletleri üzerine su sıkılır ve iperitle gazlanmışsa su sıkıldıktan sonra sulu bir kireç kaymağı bulamacı ile sıvanır ve yirmi dört saat bırakılır.

Madenî kısımlar kuvvetli kireç kaymağı mahlûlü ile fırçalanır, sonra yıkanır ve yağlanır. Kireç bulunmazsa ispiro ve petrolla da temizlenebilirse de gaz tamamen yok «edilmeyeceğinden bir daha bol su ile yıkanıp rüzgârlı ve

güneşli bir yere konulması veya asılması lâzımdır. İyice kuruduktan ancak üç saat sonra kullanılabilir.

27 — Ahırlar : Gazların başka yerlere gitmemesi için civara kireç kaymağı serpilir. Bir metre murabbai yere 100: 250 gram kireç kaymağı hesap edilir. Gazı temizlemeğe başlamadan evvel varsa hayvanlar ve eşya kamilen dışarıya çıkarılır. Eğer ahırlara iperit gazı girmişse buradan çıkarılan hayvanlar sıcak su ile yıkanır; Bu gazla temasa gelen her şey ve ahır temizlenir ve havalandırılır. Temizlenen ahırlara üç saat sonra hayvanlar getirilebilirler.

28 — Yeşil haçlı gazlarla (Fosgen ,difosgen) gazlanmışsa: Ahırda tabii bir hava cereyanı temin ve kapı ve pencerelerin açılması yetiştir.

29 — Mavi haçla (klark...) gazlanmışsa: Yeşil haçtaki tedbirlerin daha kuvvetli ve daha uzun zaman yapılması ve daha emniyetli olabilmek için kireç kaymağı serpilir veya mahlülü dökülür.

30 — İperitle zehirlenmişse : Önce divarlar, pencereler ve kapılar bol su ile yıkanır. Akan su zehirli olduğundan kireç kaymağı ile muamele yapılarak zehiri giderilir.. Damda kalan iperit uçmağa bırakılır. Sonra ahırın içinin temizliğine kireç kaymağı, lozantin, kloramin, soda, sabunlu su ve benzer mahlüllerle devam olunur. Bundan 2: 3 saat sonra zehir yok farzedilebilir ve bu zamanda bir daha bolca su ile yıkanılır ve havalandırılır.

III

Yemlerin ve suların korunması ve gazlardan

Temizlenmesi

31 — Yiyeceklerin korunması temizlenmesinden çok kolaydır. Gazlar; yalnız teneffüs, mide, bağırsak hastalıkları yapmaz, bazan öldürücü genel zehirlenmeler de yapar. Hayvanlarda zehirli yemler ve suların ilk arazı; iştahsızlık, sükûnetin bozulması, kusma, salya akması ve sancılı ishallerdir.

32 — Zehirli gazlar; yiyecek ve yem maddeleri üstüne esaslı olarak üç surette tesir yaparlar :

a) Sulu yemek ve yemler: (Her cins yeşil yemler... Pancar, havuç, patates, lahna, salata, soğan ve benzerleri).

b) Suyu az yemler; Her nevi kuru yemler. Un, kepek ve benzerleri.

c) Konserveler : Et, sebze ve meyve konserveleri. Gazların tabiatlarına ve nüfuz kabiliyetine ve devam zamanına göre değişiklik ve birbirine benzemeyen tesirleri vardır. Zehirli maddelerin temizleme işi ve yemlerin temizlendikten sonra da yenilip yenilmeyeceğine karar vermek çok güçtür.

33 — Yemler ve yiyecekleri gaza karşı korumak için mazbut kargır silolar, yer altı depoları ve içi çinko kaplı ağaç veya saçtan kaplar yapılır. Mevcut yer üstü ambarları dahi ele geçen her türlü vasıta ile deliği deşigi tıkanarak içine gaz geçmez hale getirilir. Yahut aynı zamanda yangına karşı muhafaza için de azar miktarda ayrı ayrı depo edilir. Ve üzerleri gaz geçirilmez saç teneke levhalar adı ve ziftli muşambalar veya varsa kauçuk örtülerle örtülür. Yağlanmış keten bezlerde, daha olmazsa sıkı ot ve sazlarla ve çamurlu çitlerle örtülür.

Tane yemlerin (hububatın) bir yerden diğer bir yere götürülmesi ve saklanması için da örgülü sağlam kâğıt geçirilmiş çift çuvallar, torbalar kullanılır. Bu torbaların içine gaz geçmez kumaşlar geçirilmesi daha faydalı olur. Bu şekilde un gibi maddeler uzun zaman saklanmağa dayanmaz.

Yığılan saman ve ot sıkıştırılırsa gazlar içerisine geçemez. Ot samandan fazla gazları alır. Bu gibi yiyecekleri iyice sıkıştırmak, varsa presse etmek ve mümkün değilse toprağa gömmek (kuyulara) veya üstüne toprak örtmek ve yayılı bulundurmamın temas yüzünü azaltmak için toplu ve kümeli bulundurmak lâzımdır.

34 — Zehirli gazların giderilmesi : Zehirlenen yemlerin temizlenmesi için en kolay ve en mühim zehir gideren madde su, hava ve güneştir. Bu sebepten hangi zehirli gazların güneş ve havalandırma ile giderileceğini bilmek lâzımdır.

Yeşil haç gurubu (Fosgen, Difosgen) ve (Klorasetofenon) dan gayrı göz yaşı getiren gazlarla zehirlenen yemlerin havalandırma ve güneşlendirme ile zehirleri giderilebilir. Fosgen, difosgen su ile giderilir. İperit su ile güçlükle ve az tahallül eder.

Yemler    kısma ayrılırlar:

- 1 — Yeşil yemler (ot, olmamış hububat salata ve benzerleri).
- 2 — Kuru yemler (saman, kepekler).
- 3 — Tane hububat (yulaf, arpa mısır ve benzerleri)

Yeşil yemler : Fosgen ve benzerleri sulu yemlerin suyu ile kolayca tahallül ederler, asit kloridirik yaparlar. Bu yemler kuvvetli bir havalandırma ve güneş bırakılmakla serbest ce yedirilir.

Eğer yeşil yemlerin renkleri bozulmuş, kenarları kararmı sa zehirli gaz şiddetli tesir etmiş olacağından dolayı yem olma kıymetlerini kaybederler.

Kuru yemler : Klor asetofenon  ve klorpikrin gibi gazlarla bulaşmış olan kuru yemler iyice havalandırılır ve savrulur.

35 — İperit gazı derinlere sızar ve çok ağır uçar ve temas ettiği eşya ve yemler üzerine sıkı sıkıya yapışır ve soğuk kuru havada uzun zaman tesirini muhafaza eder. Bu sebeple iperitle zehirlenmiş yemlerde tehlike derecesi bu cins gazın az veya çok bulaşması nisbetinde büyük olur. Tedbirler de bulaşmanın derecesine göre alınır.

Az zehirlenme : İperit damlacıkları ya münferit bulunur veya az iperit buharı tesirine maruz kalmış olabilir.

Kuvvetli zehirlenme : Bir çok iperit damlacıklarının, görülmesiyle veya tebahhur ederek havaya karışmış buharın fazlalığı ile olabilir.

İperitle az zehirlenmiş yemler ince bir tabaka olarak yere serilir ve koku gidinceye kadar defalarca çevrilerek en aşağı bir gün güneşte bırakılır ve havalandırılır. Mümkün olursa sıcaklık 20 dereceden aşağı olmamalıdır. Bu halde dahi bu temizlenmiş yemi hayvanlara doğrudan doğruya vermemeli, gazlanmış yemlerle azar azar karıştırılarak tecrübe halinde beygir, sığır, koyun ve keçi gibi hayvanlara verilmelidir ve her defasında bu tecrübe tekrar edilmelidir.

Az iperitlenmiş mısır, arpa, yulaf gibi yemlerin en aşağı bir saat ve suyunu sık sık değiştirmek suretile kaynatarak zehirlerini gidermek de mümkündür.

Çıkan buharlar daima zehirlidir

36 — Mağazalarda veya sair yerlerde depo halindeki hububatın az zehirlenmişlerinin üstünden ve yanlarından en aşağı 10 santimetre derinliğindeki parçanın yok edilmesi ve geriye kalanın yukarıda söylenildiği tarzda tecrübe yemi olarak verildikten sonra diğer hayvanlara sarfi uygun olur.

Kepek, un hafif zehirlenmişse üst tabakaları yok edildikten sonra en aşağı bir saat kaynatılır.

Hafif zehirlenmiş patates bir saat kaynatılıp kabuğu soyulduktan sonra hayvana yedirilebilir.

Yeşil ve fazla sulu yemler iperitle az zehirlenseler de yedirilmezler. (Ot, lafina, pancar, salata, hıyar, armut, elma) gibi kuvvetli iperitlenmiş yemler prensip olarak yok edilir.

Yem depoları iperitlenmişse zehirlenmenin derecesi ve muhiti incelenip sonuç alınıncaya kadar buralardan bir kaç gün yem çıkarılması yasak edilir.

İcabeden temizlik yapıldıktan sonra yine önce tecrübe yemi olarak hayvanlara verilir.

Levizitle gazlanmış yemler yok edilir.

Yemler arsenikli harp gazları ile kuvvetli olarak zehirlenmişlerse yedirilmezler. Yemde arsenik miktarı pek az miktarda ise (metre mikâbında 35 : 40 miligram kadar ise) yarım saat kadar havalandırıldıktan sonra yedirilebilir.

Sulp gazlarla zehirlenen yemlerin üstlerinden on santimetre kaldırılıp yakıldıktan sonra geriye kalanı yedirilir.

37 — Su : Türlü türlü birikintiler, bataklıklar, durgun sular, acık su depoları kolaylıkla ve hele sarı (iperit) ve mavi haç zehirlerinin sulp ve mayi maddelerde zehirlenmeğe elverişlidir.

38 — Akar sularda zehirlenme ihtimalleri hemen yok gibidir. Ve daima zararsız sayılabilirler.

39 — Durgun suları içirmek zorunda kalındığı zamanlarda hayvanı suya sokmadan ve suyun dibine çökmüş olması ihtimali olan zehirli maddeleri ayağa kaldırmadan suyun hemen üst yüzündeki nisbeten temiz tabakadan alınmalı ve suyun zehirlenmesinden itibaren ne kadar zaman geçtiğini tayin etmek ve suyun rengine ve kokusuna bakılmak suretile incelenmelidir. Bu söylenilen hususlar suyun mutlak surette temiz olduğuna alâmet olamayacağından mümkün olduğu takdirde bir tecrübe içirimi yapıldıktan sonra verilmelidir.

Arsinlenmiş sularda zehir kısmen erimiş bulunacağından aktarma suretile çöktürülmesi mümkün değildir. Bunun için arsinli suların 100 litresine litrede 375 gram demir şapını havi mahlûl ile ticarî amonyak mahlûlünden müsavi hacim karıştırılarak elde edilen mahluttan bir litre ilâve ve karıştırıldıktan sonra kömür ve pamuğu havi süzgeçten süzüp içirmek muvafıktır.

40 — Fosgen ile perştof su tarafından tehallül ettirildiğinden tehlikesizdir. Klorpikrini su tahlil etmez; böyle sular hayvanların ağzını ve gözünü yaktığından esasen hayvanlar içmekten kaçınırlar.

41 — İperitin suda çok cüzi bir miktarı erir, erimeyen damlacıkları suyun dibine çöker bir parçası da suyun üst yüzünde kalır.

İperitlenmiş akar suların dibinde ve yüzünde bu izler yoksa ve kokusuzsa bu sular kaplara alınır ve bir saat kadar kapta bırakıldıktan sonra üçte ikisi alınarak başka .kaplara aktarılır. Bu suretle hayvanlar yıkanır ve zorlu hallerde ancak içirilebilir.

Eğer alınan suda az miktarda iperit bulunduğu şüphe edilirse suyun dibine küçük yağimsı damlalar ve yüzünde de ince bir tabaka varsa buharlarından sakınmak suretile ya açıkta kaynatılır veyahut gaz maskesi kömüründen (aktif) kömür) süzülerek bir sat kendi haline bırakıldıktan sonra içirilebilir.

Etler, süt, yumurta ve konserveler

42 — Genel surette et ve etli maddeler yemler gibi korunur. Kaide olarak gaz taarruzundan sonra etler muhakkak pişirilip yenilmelidir. Her nevi sıcak etler soğuk etlerden ziyade zehirlere karşı elverişlidir. Etler, etli maddeler, yağlar ve peynirlerden fosgen, perştof, asitsiyanidrik, amonyak, karbonmonoksit ve havagazı gibi zehirleri uzun zaman havalandırmakla ayırmak mümkündür.

43 — Et ve etli yiyecekler hafif iperitlenmiş ve az miktarda iseler şeraitine göre kaynatıldıktan sonra zehiri giderilir ve suyu da atılarak yenebilir. Yalnız kaynatılan etlerin besleme kabiliyetinden fazla bir mikdar kaybedeceği unutulmamalıdır. Büyük parçalar önce potasyomu permanganat mahlûlü ile yıkanarak etin yüzünden de bir santimetre kalınlığında bir tabakanın dikkatlice alınması lâzımdır.

44 — İperitle şiddetli zehirlenmiş bütün gıdalar yok edilir. Sütler az iperitlenmiş bile olsalar yok edilir.

45 — İperitlenmiş yumurtalar sulu kireç kaymağı veya lozantin bulamacı içinde bir saat bırakılırsa zehiri gider.

46 — Yağlı kâğıt veya sellofan paketler ve gaz girmez teneke kutular veya şişeler içinde bulunan yiyecek ve içecekler dışarısından zehirlenmeler bile yenilir ve içirilir.

47 — Mavi haç gazları ile bulaşan et ve etli yiyeceklerin üst tabakaları atılır. Bunların zehirini gidermek için yalnız kaynatmak kâfi değildir. İmha edilmeleri lâzımdır.

48 — Hayvandan çıkan levizitlenmiş gıdalar katiyen yenmez.

49 — Yiyeceklerin zehirlerden temizlenmesi genel surette az gazlanmış fakat miktarı çok olan maddelere tatbik olunur. Zehirli yiyeceklerin miktarı azsa yok edilir.

50 — Zehirlenmiş gıdalar ve suları temizlemek çok güç ve temizlense dahi bir çok hassalarını kaybedeceklerinden bunları yiyip içmek mümkün olamayacağından hayvan ve nebatî her türlü yiyeceği zehirlenmekten korumak için evvelce tedbir almak lâzımdır.

51 — Bu talimatname hava taarruzlarına karşı pasif korunma Nizamnamesinin 118 inci maddesindeki hükümlere göre tanzim edilmiştir.

52 — Hava taarruzlarına karşı pasif korunma Nizamnamesindeki veteriner hizmetleri bahsini teşkil eden 117 : 123 üncü maddelerindeki hükümlere dayanmakta olan bu talimatname neşrinin ertesi gününden itibaren yürümeğe girer.

53 — Bu talimatnamenin hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti yürütür.

Kararnameler

Kararname No : 10603

Hukuk ilminin yayılması için broşürler neşri, umuma mahsus radyo konferansları verdirmesi, talebe arasında müsabakalar tertibi ve bir takım ilmi eserlerin ihzar ve tercümesi gibi ciddi ve esaslı faaliyetleri dolayısıyla her gün daha ziyade hizmetleri artan (Hukuk ilmini yayma kurumu) mm Cemiyetler kanununun 17 inci maddesine tevfikan menafii umumiyye hadim cemiyetler meyanına ithâli hakkında Devlet Şûrası ikinci dairesi ile umumî heyetinden yazılan 16/12/938 26/1/939 tarih ve 3556/3460 ve 267/6 sayılı mazbatalar İcra Vekilleri Heyetince 20/3/1939 tarihinde tetkik ve mütalea edilerek tasdiki onanmıştır.

20/3/1939

Karaname No : 2/10802

20 ağustos 1939 tarihinde açılıp 20 eylül 1939 tarihine kadar sürecek olan Dokuzuncu İzmir Enternasyonal Fuarına. yabancı ülkelerden gelecek ziyaretçilere Fuarın açılma tarihinden on beş gün evvel başlamak ve kapanma tarihinden on beş gün sonraya kadar devam etmek üzere ikamet hakkı bahşedecek şekilde meccani vize verilmesi; İktisat Vekilliğinin isteğine atfen Hariciye Vekillî iğinin 22/3/1939 tarih ve 33662/110 sayılı teklif ve Maliye Vekilliğinin 11/4/1939 tarih ve 9700 sayılı mütaleanamesi üzerine 3519 sayılı kanunun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasına tevfikan İcra Vekilleri Heyetince 17/4/1939 tarihinde onanmıştır. 17/4/1939

1 — Bergamanın Poyracık köyünde yeniden teşkil edilecek Belediye hakkında 1580 sayılı Belediye Kanununun 7 nci maddesine tevfikan mahallî tahkik heyetile Devlet Şurası tarafından ittihaz olunan kararlar tasvip olunmuştur.

2 — Bu kararnamenin hükmünü yürütmeğe Dahiliye Vekili memurdur.

14/4/1939

1 — Kütahya Vilâyeti Umumi Meclisinin 14/3/1939 tarih ve 17 sayılı mazbatasında münderiç muhtelif zevat namına eşhas zimemine alman ve vefat ve gaybubet dolayısile tahsiline imkân kalmayan 621 lira 81 kuruşun İdare Hususiyet Vilâyet Usulü Muhasebe Talimatnamesinin 50 inci maddesine tevfikan ve tamamen affı tensip kılınmıştır.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.

18/4/1939

1 — Van Vilâyeti Umumî Meclisinin 10/3/1939 tarihli mazbatasında münderiç olan ve altı şahsa ait olup tahsiline imkân kalmayan 1282 lira 46 kuruş eşhas zimeminin İdare Hususiyet Vilâyet Usulü Muhasebe Talimatnamesinin 50 inci maddesine tevfikan ve tamamen affı tensip kılınmıştır.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur.- 18/4/1939

1 — Erzurum Vilâyeti Umumi Meclisinin 2/3/1939 gün ve 67/5 sayılı mazbatasında münderiç tahsil memuru Nuri namına fuzulen tahakkuk ettirilen ve eşhas zimemine alınan 60 liranın İdarei Hususiyei Vilâyat Usulü Muhasebe Talimatnamesinin 50 inci maddesine tevfikân tamamen affı tensip kılınmıştır.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur. 18/4/1939

Vatandaşlığımıza kabul edilenler

Kararname No : 2/10591

Türkiye’de oturma müddetini doldurarak vatandaşlığa alınmalarını isteyen Macar tebaasından ve Macar milletinden İzmir Belediye Un Fabrikası Ustabaşısı 1900 doğumlu katolik Mihaloğlu Geork (Tarık Uzman) ile karısı 1891 doğumlu Aranko Çıkas (Aytin Uzman) ın Türk vatandaşlığına alınmaları; Dahiliye Vekilliğinin 13/2/1939 tarih ve 1648/1130 sayılı teklifi üzerine 1312 sayılı kanunun 5 inci maddesine tevfi kan İcra Vekilleri Heyetince 14/3/1939 tarihli? de onanmıştır. 14/3/1939

Kararname No : 2/10660

Beş yıllık oturma müddetini doldurarak vatandaşlığa alınmalarını isteyen ve fena bir halleri olmadığı anlaşılan İçel Vilâyetinde makine tamirciliği ile meşgul beyaz Rus- lardan 1895 doğumlu Aleksi Şutin (İskender Yılmaz) ile karısı 1920 Alisa (Enise Yılmaz) ın 1312 sayılı kanunun 5 inci maddesine tevfi kan Türk vatandaşlığına alınmaları; Dahiliye Vekilliğinin 25/3/1939 tarih ve 3601/2347 sayılı tezkeresile yapılan teklifi üzerine İcra Vekilleri Heyetince 30/3/1939 tarihinde onanmıştır.

30/3/1939

Mülki Teşkilat

Kararname No : 14749

1 — Kırşehir Merkez Kazasına bağlı Köşker Nahiyesinin Merkezi Köşker Köyünden Türkapınar Köyüne kaldırılmıştır.

2 — Bu kararnamenin icrasına Dahiliye Vekili memurdur. 29/3/1939

Değişen köy adları

Doğu Bay azıt kazası Merkez nahiyesine bağlı (Gürberan) köyü adının (Gürveren); (Güreübulak) köyü adının da (Gürcebulak) olarak değiştirilmesi 24/4/1939 tarihinde onanmıştır.

Vekâletimiz tamimleri

Hususî Kalem Müdürlüğü

Sayı : 1/193

2722 numaralı kanun ile resmî telgraf muhaberatının, ücrete tabi tutulduğu malûmdur. Bu kanuna göre vekâletimize geçen sene için verilen 270030 liralık tahsisata mukabil on ay zarfında 67034 lira fazlasile 337064 liralık telgraf muhaberesi yapılmış olduğu anlaşılmıştır.

Sözü geçen kanunun (3) üncü maddesi mucibince önümüzdeki sene için telgraf muhaberatı karşılığı olarak 404.480 liralık tahsisat konması icabettelmektedir. Halbuki aradaki bu farkı karşılayacak miktarda tahsisat alınamadığı gibi bu miktar karşılığın vekâlet bütçesinin diğer fasıllarından kesilerek temini de hizmetleri müteessir edeceğinden bu yola gitmeyi mümkün göremedik. Buna mukabil telgraf muhaberelelerinin geniş mikyasta azalması ve kısıtılması mümkün olduğunu görmekteyim. Bu sebebe binaen arkadaşlarımdan bu nevi muhaberelelerde tasarrufu iltizam etmelerini rica etmek ve onların bu yoldaki itinaları ile önümüzdeki sene zarfında telgraf muhaberatımızı tahsisatımızla idare imkânını bulmak yolunu tercih ettim. Büyük Millet Meclisinin bütçe encümeninin muvafakatini bu suretle aldım. Bu sebeble aşağıdaki tavsiyelere lüzum gördüm:

- 1 — Telgraf muhaberesinin yalnız müstacel işlere hasrı,
- 2 — Her nevi ihtiram kelimelerinin hazfi,
- 3 — İfadelerde vuzuhu bozmamak şartile ihtisarın iltizamı,
- 4 — Şifre muhaberesinin hakikaten mahrem olan işlere hasrı,

5 — Şahsî işlere resmî telgraflarda katiyen yer verilmemesi,

6 — Demir yolu boyunda bulunan, bir veya iki günde hatta daha az bir zamanda postasının vusulü mümkün merkez arasındaki muhaberelelerin, saatlik gecikmeye tehammülü olmayan fevkalâde ve pek müstacel işler müstesna, posta ile yapılmasının temini,

7 — İşlere lâzım olan intizam ve sûrat verilerek tekitlere ve ifadelerde vuzuhu iltizam ederek istizahlara mahal bırakılmaması

8 — Hepimizin kendi vazifelerimizin mesuliyetini tekabbül ile kanun ve nizamlarla muayyen hususlarda istilâm ve istizan yoluna gidilmemesi ve muzır kırtasiyeciliğe meydan bırakılmaması,

Bu noktalara dikkat edildiği takdirde bütçemizdeki tahsisatın ihtiyacımıza tekabül edeceğinden eminim.

Vekâletçe bu vesayanın tatbiki devamlı surette murakabe edilecek ve arkadaşlarımızın dikkat ve himmetlerinin filî neticesi beklenecektir.

Bu maksadı temine yardımcı olmak için de umumî müfettişliklerle vilâyetlere her ay başında birer aylık telgraf muhaberelelerine kâfi gelecek miktarda ve tahsisatımızla mütenasip birer hisse gönderilmesini usul ittihaz ettim.

Arkadaşlarımın bu işe lâayık olduğu ehemmiyeti vererek sene içinde, tahmin ve vaadim hilâfına, yeni tahsisat istemekten beni ve fazla muhabereden telgraf memur ve hatlarımızı korumalarını rica ederim.

Umumî Müfettişliklere, Vilâyetlere ve merkez dairelerine yazılmıştır.

21. 4. 1939

M. İ. U. M.

Belediyeler Hesap Ş. Md.

Vilâyetine

Öz :

Tanzifat vergisi ve tenvirat resmi H.

Sayı : 137/5402

1 — Bazı belediyelerce 423 sayılı belediye vergi ve resimleri kanununun 5 inci maddesi mucibince, belediye hududu dahilindeki evlerden alınacak tanzifat vergisinin mesken ve akardan tenvirat resmi almadıkları ve bu hukkullanılan binalara da şamil olup olmadığında tereddüt edildiği anlaşılmıştır.

Garaj, samanlık ve ambar olarak kullanılan binalar kanunun 5 inci maddesinde bahsedilen evlerin müstemilâtından iseler mezkûr verginin alınmaması, aksi takdirde 8 ve 7 inci maddeler mucibince tanzifat vergisile tenvirat resminin tahakkuk ettirilmesi icabeder.

2 — Bir kısım belediyelerin de boş kaldıkları müddetçe mesken ve akardar tenvirat resmi almadıkları ve bu hususta vaki müracaatlar üzerine tahakkuk ettirilen tenvirat resimlerinin tenziline karar verdikleri anlaşıyor.

Şu hale göre boş kalan binalardan da tenvirat resmi alınması lâzımgelir.

3 — Bir kısım belediyeler, belediye vergi ve resimleri kanununun 7 inci maddesinde tenvirat resmini tenvir edilmiş mahallerden alınacağı yazılı olduğunu ileri sürerek bir mahallenin yalnız bir kısmı tenvir edilmiş olsa bile mahallenin bütün sokaklarındaki binalardan resim alınması lâzım geleceği içtihadında bulunmaktadırlar.

Tenvirat resmi hizmet mukabili alınmakta olduğuna göre hizmet yapılmadan resim alınması esasa ve kanunun ruhuna muhaliftir. Belediye vergi ve resimlerinin sureti ta-

hakkuk ve tahsili hakkındaki talimatnamenin tenvirat resmine müteallik ahkâmı da bunu teyit etmektedir.

Bu itibarla bir mahallenin tenvir edilmemiş sokaklarında oturanlardan resim alınmaması icabeder.

Bu esaslar dahilinde muamele ifasının temini rica olunur.

Umumî Müfettişliklere, vilâyetlere ve Teftiş Heybeti Reisliğine yazılmıştır.

17/4/939

M. İ. U. M.

Belediyeler Hesap Ş. Md.

Vilâyetine

Öz :

Teminat akçeleri H.

Sayı : 137/5898

14/11/938 gün ve 11991/1-1-2 sayılı tamime ektir:

2931 sayılı kanunun 1 inci maddesinde; (Belediyelere ait arttırma, eksiltme ve ihalelerin bu kanunun hükümleri içinde doğrudan doğruya belediye encümenlerince yapılacağı) tasrih olunmuş ve 2490 sayılı kanunun 17 inci maddesinin «E» bendi hükmü ile de (Bankaların verecekleri muvakkat teminat mektuplarından başka teminat akçelerde nakit mahiyetindeki evrakın alım, satımına girecekler tarafından doğrudan doğruya malsandıklarına yatırılması mecburiyeti) vazedilmiştir.

2931 sayılı kanundaki (Bu kanun hükümleri içinde) kaydı; sadece arttırma, eksiltme ve ihalelerde usul bakımından 2490 sayılı kanunun koyduğu formalitelere riayet için konulmuştur.

Binaenaleyh 2490 sayılı kanunun 17 inci maddesinin «E» fendile mevzu mecburiyetin, yalnız muvazenei umumiye dahil dairelerce yapılan arttırma ve eksiltmelere gireceklerin nakit ve nakit mahiyetindeki teminatlarına ait olması icabeder.

Şu hale göre mülhak ve hususî bütçeli idarelerle Belediyelerin alım ve satım işlerine iştirak edenler tarafından verilecek teminatların bu idarelerin kendi veznelerince tesellüm ve muhafaza edilmesi lâzımgelir.

Umumî Müfettişliklere, vilâyetlere ve teftiş hey'eti reisliğine yazılmıştır.

17/4/1939

M. İ. U. M.
Belediyeler Hesap Ş. Md.

Vilâyetine

Öz :
Belediyeler Bankası ikraz müddetinin
15 seneye çıkarıldığı H.

Sayı : 137/6207

Belediyeler Bankası esas nizamnamesinin 4 üncü maddesinin (İkraz müddeti bir seneden 15 seneye kadardır. Her ikraz talebi idare meclisince tetkik edilerek ikrazın müddeti ve şartları tayin olunur.) şeklinde değiştirilmesine dair olan nizamnamenin mer'iyete konulması İcra Vekilleri Heyetince 30/3/939 tarihinde onanmıştır.

Tamimen tebliğ olunur.

Umumî Müfettişliklere ve vilâyetlere yazılmıştır.

20/4/939

M. İ. U. M.

B. M- Ş. M.

Vilâyetine

Sayı : 63/5401

1 — Belediye encümenlerinin ceza tayini hususunda haiz oldukları selâhiyetleri gösteren 1608 sayılı kanunun birinci maddesinde yazılı ceza kanununun madde numaraları arasında bulunup başta gelen 586 rakamının 536 olması iktiza edeceğinin bittetkik anlaşılmış olduğu Adliye Vekâletinden alınan bir tezkerede bildirilmektedir.

Keyfiyetin tashihile alâkadarlara tebligat yapılması rica olunur.

2 — Umumî Müfettişliklere ve bütün vilâyetlere yazılmıştır.

10/4/1939

M. İ. U. M.

B. M. Ş. M.

Vilâyetine

Sayı : 63/5403

1 — 2763 sayılı kanunla teşkil edilen Belediyeler imar Heyetinin vazifesi, nüfusu 10.000 den yukarı olan belediyelerin harita ve müstakbel imar plânlarıyla içme suları ve spor alanları ve lâğım işleri için program yapmak ve bu işlerin tatbik şekillerini kararlaştırmaktır. Bu işlere ait ihale muamelelerinin mürakabe vazife ve selâhiyetini haiz olan mezkûr teşekkül tarafından yapılması muvafık görülmemiştir.

Binaenaleyh belediyelere ait bütün ihale muamelelerinin 2490 sayılı arttırma, eksiltme ve ihale kanunile bu

kanuna ek olan 2931 sayılı kanun hükümleri dahilinde belediyelerce yapılması iktiza eder.

Keyfiyetin alâkadarlara tebliği rica olunur.

2 — Umumî Müfettişliklerle vilâyetlere yazılmıştır.

10/4/1939

M. İ. U. M.

H. İ. M. Ş.

Vilâyetine

Sayı : 213/5533

25 Teşrinisani 336 tarihli ve 55 sayılı (Düğünlerde israfın men'i) hakkındaki kanunun hüsnü tatbik ve takip edilmemesinden gerek şehir ve kasabalarda ve gerek köylerde evlenme çağma giren gençlerin, sakim bir itiyat eseri olarak verilmesi icabeden hediyelerle, düğünlerde yapılan fuzulî masraflara karşılık olmak üzere şuradan buradan borç para tedarik etmek zaruretinde düştükleri ve bunu yapamayanların da parasızlık yüzünden akitlerini icra ettiremedikleri gibi, bir çok gençlerin de bu sebeplerden evlenmekten kaçındıkları anlaşılmaktadır.

Daha ilk teessüsünde fena şartlar altında kurulan aile yuvaları ağır borçlan ödemek için mütemadiyen çırpınmakta ve nihayet bu hal ailenin huzur ve saadetini kaçırmakta ve bu yüzden bir çok ayrılmalara sebep olmaktadır.

Devletin nüfus siyaseti üzerinde de menfi akisler yapan bu vaziyetlerin önüne geçilmesi için (Şimdiye kadar umumî meclislerce hazırlanmış ve zaman zaman tatbikatına geçilmiş olan talimatnameler ahkâmının tamamen ve hassasiyetle tatbiki ile kanun hükümlerinin yerine getirilmesi ehemmiyetle tebliğ ve rica olunur.

2 — Umumî Müfettişliklere ve vilâyetlere yazılmıştır.

10/4/1939

M. İ. U. M.

Köy Hesap Ş. M.

Vilâyetine

Sayı : 438/6450

Hükmî şahsiyeti haiz olan köy idarelerinin temsil ve icra vasıtalarıyla mecburî ve isteğe bağlı köy işleri ve bunların nasıl gördürüleceği köy kanununda gösterilmiş; idare âmirlerinin bu idare ve işlere karşılanan hukukî vaziyet ve alâkaları tasrih edilmiştir.

1 — Köy işleri üzerinde karar almak ve verilen kararları tatbik ettirmek köy ihtiyar heyetleriyle köy muhtarlarının salâhiyet ve vazifeleri cümlesindendir.

Vali, Kaymakam ve Nahiye Müdürleri köy işlerini murakabe etmek, kanunlara muhalif hareketleri önlemek, suiistimallere mâni tedbirler almak mevki ve vaziyetindedirler.

2 — Köy bütçeleriyle mesai programları kanun hükümleri ve ana esaslar dahilinde köy idareleri tarafından tanzim ve tatbik edilir. Bu hususta köylerin tamamen serbest bırakılması, kanunların sarahaten emrettiği hususattan mâda hiç bir iş için köylere ve köylüye teklifte bulunulmaması icabeder.

3 — İdare ve zabıta âmir ve memurları köy işleri ve tesisleri için köylerden para, mahsul ve malzeme toplanmasına. emir vermekten ve köy paralarına el sürmekten daima uzak kalmalıdır.

4 — Bütün köy işlerinde olduğu gibi köy salmalarında da karar almak vazife ve salâhiyeti köy ihtiyar heyetlerine mevduur.

Kanunun salma yapılmasını tecviz ettiği hususatta salınacak salmaların miktar ve cinsini tayin hususunda bu idareler tamamen serbest bırakılmalıdır. İdare âmirlerinin vazifesi kanun ve tebliğlerle gösterilen azamî haddin fevkine çıkılmamasını, kanunun tecviz etmediği işler için Salma yapılmamasını mürakabe ve teminden ve köy idare-

lerinin köy kanununun 44 üncü maddesinin besinci fıkrasına göre kullanacakları takdir hakkını yerinde ve yolunda istimal etmelerini teminden ibarettir.

5 — Şu ciheti de ehemmiyetle kaydetmek isterim ki salma tevziatında karine olarak kullanılması tavsiye edilen ölçüler adaletsizliğe mâni olmak ve köylüyü hudutsuz mükellefiyetten kurtarmak maksadından mülhemdir.

Hedefimiz salmayı büsbütün kaldırmak, bu imkân elde edilinceye kadar da asgarî hadde indirmektir.

Köy gelirlerini arttırmaya matuf tedbirler, beden mesaisine geniş yer verilmesi, kati ihtiyaç olmadıkça paralı işlere gidilmemesi yolundaki tebliğler bu maksadın tahakkukuna ait tevessüller cümlesindendir.

Salmaların muayyen vergilerin yüzde ellisini aşmaması; azamî had dahilinde tevziat yapılması demek olmadığına, bilâkis salmaların sıfıra münce olacak şekilde daima indirilmesi maksadı hakim bulunduğuna göre kat'î lüzum ve zaruret olmadıkça bu hadde çıkılmaması hususunun koy idarelerince tedbirlenmesi muvafık olur.

Köy heybetleri serbest bırakılır, kanun ve tebliğ hükümleri mahfuz tutulursa bu maksat derhal kendiliğinden tahakkuk eder.

6 — Bu tamimin köy idareleri de dahil olduğu halde bütün alâkadar makam ve teşekküllerle tebliğ buyurulmasını, bu esaslar dahilinde köy bütçelerinde tadilat yaptırılarak köylünün vaziyeti ve memleketin umumî faaliyeti üzerinde fena tesirler yapan hareketlerin önlenmesini ve alınacak tedbirlerden acele malûmat verilmesini ehemmiyetle rica ederim.

7 — Umumî Müfettişliklere, bütün vilâyetlere ve teftiş hey'eti Reisliğine yazılmıştır.

24/4/1939

Memurlar, S. ve Muamelât U. M.

Vilâyetine

Öz :

Aylık toplantı neticelerinin
lâyık olduğu ehemmiyetle
nazara alınması H.

Ek : 4/11/938 gün ve 4181 sayılı tamime.

1 — Vilâyet idaresi kanununun 41 inci maddesinde idare şube reislerinin her ay nihayetinde vali tarafından toplanıp vilâyet işleri hakkında kendilerinden malûmat istenmesi ve vilâyet ahvali umumiyesini müzakere ve bu hususta icabeden talimatın verilmesini âmirdir. Bu itibarla 24/11/936 gün ve 5185 sayılı tamimle gönderilmesi istenen rapora, idare şube reislerinin bir ay içinde yaptıkları ve gelecek ayda da yapacakları işlere dair verecekleri malûmatın ve vali tarafından verilen talimatın geçirilmesi lâzımdır.

Bazı vilâyetlerce bu hususa riayet edilmeyerek (müdürler toplantısının yapılarak bütün işlerin tabii seyrinde devam etmekte olup vilâyet umumî ahvalinde kayda değer cihet görülememesi itibarile rapor halinde sunulmağa şayan hususat bulunmadığı) şeklinde cevap verilmektedir. Bu cevap yapılan ve yapılmakta olan işler hakkında gerek vekâletemizce ve gerekse diğer vekaletlerce tetkikat icrasına imkân vermemekte ve ayın zamanda yukarda tarih ve numarası yazılı tamim hükmüne de uygun bulunmamaktadır.

Valinin idare şube reislerini heyet halinde toplaması ve vilâyetin ahvali umumiyesini müzakere edebilmek için ve kendilerinden bir ay içinde yaptıkları ve gelecek ayda da yapacakları işlerde çalışmanın randımanı hakkında ayrı ayrı malûmat alması ve her idare şube reisine de vilâyetin umumî ahvaline göre çalışmanın daha seri ve daha müsmer olabilmemesini teminen mevzuat dahilinde ve idare şube reisleri arasında fikir ve içtihat ihtilâfları varsa onların da

halli ve bu işler yapıldıktan sonra gerek idare şube reislerinin verdikleri malûmatı ve gerekse vilâyet tarafından verilen talimatı ayrı ayrı rapora dercetmesi ve bu raporu evvelce de yazıldığı üzere iki nüsha olarak gönderip bir nüshasını rapor halinde yazarak altının idare şube reislerde vali tarafından imza ettirilmesi ve diğer nüshasının da, vekâletimizin memurlar, sicil ve muamelât, mahallî idareler, nüfus ve emniyet umum müdürlüklerde jandarma genel komutanlığı ve seferberlik müdürlüğünü alâkadar eden kısımlarla diğer vekâlet ve umum müdürlükleri alâkadar eden kısımların ayrı ayrı kâğıtlara yazılıp bunların altlarının da vilâyet mühür ve imzasile tasdik edilerek gönderilmesi icabettiğinden yurt işlerinin vaktinde başarılması bakımından üzerinde önemle durulacak olan bu iste lâyük olduğu ehemmiyet ve hassasiyetin gösterilmesini ve valinin, bu selâhiyeti idare şube reislerini ayrı ayrı çağırarak kullandığı takdirde de bu şekilde muamele yapılmasını rica ederim.

2 — Gereği için valiliklere, bilgi olmak üzere Umumî Müfettişliklere yazılmıştır.

24/3/1939

Memurlar, Sicil ve Muamelât U. M.

Öz :

Devrek kazasına gönderilecek resmi evrak üzerine Devrek - Zonguldak yazılması H.

Sayı : 1516

1 — Zonguldak vilâyetinin Devrek kazası ile Mardin vilâyetinin Derik, Sivas vilâyetinin Divriği, Kayseri vilâyetinin Develi kazaları ve Kastamonu vilâyetinin Develi kazaları ve Kastamonu vilâyetinin Devrekâni nahiyesi arasındaki isim iltibası, mürasele ve muhaberelelerini pek zi-

yade karıştırmakta olduğundan Devrek kazasına ait muhaberatı resmiye zarfları üzerine Devrek - Zonguldak olarak yazılması Zonguldak vilâyetinden istenilmektedir.

Muhaberatın selâmeti ve binnetice muamelâtın sür'atle tedviri bakımlarından iş'arı vaki muvafık görüldüğünden bundan böyle Devrek kazasına gönderilecek resmî evrak üzerine Devrek - Zonguldak olarak yazılmasının usul ittihazını rica ederim.

2 — Umumî Müfettişliklerle valiliklere, vekâlet dairelerine yazılmış ve bilgi olmak üzere de Vekâletlere Genelkurmay başkanlığına arzedilmiştir.

20/4/1939

Memurlar, Sicil ve Muamelât U.'M.

Öz :

Beden terbiyesi Gn. Dr. nün yazılması H.

Sayı : 1519

1 — Bazı muhtarların, hatta nahiye müdürlerinin beden terbiyesi kanununundan haberdar olmadıkları ve bu yüzden mezkûr kanunla kendilerine tahmil edilen meşguliyetleri benimsemedikleri hakkında Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğünden alınan ve dikkate değer görülen 10/3/ 939 gün 1069 sayılı yazının tasdikli bir örneği ilişiktir.

Bilûmum kanun ve nizamnamelerin neşir ve ilân ve tatbikile mükellef olan idare âmirlerinin dosyalarında bulunmasına rağmen her hangi bir kanundan haberdar olmadıklarını beyan etmelerinin ve binnetice tatbikatını da temin ve kontrol edememelerinin memleket idaresi bakımından ne derece elim âkibetler tevlidini badi olabileceği daima göz önünde tutularak vazifesine bağlı olmayan bu gibiler hakkında derhal takibatı kanuniyeye girişilmesi icabeder.

Keyfiyetin önemle telâkki edilerek kanunun tam tatbikinin temini için kanun ve nizamnamelerin sureti neşir ve ilânı ve mer'iyet tarihi hakkındaki 1322 sayılı kanunun 8-11 inci maddelerindeki sarahat dahilinde sözü geçen kanun ve buna göre idare âmirlerine terettüp eden mesuliyetlerin alâkadarlara tebliği ile sonunda müstacelen bilgi verilmesini ehemmiyetle rica ederim.

2 — Umumî Müfettişliklerle vilâyetlere ve vekâlet dairelerine yazılmıştır.

Beden terbiyesi genel direktörlüğünün 10/3/939 giin ve 1009 sayılı yazısı suretidir.

Bazı tetkikat için dolaştığım köylerde ve nahiyelede köy muhtarlarının, hattâ nahiye müdürlerinin beden terbiyesi kanunundan haberdar olmadıkları ve bu yüzden bu kanunla kendilerine tahmil edilen mesuliyetleri benimsemediklerini gördüm.

Bazı nahiyelede nahiye müdürleri, kanunun tebliğ edilmediğini söyledikleri halde 938 senesi temmuzunda neşredilip kendi dosyalarında mevcut olan resmî gazetelerden kanunu bularak kendilerine gösterdim.

İstişare heyetince hazırlanmakta olan beden terbiyesi kanununun tatbik tarzını gösterecek olan nizamname yakında vekiller heyetinin tetkikine arz edilecektir. Bu nizamnamenin tebliğinden evvel asıl beden terbiyesi kanununun ve bu kanuna göre idare âmirlerinin beden terbiyesi işlerindeki mesuliyetlerinin alâkadarlara valilerce münasip şekilde tebliğ ve tefhim edilmesi hususuna emir buyurulmasını ı saygılarımla arz ederim.

20/4/1939

Memurlar, Sicil ve Muamelât U. M.

Ş. 2

Öz :

Devir ve teftiş raporları H.

Sayı : 1520

10/8/936 tarih ve 3839 sayılı tamime ektir.

Vilâyet İdaresi kanununun 37 ve 50 inci maddelerine istinaden valiler ve kaymakamlar tarafından yapılan devir ve teftiş sonuçlarında yukarda tarih ve numarası yazılı tamimle de bildirildiği gibi teftişlerden beklenen faidelerin aşağıda izah edildiği üzere daha müsbet ve müsmir olabilmesi için teftişte görülen iyilik veya noksanlığın tespit olunup verilen direktifleri de ihtiva etmek şartile vekâlete mutlaka rapor verilmesini ve bu raporların takip için ilgili yerlere derhal tevdi edilebilmesi için de devir ve teftiş raporların takip için ilgili yerlere derhal tevdi edilebilmesi için de devir ve teftiş raporlarının tanziminde aşağıda yazılı hususların nazarı dikkate alınmasını rica ederim.

1 — Bundan sonra vali ve kaymakamların devir ve teftiş raporları vekâlete iki nüsha olarak gönderilecektir. Bir nüshası rapor halinde ve diğer nüshası da gerek vekâletimizin gerekse diğer vekâletlerin muhtelif umum müdürlüklerde müstakil umum müdürlük veya müdürlüklerini ilgilendiren kısımları (Ahvali umumiye raporlarında olduğu gibi) alâkadar yerlere derhal yollanabilmek için ayrı ayrı kâğıtlara yazılmak ve her kısmın altı mühürlenmek ve imza ile tasdik edilmek suretile yollanacaktır.

2 — Devir ve teftişlerde vekâletimize ait bütün işlerle diğer vekâletleri ilgilendiren işlerden mahallî hükümet reislerinin nazara almaları icabeden umumî işlerde görülen düzgünlük veya aksaklığı açıkça ihtiva edecek ve aksak işlerin islâhı çareleri ve mevcut kanun, nizamname ve talimatnamelerin tatbiki hususları, halk ile hükümet otoritesinin de daha kuvvetli bir vaziyette idamesi ve vilâyet

idaresi kanununun 3, 4 ve 5 inci fasıllarında idare âmirlerine verilmiş olan vazife ve selâhiyetler ile bunların o muhit için yapılma yolları gözden geçirilecek ve görülen noksanlar ikmâl ve gereken tedbirler ittihaz olunacak ve raporda teftiş esnasında yukarda izah edildiği üzere görülen ve incelenen, yapılması icabeden işler hakkında düşünceler ve yapılan bütün işler vazih ve kat'î ifade ile tespit edilecektir.

3 — Siyasî ve gizli işler için de ayrı bir rapor yazılarak gizli işaretli ve ağzı mühürlü zarflarla yollanacaktır.

4 — Evvelki tamimde de istenildiği veçhile:

A) İdare âmirlerinin mülhakatı her devir ve teftişlerini müteakip tanzim edecekleri raporda lüzum gösterilecek ikmâl ve islâh işleri ilgili kaza ve nahiyelere bildirilecek ve banlar ehemmiyetle takip edilerek neticelendirilip sonucundan vekâlete malûmat verilecektir.

B) Kaymakamların devir ve teftiş raporları valiler tarafından tetkik edilerek kendi mütaleaları da yine iki nüsha olarak ilâve edildikten sonra vekâlete yollanacaktır.

5 — Bu tamimde yazılı muameleler yapılmadan çıkılan geziler kanunun istihdaf ettiği devir ve teftiş maksadına uygun olmadığından bu gibi gezilere devir ve teftiş nazariyle bakılmayacaktır.

6 — Gereği için vilâyetlere, bilgi olmak üzere Umumî Müfettişliklerle vekâlet dairelerine yazılmıştır.

20/4/1939

Ş. 2

Memurlar, Sicil ve Muamelât U. M.

Öz :

Trenlere taş atma hadisesi H.

Sayı : 1662

1 — Köy çocukları tarafından şimendifer hattı güzergâhında bulunan köy ve kasabalardan geçmekte olan katarlara taş atma hâdiselerinin son günlerde artmış olduğu yüksek Muhabere ve Münakale Vekâletinin 13/4/939 gün ve 4936 sayılı yazılarile bildirilmiştir.

Seyrüsefer emniyetini tehlikeye düşürmesi ve vahim neticeler tevhit etmesi melhuz bulunan bu gibi hâdiseleri önleyecek mâni tedbirlerin ittihazını önemle rica ederim.

2 — Gereği için hududundan tren hattı geçen vilâyetlere ve bilgi için de Umumi Müfettişliklerle diğer vilâyetlere yazılmıştır.

20/4/1939

Memurlar, Sicil ve Muamelât U. M.

Ş. 2

Öz :

Vergi kaçakçılığının en kısa zamanda lihbarı H.

Sayı : 1663

1 — Gerek Vekâletleri ilgilendiren işler dolayısıyla doğrudan doğruya ve gerekse ihbarnameler üzerine şirket veya müesseseler nezdinde yapılan tetkik ve teftişler sırasında tesadüf olunan bazı vergi kaçakçılığı hâdiselerinin alâkalılarca, ihbara mevzu olan işe ait tahkikatın hitamını beklemek maksadile Maliye Vekâletince veya teşkilâtına ha-

ber verilmemekte olduğu, halbuki buteçhürün bazı hallerde meydana çıkarılan vergi mektumatı üzerine tarhı lâzımgelen vergilerin müruru zaman müddetlerini sona erdirdiği cihetle hazine hukukunun ziyama mahal verilmemek üzere tesadüf edilecek bu nevi vergi ketumiyetlerinin ilgililerce hemen vaziyet edilmekle beraber kanunî icabatın icrasına imkân hasıl olabilmek için keyfiyetin derhal Maliye Vekilliğine veya en yakın selâhiyetli maliye teşkilâtına haber verilmesi hakkında yüksek Başvekâlet makamından alman 31/3/939 gün yazı işleri dairesi Md. 6/1593 sayılı yazının tasdikli bir örneği bilece gönderilmiştir. Gereğinin ona göre ifası tamamen tebliğ olunur.

2 — Umumî Müfettişliklerle vilâyetlere ve vekâlet dairelerine yazılmıştır.

**Başvekâlet yüksek makamının 31/8/939 gün
6/1591 sayılı yazısı sureti**

Vekillikleri alâkadar eden işler dolayisile gerek doğrudan ve gerek ihbarnameler üzerine şirket veya müessese neztlerinde yapılan tetkik ve teftişler sırasında tesadüf olunan vergi kaçakçılığı hâdiseleri; asıl ihbar mevzuu olan işe ait tahkikatın ikmâl ve intacına kadar ne vekillîğe ve ne de alâkadar maliye teşkilâtına ihbar edilmeyerek tahkikatın neticesine talik edilmekte olduğu, halbuki bazı hallerde meydana çıkarılan vergi mektumatı üzerine tarhı lâzımgelen vergilerin müruru zaman müddetleri yaklaşmış olmasından tahkikatın intacına kadar bu müddet doldurulmakta ve tahkikatın ikmâlinden sonra verilen malûmat üzerine müruru zaman hasebile vergi tarh olunmayarak hazine hukukunun ziyaa uğratılmasından, her hangi bir şirket veya müessese nezdinde yapılan tahkik ve teftişlerde vergi ketumiyeti gibi vaziyetlere tesadüf olunduğu takdirde işe vaziyet edilmek ve kanunî icaplarına derhal tevessül imkânı hasıl olmak üzere alâkadarlarca hemen Maliye Vekilliğine veya en yakın selâhiyetli maliye teşkilâtına haber

verilmesinin usul ittihaz edilmesi Maliye Vekillüğinden alınan 29/8/1939 tarih ve 22138/8423 sayılı tezkerede bildirilmektedir.

Bu suretle muamele yapılması tamimen arz olunur.

Nüfus İs. U. M.

Ş. 2

Valiliğine

Öz :

Kaza dahilinde yapılan yer
değiştirme işi H.

Sayı: 5258/1572

Nüfus Kanununun 37 inci maddesiyle Devlet Şurasının bu husustaki kararından bahisle tebliğ olunan ve nüfus kılavuzunun 132 inci sahifesinde münderiç bulunan 29/ Mart/1332 tarihli tahriratı umumiye hükümleri hilâfına olarak kaza dahilinde bir mevkiden diğer mevkiye yerleşmek suretiyle naklihanedenlerin terkettikleri mahallerde nüfus kayıtlarından başka maddî bir ilişiklikleri mahallerde ise emlak ve arazi sahibi olmuş bulunanların nüfus kütükleri üzerinde de nakillerinin yapılmasını icabettirir bir çok sebeplerin mevcudiyeti zarurî kıldığını beyanla olunacak muamele bazı vilâyetlerden sorulmaktadır.

Nüfus Kanununun 37 inci maddesi hükmünün, bir nüfus memurunun mıntıkasından diğer bir nüfus memurunun mıntıkasına naklihaneye edildiği hallere matuf ve maksur olduğu hakkındaki Devlet Şûrası kararı, mezkûr maddedeki mecburiyet ile 40 ncı maddedeki müeyyedenin bir kazadan diğer bir kazaya naklihaneye edilmesi takdirinde mevzuubahis olabileceğini göstermektedir. Yoksa aynı kaza dahilinde naklihaneye vukubulduğu takdirde alâkadarların nüfus kütükleri üzerinde yer değiştirme muamelesi

yaptıramayacakları yolunda bir hüküm tesisi istihdaf edilmemiştir. Böyle bir hüküm Devlet Şûrası kararıyla tesis edilemeyeceği de tabiidir.

Bahusus Büyük Savaşta ve İstiklâl harbi mücadelelerinde memleketimiz halkından pek çoğu uzun seneler yerini. yurdunu terk ederek muhtelif semtlere dağılmış ve istikrar vukuunda tekrar köylerine dönmüş olanlardan şunun bunun yanında çalışmak suretiyle hayatını kazananların barınacak bir evi ve yaşamasını temin edecek bir parça toprağı bulunmamasından ve yahut o araziye başka taraftan gelen muhacirlerin yerleştirilmiş olmasından dolayı yersiz, yurtsuz kalan bir çok kimselerin ve ailelerin civar köylerden birinde ya ev veya tarla satın alarak yerleşmiş veyahut Hükümet tarafından mecburî olarak iskân edilmek suretiyle bilfiil aynı kaza dahilinde yurt tutmuş olanların yerleştikleri köyün nüfus kütüklerine kendilerini yazdıramaması yüzünden Köy Kanununun tahmil ettiği bazı mükellefiyetleri ifaya engel teşkil edeceği gibi köy intihabına iştirak edebilmek için nüfus kütüğünde mukayyet bulunmanın kanunen şart ittihaz edilmesi hasebiyle intihap hakkından da mahrum kalmasını icabettirir ki bunun maksat ve esas haklarla te'lifine imkân olamayacağı aşikârdır. Bu düşünce ile de geçen sene tertip ve bütün vilâyetlere tevzi edilen yeni nüfus kılavuzunda münderiç talimatnamenin yer değıştirme faslında (Sahife : 85) bir nüfus memurunun dairei memuriyeti dahilinde yer değıştirme muamelesi yapılabileceğı tasrih edilmiştir.

Bununla beraber Medenî Kanununumuzun 20 inci maddesi hükmüne göre bir kimsenin ikametgâhı yerleşmek niyetiyle oturduğu yerdir. Nüfus vak'alarında esas ise tescilin daimî ikametgâhın bulunduğu yerde yapılmasıdır. Bu itibarla gerek ailelerin doğum, ölüm, evlenme ve boşanma vak'alarını kolaylıkla kayıt ve takip edebilmek, gerek intihap ve gerek askerlik muamelâtı gibi nüfus işleriyle alâkalı diğer muamelelerini yürütebilmek için naklihaneye et-

tikleri köylerin nüfus kütüklerine yazılmaları muvafık olup mevcut mevzuatımıza aykırı bir muamele teşkil etmeyeceği tamimen tebliğ olunur.

Umumi Müfettişliklere, Vilâyetlere ve Teftiş He'yeti Reisliğine yazılmıştır.

26/4/1939

Diğer Vekâletler tamimleri

Maliye Vekâleti V. U. M.

Şube : III

Öz ;

Damga muamelesi kanuna muhalif evrakı havale ve deftere kaydeden evrak müdürü ve alelûmum evrak memurlarından ceza aranılmayacağına dair:

1324 numaralı Damga Resmi Kanununun muaddel 55 inci maddesi hakkında 3478 numaralı kanunun tatbik suretine dair olan izahnamenin 139 uncu sayfasında; evrak, üzerine muamele yapmaktan maksat izah edilirken o evrakı havale etmek veya varide defterine kaydedildiğini işaret eylemek te bu meyanda zikredilmişti.

Halbuki vekâletlere gelen evrak ilk önce Umum Evrak Müdürlüğüne ve diğer dairelerde de evrak memur ve şeflerince ait olduğu daireye havale ve kaydedildikten sonra o daireye verilmekte ve muamelesi de bundan sonra başlamaktadır.

Bu itibarla; evrakın kabulü de evrak idaresince havale ve a ayı t tarzında değil; havale edildiği dairece muameleye konulmak suretile vaki olmaktadır. Çünkü evrakın havale edilmesi ve kayda geçmesi zarurî olduğuna göre bu muameleler kabulü tazammun edemez.

Binaenaleyh pulsuz veya pulu noksan veya iptali kanuna muhalif bilûmum evrakı havale ve deftere kaydeden evrak müdür ve alelûmum evrak memurlarının mes'ul vaziyette görülmemesi ve Damga Resmi Kanununun 55 inci

maddesi mucibince kendilerinden resim ve ceza aranılmaması lâzım gelir.

İzahnamenin yukarıda bildirilen kısmının bu suretle tashihi tamimen tebliğ olunur.

20/3/1939

Maliye Vekâleti :

Kazanç vergisi umumî tebliği

Öz :

Çarşı ve mahalle bekçilerinin
mükellefiyet şekli hakkında.

Seri No : 181

Çarşı ve mahalle bekçilerinin mükellefiyet şekillerinin tayininde, bazı mahallerde yanlış tatbikata meydan verildiği yapılan muhaberelerden anlaşılmaktadır.

Çarşı ve mahalle bekçilerinin ücretleri, 29 Nisan 1330 tarihli muvakkat kanunun 3 üncü maddesi mucibince, salâhiyetli heyet marifetile ve zabıta teşkilâtının mürakabesi altında halktan tevzi usulde toplanarak verilmektedir. Bu heyetler, Muhasebei Umumiye Kanununun 115 inci maddesinde tarif edilen hususî bütçeli teşekküllerden ve hazırlanan cetveller hususî bütçelerden sayılamayacağı gibi mezkûr muvakkat kanuna göre tayin olunan bekçilerin de her hangi bir daire, müessese veya şahıs nezdinde müstahdem hizmet erbabından addedilmelerine de imkân yoktur.

Bu suretle hizmet erbabından madut bulunmayan çarşı ve mahalle bekçilerinin kazanç vergilerinin 2395 numaralı kanunun birinci maddesinin D ve 20 inci maddesinin C fıkralarına ithalen ve 23 üncü madde mucibince takdir olunacak gündelik gayri safi kazançlarının, 3258 numaralı

kanunla değişen 37 inci maddenin (C) fıkrası Hükmi dairesinde 20 misli üzerinden tarh edilmesi lâzım gelir.

Bu sureti muamele tahaddüs eden bir idari dava dolayısıyla Devlet Şûrası Birinci Deavi Dairesinin 10/121936 tarihli ve 2636 numaralı ilâmle de teyit olunmuştur.

Ona göre muamele ifası tamimen tebliğ olunur.

7/4/1939

Maliye Vekâleti :

Öz :

Harcirah mesafe haritasında yapılan değişiklikler hakkında.

No : 13249-162/161

Nafia Vekâletinden alman 27/2/1939 tarihli ve 2157- 2613 sayılı yazıda; harcirah tahakkukuna esas olarak yapılan 31/12/1937 tarihli mesafe haritasında görülen yanlış ve noksanların tashihi icabettiği bildirilmekte ve aşağıda yazılı olan listede gösterilen yolların kilometrelerinin düzeltilmesi istenilmektedir.

Harcirah mesafe haritasının bu listeye göre düzeltilmesi için işbu tahriratı umumiyenin ilişik olarak yollanan nüshalarının merkez ve mülhakat malmemurları ile alâkadarlara tevziini rica ederim.

- 1 — Diyarbakır Vilâyeti dahilinde:
Diyarbakır - Bitlis yolunun (106) kilometre olarak tashih edilmesi.
- 2 — Mardin Vilâyeti dahilinde:
Cenup hudutlarımızı takiben giden Nusaybin - Cizre yolu mesafe haritasına ithal edilmemiştir. Bu yolun (120) kilometre ve harcirah tahakkukuna esas olarak Nüsapbin - Cizre yolu arası haritada gösterilecektir. Bu yolda kamyon gibi vesaitin işlediği Mardin Vilâyeti Nafia Müdürlüğünden bildirilmiştir.
- 3 — Van Vilâyeti dahilinde:
Van - Havasor ... (36) kilometre olarak tasrih edilmesi

Hasavor - Gürpınar... (30)	»	»	»	»
Gürpınar -				
Hakkâri hududu ... (66)	»	»	»	»
Van hududu -				
Hakkâri (34)	»	»	»	»
Van - Safak (78)	»	»	»	»
Erciş - Erciş iske-				
leşî (6)	»	»	»	»
Ercisi - Karaköse				
hududuna kadar (35)	»	»	»	»

- 4 — Kars ve Çoruh Vilâyetleri dahilinde :
Mesafe haritasında Ardahan - Şavşat arası gösterilmemiştir.

Yol tamamen tesviye halinde olup kışın tekerlekli vesaitin geçmesine müsait değildir.

Şavşat - Ardahan hududu (27,5) kilometre ve Ardahan - Şavşat hududu ise (135) kilometre olarak haritada gösterilecektir.

Kars - Güle yolu mevkii müstahkem dahilinden geçerse (69) kilometre olup bu yol münakaleye senelerden beri menedilmiştir. Asıl yol (84) kilometre olarak haricirahı haritasında bu suretle gösterilecektir.

- 5 — Konya Vilâyeti dahilinde:
Karaman - Bucakkışla (50) kilometre olarak düzeltilecektir.
Bucakkışla - Ermenak (70) kilometre olarak düzeltilecektir.
- 6 — Siirt Vilâyeti dahilinde :
Garzan - Şetek hududu (40) kilometredir.
- 7 — Bitlis Vilâyeti dahilinde:
Bitlis - Şetek (20) kilometredir .
Şetek - Siirt hududu (30) kilometredir.
- 8 — Amasya Vilâyeti dahilinde:
Alıcık. Merzifon iltisak yolu kilometresi gösteril-

memiştir. Bu yolun uzunluğu (14) kilometre olarak gösterilecektir.

9 — Bingöl Vilâyeti dahilinde : Kiği - Çam arası:

Kiği - Şark hududu (15) kilometre olarak gösterilecektir.

Sihhat ve İctimaî Muavenet Vekâleti

Öz :

Hastalardan peşin alınan tedavi ücreti H.

No. : 1040

Hastahaneler Talimatnamesinin 23 üncü maddesine tevfikân hastalardan onar günlük ve peşin alman tedavi ücretleri hakkında ahiren Malî Müşavere Encümenince ittihaz ve kabul olunan kararın ve merbutu nümunenin birer sureti ilişik olarak gönderilmiştir.

Ücretli hastalardan usulü dairesinde alman paraların- tamamen tahakkuku veya kısmen iadesi halinde - muvakkat makbuzlarının asıl makbuzlarla tevailinde, bu kararda münderiç hükümlere göre muvakkat makbuzlara verilecek meşruhatın, aynen dip koçanlarına da kaydedilmesini ve ilişik karar dahilinde gereğinin yapılmasının lâzım gelenlere emir buyurulmasını rica ederim.

27/3/1939

Karar sureti

20 Temmuz 1340 tarihli ve 696 sayılı kararname ile tatbik mevkiine giren hastaneler talimatnamesinin 23 üncü maddesindeki (ücretli hastagândan ücreti tedavi 10 ar günlük olmak üzere idarece verilecek makbuz mukabilinde peşinen ahz olunur.) diye yazılı bulunmasına ve talimatnamenin hükmünün yerine getirilmesi için ücretle tedavi edilmek üzere hastaneye yatanlardan 10 günlük ücretleri makbuz mukabilinde peşinen alınarak hastanede tutulan varidat müfredat defterine kayıt ve hafta sonlarında muhasebelerinden aldıkları tahsilat müzekkerelerine

müsteniden merkez muhasebeciliğine tevdi ve varidat muhasebeciliğince emvali umumiyyeye (diğer müesseseler hasılatına) irat kaydedilmekte ise de kendisinden 10 günlük ücret peşin alman hastalardan bazılarının 3-5 gün yattıktan sonra hastaneden çıkması üzerine peşin alman paradan fazlasının geri verilmesi lâzımgeldiği ve halbuki kat'î irat kaydedilmiş olmasından dolayı iadesi bir takım merasime tâbi olduğundan ve bilhassa hastaneden çıkan bir hastanın bu muamelenin peşinde dolaşmasını intaç etmekte bulunduğundan buna bir çare bulunması yolundaki Sıhhiye Vekâleti Muhasebe Müdürlüğünün 24/6/1938 tarihli ve 7655 sayılı yazısı ile, hastanelerde tutulmakta olan varidat müfredat defterinde, birisi muvakkat diğeri kat'î tahsilat namı altında iki sütun açılarak, bidayeten alman ücretin muvakkat makbuz mukabilinde alınması, ve hastanın taburcu edilmesi halinde veya bu müddetin ikmâlinde ikinci olarak alınacak 10 günlük ücretin hini ahzinde, birinci defa alman paranın makbuz zahrına verilecek meşruhatla asıl makbuzla tebdil ve varidat defterine kat'î tahsilat sütununa tahsilât ve tahakkuk kaydedilmesi, ve fazla alman mikdar varsa iadesi suretile muamele ifasının maksadı temin edeceği mütaleasile keyfiyetin Malî Müşavere Encümenince tetkik ve bir karara bağlanmasına dair olan ve Vekâlet yüksek makamınca encümene havale ve tevdi buyrulan Muhasebat Umum Müdürlüğünün 18/7/ 1938 tarihli ve 122504-9/13722 sayılı tezkeresi tetkik edildi.

Gerek yukarıda sözü geçen 696 sayılı talimatname mucibince hastanelerde ücretle tedavi görecektir olan hastalardan peşinen alman paralarla, tahakkuktan sonra tahsili iktiza eden paraların, ve gerekse peşinen alınanlardan ashabında İadesi lâzımgelenlerle irade alınarak vezneye yatırılması icabedenlerin, kaydına mahsus olmak üzere ötedenberi hastanelerde istimal edilmekte olan varidat tahakkuk ve tahsil defterinden başkaca vezne defteri şeklinde (nümunesi bağlı) bir defterin tutulması suretile muamele yapılmasına 22/12/1938 tarihinde ittifakla karar verildi.

İktisat Vekâletinden alınan yazı sureti

İ. V. S. U. M.

Dahiliye Vekaletine

Öz :

Petrol ve benzin fiatlarında
yapılmış olan ,tenzilât
hakkında.

Sayı : 1981

2/9160 sayılı kararname ile memleketimize de ithâl edilen tenekelerin gümrük resimlerinde tenzilât yapıldığından teneke içinde satılan petrol ve benzin Hatlarının da bu tenzilât nisbetinde indirilmesi icabettiği cihetle vekâletim tarafından yapılan tetkikat neticesinde teneke içinde satılan petrol ve benzinin fiatları bir sureti ilişik olarak takdim kılınan tebliğde görüleceği veçhile tenzilen yeniden tesbit edilmiştir.

Mezkûr tebliğde, Ankara, İstanbul, İzmir, Mersin, Samsun haricinde kalan yerlerde teneke içinde satılan petrol ve benzinin azamî satış fiatları mezkûr maddelerin İstanbul ve İzmir depo Hatlarına, nakliye, satıcı komisyonu, ve bayi kârı ile mahallî resimler ilâve edilerek tayin edilir denilmektedir.

Belediye resimleri mahallerince malûm olacağından Vekâletimce tahkik ve tespit edilmesine lüzum görülmemiştir.

Satıcı komisyonu, bayi kârı ve nakliye masraflarını gösteren ve Sokoni Şirketi tarafından hazırlanan listelerin bir sureti ilişiktir. Listelerdeki nakliye masrafları Vekâletim tarafından kontrol edilmiş değildir. Mahallî belediyeler nakliye masraflarını, şirketçe tespit edilen miktarlardan daha az tahmin ettikleri takdirde şirket mümessilleriyle görüşerek bu mikdarın tenzilini talep edebilirler.

Samsun ve Mersine tâbi mahallerde ise azamî satış Hatları Samsun ve Mersin depo Hatlarına benzin ve pet-

rolün istihlâk mahallerine kadar nakliye masrafları, bâvi kârı, ve mahallî resimler ilâve edilerek tayin edilir.

Keyfiyetin mahallerine tebliğini saygılarımla yüksek müsaadelerine arz ederim.

İktisat Vekili

Ankara : 15/Şubat/939

İktisat Vekâletinden :

1/Şubat/1939 tarihinden itibaren muteber olmak üzere petrol ve benzin teneke Hatları, tenekenin gümrük resmi ve muamele vergisindeki değişiklikler üzerine, aşağıda cetvelde görüleceği veçhile beş şehir için tenzilen yeniden tespit edilmiştir.

Diğer şehir ve kasabalardaki azamî satış Hatları, İstanbul ve İzmir depo Hatlarına nakliye ve mahallî resimlerle, bayi kârı ve satıcı iskontosunun ilâvesi suretile tayin ve tesbit olunmaktadır.

Dökme benzin Hatlarında hiçbir değişiklik yoktur.

	Gaz Çift büyük teneke kuruş	Tek Küçük teneke kuruş	Benzin Çift Büyük teneke kuruş
Ankara	595	92	635
İstanbul	485	77	555
İzmir	495	—	555
Mersin	510	81	560
Samsun	510	81	560
		İstanbul ve	İzmir depo fiyatları
			Kuruş
Gaz : Çift büyük teneke			453.42
Tek küçük teneke			72
Benzin : Çift büyük teneke			496.75

**SAFİ DÖRT KİLOLUK UFAK TENEKE GAZ
FIATLARININ TEFERRUATI**

**Safi 4 kiloluk beher ufak teneke gazın tesisatta esas
fiatı 72 kuruştur.**

Tesisattan mahalli
gazhane veya şeh- Satıcı
re kadar masraflar ıskontosu Bayi karı

Adapazarı	3.88	1,50
Afyonkarahisar	12.15	1.50
Akşehir	14.41	1.50
Ankara	15.69	2.50 1.50
Bilecik	6.68	1.50
Bolvadin	13.38	1.50
Bolu	6.13	1.50
Bozüyük	6.74	1.50
Çankırı	10.40	1.50
Düzce	5.38	1.50
Eskişehir	7.99	1.50
Gerede	8.13	1.50
Geyve	3.79	1.50
Ilgın	15.33	1.50
Keskin	13.48	1.50
Kütahya	9.25	1.50
Polatlı	12.21	1.50
Kırıkkale	13.08	1.50
Balıkesir	5.18	1.50
Bandırma .	2.73	1.50
Biga	4.43	1.50
Bursa	4.41	1.50
Çanakkale	3.43	1.50
Gelibolu	2.77	1,50
Gemlik	2.56	1,50
İzmit	2.23	1.50
Karabiga	2.68	1.50
Karacabey	4.16	1.50

436		
Karamürsel	2.39	1.50
Keşan	6.52	1.50
Mudanya	1.91	1.50
M. K. Paşa	4.91	1.50
Şarköy	2.94	1.50
Tekirdağ	3.08	1.50
Yalova	2.91	1.50
Adana	8.64	1.50
Ceyhan	9.64	1.50
Diýarbakır	22.37	1.50
Elâzığ	21.23	1.50
Gaziantep	15.63	1.50
Karaman	13.83	1.50
Kayseri	16.03	1.50
Kırşehir	13.28	1.50
Konya	17.04	1.50
Malatya	18.52	1.50
Maraş	14.81	1.50
Mardin (İst. teslimi)	18.27	1.50
Bitlis (Mardin ist.)	18.27	1.50
Siirt (teslimi)	18.27	1.50
Mersin	4.45	2.50 1.50
Niğde	12.03	1.50
Urfa	20.12	1.50
Yerköy	13.08	1.50
Payas	11.77	1.50
Dört Yol	11.53	1.50
Fevzipaşa	11.36	1.50
Ayancık	4.37	1.50
Bartın	3.06	1.50
Ereğli K. D.	3.71	1.50
İnebolu	3.64	1.50
Karabük	5.26	1.50
Zonguldak	4.23	1.50
Akçaabat	4.03	1.50
Bayburt	12.35	1.50

Beşikdüzli	3.61	1.50
Bulancak	4.08	1.50
Erzincan	18.85	1.50
Erzurum	15.85	1.50
Fatsa	4.18	1.50
Gerze	3.83	1.50
Giresun	4.28	1.50
Ordu	4.63	1.50
Rize	4.78	1.50
Samsun	4.50	2.00 1.50
Sinop	4.81	1.50
Sivas	14.83	1.50
Sürmene	4.08	1.50
Tirebolu	4.39	1.50
Trabzon	4.45	1.50
Turhal	9.74	1.50
Ünye	3.98	1.50.
Zile	10.46	1.50
Hopa	4.68	1.50
Babaeski	5.82	1.50
Çatalca	2.82	1.50
Çerkesköy	5.48	1.50
Çorlu	3.82	1.50
Edirne	5.57	1.50
Kırklareli	5.45	1.50
Lüleburgaz	4.32	1.50
Silivri	3.07	1.50
Uzunköprü	7.40	1.50
Akçay Ilıca	5.77	1.50
Akhisar	6.72	1.50
Alaşehir	8.04	1.50
Antalya	7.55	1.50
Aydın	7.32	1.50
Ayvalık	6.38	1.50
Bergama	6,38	1.50
Burdur	11.20	1.50

Burhaniye	6.08	1.50
Denizli	10.29	1.50
Dinar	14.04	1.50
Edremit	6.77	1.50
Eğirdir	12.40	1.50
Gediz	14.92	1.50
Havran	6.77	1.50
İsparta	12.30	1.50
Kırkağaç	7.40	1.50
Kula	10.24	1.50
Manisa	5.18	1.50
Milâs	7.45	1.50
Muğla	9.55	1.50
Nazilli	8.28	1.50
Ödemiş	6.47	1.50
Salihli	5.98	1.50
Sandıklı *	15.48	1.50
Sarayköy	9.48	1.50
Soma	7.69	1.50
Söke	7.00	1.50
Tire	6.10	1.50
Turgutlu	4.88	1.50
Uşak	11.72	1.50
Kemalpaşa	5.38	1.50
Urla	6.38	1.50
Çeşme	7.13	1.50
Buldan	9.38	1.50
Kınık	6.63	1.50
Tepeköy	5.38	1.50
Menemen	5.38	1.50
Bayındır	5.13	1.50

Tali satıcılıklarda ufak teneke gaz fiyatlarının teferruatı

MERSİNE TABİ TÂLİ SATICILIKLAR

Mersine tâbi tâli satıcılıklardaki ufak teneke gaz fiyatları Mersinde beher ufak teneke gaz 76.50 kuruş fiat üzerine müsteniden tespit edilmiştir. İşbu Mersin teslimi 76.50 kuruş fiyat, 2.50 kuruş satıcı iskontosu ve 1.50 kuruş bâyi kârı ile 0.50 kuruş belediye istihlâk resmi Mersin fiatı 81 kuruştan tenzil edilmek suretile elde edilmiştir.

SAMSUNA TABİ TÂLİ SATICILIKLAR

Samsuna tabi tâli satıcılıklardaki ufak teneke gaz fiyatları Samsun teslimi beher ufak teneke gaz 76.50 kuruş fiat üzerine müsteniden tespit edilmiştir. İşbu Samsun teslimi 76.50 kuruş fiat, 2 kuruş satıcı iskontosu, 1.50 bâyi kârı ve bir kuruş belediye istihlâk resmi Samsun fiatı olan 81 kuruştan tenzil edilmek suretile elde edilmiştir.

Mersine tabi:

	Tesisattan nakliye	Bayi kârı
Aksaray	9.86	1.50
Ereğli (Konya)	7.23	1.50
Silifke	6.70	1.50
Tarsus	3.36	1.50
Bor	7.25	1.50

Samsuna tabi:

Alaca	4.75	1.50
Amasya	4.50	1.50
Bafra	4.00	1.50
Çarşamba	1.75	1.50
Çorum	5.00	1.50
Erbaa	4.50	1.50
Gümüşhacıköy	4.50	1.50
Havza	3.50	1.50
İskilip	6.00	1.50

Lâdik	3.25	1.50
Mecitözü	6.25	1.50
Merzifon	4.50	1.50
Niksar	5.50	1.50
Pazar	6.75	1.50
Şarkışla	11.61	1.50
Sungurlu	6.00	1.50
Tokat	6.75	1.50
Terme	3.50	1.50
Vezirköprü ;	4.75	1.50
Yıldızeli	9.00	1.50
Yozgat	10.75	1.50

GAZ FIATLARININ TEFERRUATI

Tesisatta esas fiat : Çift tenekesi 453,42 kuruş
çift tenekesi kuruş hesabile

	Tesisattan mahalli gazhane veya şehre Satıcı kadar masraflar	iskontosu	Bayi kârı
Adapazarı	25.14		10
Afyonkarahisar	84.42		10
Akşehir	98.73		10
Ankara	108.06	10	10
Bilecik	48.46		10
Bolvadin	92.58		10
Bolu	47.14		10
Bozüyük	47.62		10
Çankırı	72.02		10
Düzce	38.84		10
Eskişehir	56.61		10
Gerede	62.14		10
Geyve	26.81		10
Ilgın	107.89		10
Keskin	105.94		10
Kütahya	65.27		10
Polatlı	85.91		10

	441	
Kırkkale	102.94	10
Balıkesir	37.92	10
Bandırma	18.65	10
Biga	29.90	10
Bursa	27.00	10
Çanakkale	22.90	10
Gelibolu	19.29	10
Gemlik	17.90	10
İzmit	17.000	10
Karabiga	19.90	10
Karacabey	27.000	10
Karamürsel	17.90	10
Keşan	44.29	10
Mudanya	14.00	10
M. K. Paşa	33.00	10
Şarköy	21.86	10
Tekirdağı	22.90	10
Yalova	17.000	10
Adana	56.10	10
Ceyhan	64.09	10
Diyarbakır	152.51	10
Elâzığ	145.18	10
Gaziantep	107.23	10
Karaman	92.73	10
Kayseri	105.05	10
Kırşehir	104.44	10
Konya	115.88	10
Malatya	124.37	10
Maraş	101.40	10
Mardin (istasyon teslimi)	123.46	10
Bitlis) Mardin ist.		
Siirt) teslimi	123.46	10
Mersin	32.000	10
Niğde	79.91	10
Urfa	138.66	10
Yerköy	102.94	10

Payas	75.42	10
Dört Yol	73.75	10
Fevzi Paşa (vag. tesl.)	74.74	10
Ayancık	31.70	10
Bartın	23.78	10
Ereğli (K.D.)	25.59	10
İnebolu	27.00	10
Karabük	38.55	10
Zonguldak	31.28	10
Akçaabat	30.44	10
Bayburt	91.55	10
Beşikdüzü	28.00	10
Bulancak	31.44	10
Erzincan	136.55	10
Erzurum	116.55	10
Fatsa	33.44	10
Gerze	28.94	10
Giresun	32.44	10
Ordu	35.41	10
Rize	36.44	10
Samsun	30.44	10
Sinop	36.33	10
Sivas	104.02	10
Sürmene	31.33	10
Tirebolu	33.83	10
Trabzon	33.55	10
Turhal	68.34	10
Ünye	31.44	10
Zile	73.39	10
Hopa	35.53	10
Babaeski	41.00	10
Çatalca	22.00	10
Çerkesköy	32.78	10
Çorlu	30.00	10
Edirne	44.00	10
Kırklareli	43.00	10

Lüleburgaz	34.00	10
Silivri	24.00	10
Uzunköprü	50.93	10
Akçay İlca	21.95	10
Akhisar	27.53	10
Alaşehir	36.85	10
Antalya	35.90	10
Aydın	32.03	10
Ayvalık	26.25	10
Bergama	26.50	10
Burdur	64.90	10
Burhaniye	24.50	10
Denizli	52.67	10
Dinar	79.12	10
Edremit	29.95	10
Eğirdir	74.90	10
Gediz	72.81	10
Havran	29.95	10
İsparta	76.90	10
Kırkağaç	32.36	10
Kula	54.85	10
Manisa	17.00	10
Milâs	34.90	10
Muğla	51.40	10
Nazilli	38.52	10
Ödemiş	25.80	10
Salihli	24.00	10
Sandıklı	89.28	10
Sarayköy	46.68	10
Soma	34.36	10
Söke	29.53	10
Tire	23.20	10
Turgutlu	15.00	10
Uşak	62.81	10
Kemalpaşa	18.00	10
Urla	23.00	10

Çeşme	29,00	10
Kınık	28,00	10
Bayındır	15,00	10
Buldan	43,00	10
Tepeköy	18,00	10
Menemen	18,00	10

Tâli bayilikler gaz fiyatları teferruatı :

MERSİN TÂLİ BAYİLİKLERİ

Tâli Bayilikler için Mersin fiyatı olan 510 kuruştan 10 kuruş bayi kârı ve 10 kuruş satıcı İskontosu ile 4 kuruş istihlâk resmi tenzil edilerek çift teneke 486 kuruş fiyat esas tutulmuştur.

SAMSUN TÂLİ BAYİLİKLERİ

Tâli bayilikler için Samsun fiyatı olan 510 kuruştan 10 kuruş bayi kârı, 10 kuruş satıcı iskontosu ve 7.37 kuruş belediye istihlâk resmi tenzil edilerek çift teneke 482.63 kuruş fiyat esas tutulmuştur.

Mersine tâbi :

	<u>Nakliye masarifi</u>	<u>Tâli bayi</u>
Aksaray	65.41	10
Bor	45.48	10
Ereğli (Konya)	45.41	10
Silifke	36.00	10
Tarsus	17.44	10

Samsuna tabi :

Alaca	37.00	10
Amasya	31.00	10
Bafra	27.00	10
Çarşamba	12.00	10
Çorum	39.00	10
Erbaa	40.00	10

Gümüşhacıköy	34.00	10
Havza	28.00	10
İskilip	47.00	10
Lâdik	27.00	10
Mecitözü	47.00	10
Merzifon	34.00	10
Niksar	44.00	10
Pazar	54.00	10
Şarkışla	83.72	10
Sungurlu	47.00	10
Tokat	51.00	10
Terme	27.00	10
Vezirköprü	37.00	10
Yıldızeli	64.00	10
Yozgat	85.00	10

BENZİN FİATLARININ TEFERRUATI

Tesisatta esas fiyat : çift teneke 496.75 kuruş

Çift tenekesi kuruş hesabile

	Tesisattan mahallî gazhane Satıcı veya şehre kadar masarif	iskontosu	Bayi karı
Adapazarı	23.96	10	10
Afyonkarahisar	75.33	10	10
Akşehir	87.34	—	10
Ankara	96.70	15	10
Bilecik	45.10	—	10
Bolvadin	82.41	—	10
Bolu	45.96	—	10
Bozüyük	43.53	—	10
Çankırı	65.15	—	10
Düzce	37.66	—	10
Eskişehir	51.32	10	10
Gerede	60.95	—	10
Geyve	25.24	—	10
Ilgın	95.13	—	10

Keskin	105-67	—	10
Kütahya	57-97	—	10
Polatlı	76.55	—	10
Kırıkkale	102.67	—	10
Balıkesir	35-16	10	10
Bandırma	18-38	10	10
Biga	29.63	—	10
Bursa	27.00	10	10
Çanakkale	22.63	10	10
Gelibolu	19.18	—	10
Gemlik	17.63	10	10
İzmit	17.00	—	10
Karabiga	19.63	—	10
Karacabey	27.00	—	10
Karamürsel	17.63	—	10
Keşan	44.18	—	10
Mudanya	14.00	—	10
M. K. Paşa	33.00	10	10
Şarköy	21.03	—	10
Tekirdağ	22.63	10	10
Yalova	17.00	—	10
Adana	54.25	15	10
Ceyhan	61.11	—	10
Diyarbakır	137.08	10	10
Elâzığ	131.08	10	10
Gaziantep	100.40	10	10
Karaman	85.69	—	10
Kayseri	96.69	10	10
Kırşehir	104.17	—	10
Konya	106.41	10	10
Malatya	113.27	10	10
Maraş	95.26	—	10
Mardin (İst. teslimi)	111.85	10	10
Bitlis (Mardin ist.)	111.85	—	10
Siirt (teslimi)	111.85	—	10
Mersin	32.00	15	10

Niğde	74.54	—	10
Urfa	127.44	10	10
Yerköy	102.44	10	10
Payas	70.76	—	10
Dört Yol	69.33	—	10
Fevzipaşa	69.54	—	10
Ayancık	30.73	—	10
Bartın	23.46	10	10
Ereğli K. D.	25.29	—	10
İnebolu	27.00	15	10
Karabük	36.21	—	10
Zonguldak	30.96	10	10
Akçaabat	30.17	—	10
Bayburt	85.36	—	10
Beşikdüzü	28.00	—	10
Bulancak	31.17	—	10
Erzincan	125.36	10	10
Erzurum	109.36	—	10
Fatsa	32.17	—	10
Gerze	28.67	—	10
Giresun	32.17	10	10
Ordu	35.01	—	10
Rize	36.17	10	10
Samsun	30.17	15	10
Sinop	36.01	—	10
Sivas	94.18	10	10
Sürmene	31.01	10	10
Tirebolu	33.51	—	10
Trabzon	32.36	10	10
Turhal	63.34	—	10
Ünye	31.17	—	10
Zile	67.96	10	10
Hopa	35.01	—	10
Babaeski	41.00	—	10
Çatalca	22.00	—	10
Çerkesköy	29.38	—	10

448			
Çorlu	30.00	—	10
Edirne	44.00	—	10
Kırklareli	43.00	10	10
Lüleburgaz	34.00	—	10
Silivri	24.00	—	10
Uzunköprü	45.27	—	10
Akçay Ilıca	21.82	—	10
Akhisar	25.72	15	10
Alaşehir	33.73	—	10
Antalya	35.64	15	10
Aydın	29.73	15	10
Ayvalık	26.25	15	10
Bergama	26.50	15	10
Burdur	64.64	—	10
Burhaniye	24.00	—	10
Denizli	47.31	—	10
Dinar	70.02	—	10
Edremit	29.82	15	10
Eğirdir	74.64	—	10
Gediz	66.01	—	10
Havran	29.82	15	10
Isparta	76.64	—	10
Kırkağaç	29.82	—	10
Kula	51.73	—	10
Manisa	17.00	15	10
Milas	34.63	—	10
Muğla	51.13	—	10
Nazilli	35.16	15	10
Ödemiş	24.24	15	10
Salihli	22.00	—	10
Sandıklı	78.74	—	10
Sarayköy	42.02	10	10
Soma	31.59	—	10
Tire	21.87	15	10
Turgutlu	15.00	15	10
Uşak	56.01	—	10

Kemalpaşa	18.00	15	10
Urla	23.00	15	10
Çeşme	29.00	15	10
Kınık	28.00	—	10
Bayındır	15.00	—	10
Buldan	43.00	—	10
Tepeköy	18.00	15	10
Menemen	18.000	15	10

Tâli bayilikler benzin fiatları teferruatı:

MERSİN TÂLİ BAYİLİKLERİ

Tâli bayilikler için Mersin fiatı 560 kuruştan 10 kuruş bayi kârı ve 15 kuruş satıcı iskontosu ile 8 kuruş belediye istihlâk resmi tenzil edilerek 527 kuruş esas tutulmuştur.

SAMSUN TÂLİ BAYİLİKLERİ

Tâli bayilikler için Samsun fiatı 565 kuruştan 10 kuruş bayi kârı ve 15 kuruş satıcı iskontosu ile 12.50 belediye istihlâk resmi tenzil edilerek 527.50 kuruş esas tutulmuştur.

Mersine tabi :

	Tesisattan mahallî gazhane veya şehre kadar masraflar	Satıcı iskontosu	Bayi kârı
Aksaray	60.00	—	10
Bor	40.54	—	10
Ereğli (Konya)	40.40	—	10
Silifke	36.00	—	10
Tarsus	16.53	—	10

Samsuna tabi :

Alaca	37.00	—	10
Amasya	31.00	—	10
Bafra	27.00	—	10
Çarşamba	12.00	—	10

Çorum	39.00	—	10
Erbaa	40.00	—	10
Gümüşhacıköy	34.00	—	10
Havza	28.00	—	10
İskilip	47.00	—	10
Lâdik	27.00	—	10
Mecitözü	47.00	—	10
Merzifon	34.00	—	10
Niksar	44,00	—	10
Pazar	54,00	—	10
Şarkışla	73.00	—	10
Sungurlu	47.00	—	10
Tokat	51.00	—	10
Verme	27.00	—	10
Vezirköprü.	37.00	—	10
Yıldızeli	64,00	—	1G
Yozgat	85.00	—	10

Çalışma raporları

Nüfus İş. U. M.

Ş. I

Yüksek Vekâlete

Öz :

Mart 939 çalışma raporu H

Mart 939 ayı içinde Umum Müdürlüğümüzce 2618 evrak tesellüm edilmiş bunlardan 115 tanesi birinci, 487 si. ikinci, 1076 sı üçüncü ve 940 adedi de dördüncü şubelerimize verilmiştir.

A — (Muamelât ve İstatistik işleri)

Birinci şube: Almış olduğu evraktan (55) adedini, şevketmiş, üç aylık vukuat ve ihsaiyata müteallik bulunan mütebakisinin muamelelerini intaç ederek dosyalarına vazedilmiştir.

B — (Nüfus işleri)

İkinci şube : Şubat ayından Mart ayma devreylediği 435 evrakla birlikte bu ay aldığı 487 ve diğer şubelerden (24) ki cem'an 646 evraktan (570) adedini sevk ile muameleden müstağni kalan (40) tanesini dosyalarında saklamakla beraber Nisan ayma (36) adet evrak devreylemiştir. Bundan başka resen 46 yazı gönderilmiştir.

Bu ay içinde, Vilâyetlere gönderilecek olan nüfus defterlerde ilmühaberlerinin sevk masarifi karşılığı olarak İstanbul Evrak Muhafızlığından üç yüz liralık tediye emri yollanmıştır.

C — (Tabiiyet)

Üçüncü şube : Geçen aydan devreylediği 161 evrakla birlikte bu ay verilen 1076 ki cem'an 1237 evraktan 662

sini sevk, 361 tanesini karar almak üzere Başvekâlete takdim, 214 adedini de Mart 939 ayına devreylemiştir.

Bu ay içinde; 8853 yabancı vatandaşlığımıza alınmış, iki kişinin tabiiyet durumları tetkik olunarak haklarında icap eden kararlar ittihaz olunmuştur.

D — (Kültürel işleri)

Dördüncü şube : Geçen aydan devreylediği 38, bu ay aldığı 940 ve diğer şubelerden gönderilen 56 ki cem'an 1034 evrak tesellüm etmiş, resen yazdıklarıle beraber 1073 evrak sevkeylemiş, muameleden müstağni görülen (89) adedini hıfzettiği gibi 41 adedini de Nisan/939 ayma devretmiştir.

Arzolunur.

Emekli ve öksüzlere maaş tahsisi

Dahiliye Vekâletince 1/4/939 dan 1/5/939 za kadar işi
biten Emekli ve Öksüzler maaşı tahsis listesi:

Memuriyeti ve İsmi	Nev'i tahsis
Mardin Hususi Muhasebe eski tahsildarı ölü	
Mehmet Öztürk Atalay	Yetim
Çeşme Tahrirat kâtibi ölü Vasfi Gün	»
Malatya idare meclisi eski kâtibi Kasım Bulun	Tekaüt
Çeşme Nüfus memurluğundan mütekait ölü	
Kadri Oral	Yetim
Çumra Hususi Muhasebe memuru ölü Arif Kuzum	»
Heyeti tahririye ceza kalemi mümeyyizliğinden emekli Ahmet Eyup Kızıldoğan	»
Beyoğlu B. Ş. mutemedi Mehmet Erdem	»
Manisa Hususi Muhasebe müdürü Nafiz Edgüer	Tekaüt
Ankara Hususi Muhasebe tahakkuk ve tahsil müdürü Nuri Ahmet San	Yetim
Nazimiye Nüfus kâtipliğinden mütekait ölü	
Mustafa Bozkurt	»
Hamamözü Nahiyesi müdürlüğünden müte- kait ölü Tevfik Yıldırım	»
Aksaray Nüfus müdürlüğünden mütekait Hi- dayet Dersan	»
Saraycık nahiyesi müdürlüğünden mütekait Beslân Safi Özbek	»
Söğütalan nahiyesi müdürü ölü Halit Ersoy	»
Giresun iskân memurluğundan açıkta Ahmet Nuri Ayrıl	Tekaüt

Memuriyeti ve İsmi	Nev'i tahsis.
Anadoluhisarı nahiyesi müdürü ölü Mehmet Rıfat Turgay	Yetim
Kocaeli mektupçusu Talât Baysal	»
Kemer nahiyesi müdürlüğünden mütekait ölü Cemil Oktay	»
Manisa evrak memurluğundan mütekait ölü Ali Görgüner	»
Beyoğlu Ş. İ. ikinci sınıf zabıta belediye memurluğundan açıkta Selâhattin Güner	Tekaüt
Kilis tahrirat kâtipliğinden mütekait ölü Mehmet Nuri Çinemci	Yetim
Konya Valiliğinden mütekait Cemal Bardakçı	Tekaüt
Çorlu Nüfus kâtipliğinden mütekait ölü Osman Erten	Yetim
Avanos tahrirat kâtipliğinden vekâlet emrinde İsmail Onay	Tekaüt
Kestep nahiyesi müdürlüğünden mütekait ölü Yahya Vecdi Akdoğan	Yetim
Dahiliye M. tahsildarlığından emekli M. Kâzım Güngör	»
Köprü kontrolörü İbrahim Öktü	»

Makaleler

Belçikada

Devlet memurlarının statüsü hakkında kral dekresi

Bir müddettenberi tetkik ettiğimiz memur rejimleri bahsinde Belçika'daki idari reform hareketlerine evvelce temas etmiştik. Belçika memur rejimini tetkik ederken en son tekâmül olarak henüz hazırlanmakta olan bir projeden bahsetmiştik.. Bu proje bazı ehemmiyetli tadillerle 2 birinciteşrin 1937 de kanuniyet kesbetmiş ve neşredilmiştir. Memur rejimlerini ikmâl etmek için idare hukuku bakımından oldukça ehemmiyetli olan bu kanunun tam metnini naklediyoruz.

BİRİNCİ FASIL

Devlet Memurları

Madde 1 —Devlet memuru vasfı, kat'î surette, hizmeti devlet idaresine arzeden şahsa tanıtmıştır. Kral kararnamesinde sarahaten tayin edilmiş olan âmme idareleri ve müesseseleri tamamen veya kısmen devlet idarelerinden addedilmiştir.

Madde 2 — Bu kararnamenin hükümleri, Valilere, Kaymakamlara, yüksek tahsil müesseselerinin tedris heyetine ve ilmi müesseselerin aristik, teknik Koloniyal tahsil müesseselerinin tedris heyetlerine nezaretlerin idare haricinden alınan hususî kalem memurlarına tatbik edilmez.

Madde 3 — Devlet memurları dört sınıfa ayrılır:

- a) Birinci katagorinin ajanları Kral tarafından tayin olunur.
- b) İkinci katagorinin ajanları, Kral tarafından salâhiyettar kılınmış nazır tarafın tayin olunur.
- c) Üçüncü ve dördüncü katagorinin ajanları Nazır tarafından salâhiyettar kılınmış olan idare âmirleri tarafından tayin edilir.

Madde 4 — Meclis Nazırın mütaleası üzerine Kral tarafından yapılan teşkilât talimatnameleri her vazife için tatbik edilecek tayin şekillerini tesbit eder.

İKİNCİ KISIM

Muvakkat Personel

Madde 5 — Muvakkat ajanlar ancak muvakkat bir müddet kay dile ve fevkalâde işler için angaje edilebilir.

Madde 6 — Bu statünün hakkında sarahaten tatbik edilebilecek ahkâmı müstesna olmak üzere, iş mukavelesi hakkında kanunlardan doğan kaideler muvakkat ajanlar ile idare arasındaki münasebetleri tanzim ve idare ederler.

Ezcümle :

1 — Taraflar arasında mütekabil haklar ve mükellefiyetler ve bunların netayici olan muhtelif vaziyetler.

2 — Ücret.

3 — Konje, mühlet, ihbar.

FASIL II

Vazifeler

Madde 7 — Devlet ajanları, her halükârda, devlet menafimi muhafaza ile mükelleftirler. Mensup oldukları idarede mer'î olan nizamname ve talimatnamelerle ken-

dilerine tahmil edilen hizmet mükellefiyetlerini bizzat ve ihtimamla yapmağa mecburdurlar.

Hizmete ait emirleri harfiyen icra ederler ve vazifelerini gayret ve sadakatla görürler. Hizmetlerin ifasını evvelden müsaade istihsâl etmeksizin tatil edemezler.

Madde 8 — Mafevkleri, mesai arkadaşları ve madunları ile olan hizmet münasebetlerinde olduğu gibi halk ile olan temaslarında da azamî nezaket göstermeğe mecburdurlar. Hizmetin menafime teallük eden hususatta, mümkün olan müteakıl yardımı yapmakla mükelleftirler. Resmî vazifelerine olduğu gibi, hususî hayatlarında da halkın itimadını selbedecek veya işgal ettiği vazifenin şeref ve haysiyetine hanel verecek harekâttan tevakkî etmeğe mecburdurlar.

Madde 9 — Belçika milletinin kanunlarına ve teşkilâtı esasiyesine muhalif hiç bir faaliyete tesaddî edemezler. Vazifelerinin icabı malûmattar oldukları ve gerek mahiyetleri icabı ve gerekse âmirlerinin emirleri ile mahrem talâkki edilen hususâtı ifşa etmeleri memnudur. Bu memnuiyet memuriyetten ayrılan devlet ajanları için de tatbik olunur.

Madde 10 — Doğrudan doğruya veya mutavassıtlar elife vazife haricinde de olsa, yaptıkları âmmе hizmeti sebeble kendilerine verilen hediye, ikramiye ve diğer her hangi bir menfaati kabul edemezler.

Madde 11 — Bu statü ile tanzim edilmiş olan mevadda müteallik hiç bir tavsiye devlet ajanları tarafından kabul edilemeyeceği gibi İdarî dosyalarda dahi ahzı mevki edemez.

Madde 12 — Devlet ajanları idarenin kendisine tevdi ettiği hizmetleri hüsnü ifa bakımından âmirlerine karşı mes'uldür. Devlet ajanları, bu bakımdan, vazifelerini ifa esnasında tesadüf edecekleri sui istimalleri önlemek, kanunlara ve nizamlara karşı yapılacak ihmâl ve tecavüzleri bastırmakla mükelleftirler.

Âmir verdiği emirden dolayı mes'uldür.

Madde 13 — Yukarıdaki maddelerin ihlâli, vaziyetin icaplarına göre, ceza kanunlarının tatbikini bertaraf etmeksizin, memurun 77 inci maddede gösterilen inzibatî cezalardan birile tecziyesini müstelzimidir

Madde 14 — Bu faslın ahkâmı daimî ve muvakkat ajanlar için müsterektir.

FASIL III

Seçim

BİRİNCİ KISIM

Seçim imtihanları

İlk hükümler :

Madde 15 — Kabul şeraitini haiz olmıyan ve müteakip maddelerle gösterilen kabul imtihanlarını muvaffakiyetle veremiyen hiç bir kimse devlet ajanı tayin olunamaz.

Madde 16 — Kabul şeraiti Kral tarafından tespit edilir.

Aşağıda gösterilen şeraiti haiz olmayan namzetler imtihana alınmazlar.

- 1 - Belçikalı olmak.
- 2 - Ahlâkan mazbut ve dürüst olmak.
- 3 - Medenî ve siyasî haklardan mahrum bulunmamak.
- 4 - Askerliğini yapmış olmak.
- 5 - Muayyen yaş haddini tecavüz etmiş bulunmamak, memurlar için (35) yaş 2 inci, 3 üncü ve dördüncü katagori vazifelerine namzet olanlar için (30) yaş ancak hizmetin teknik mahiyetini istilzam ettiği takdirde Kral tarafından tespit edilen organik nizamnameler bu yaş haddini otuz beşe çıkarabilir.
- 6 - Bir diplomaya veya usulü dairesinde verilen sertifikaya malik olmak.

- a) Memur namzetleri için yüksek tahsil.
- b) Müstahdemler için yüksek derecede orta tahsil veya ecole normale ve technique'den mezun olmak.
- c) Üçüncü katagori hizmetlerinde memur namzetleri için orta veya meslekî mektepten mezun bulunmak.
- d) Dördüncü katagori hizmetleri için ilk tahsil vesikasını haiz olmak.

Müteakip bir kararname her katagori namzetlerinden istenecek diplomaların muadeleti şartların: tespit edecektir.

Bununla beraber diplomalar ve namzetlerin yaşları ne olursa olsun ikinci, üçüncü ve dördüncü katagori ajanlar: dört senelik bir hizmetten sonra hiç bir kabul imtihanına ve yeni bir staja lüzum kalmaksızın bir derece yüksek memuriyete tayin edilir.

Bu vaziyette namzetlerin «evi» siciller almış ve kabul konkurlarında eyi dereceler ihraz etmiş oldukları takdirde bir derece yüksek memuriyete geçirilirler.

Madde 17 — Kabul imtihanları Kral tarafından tertip olunur .

Aşağıdaki şeraiti haiz olmayan namzetler devlet ajanı tayin olunamazlar.

- a) Kral tarafından tesbit edilen bedeni kabiliyet şartlarını haiz olanlar..
- b) Staj kabul konkurunda muvaffak olanlar.
- c) İdarede muayyen bir mülâzemet devresini muvaffakiyetle ikmâl edenler.
- d) Kat'î kabul imtihanında muvaffak olanlar.

Madde 18 — Bununla beraber Kral heyeti Nüzzarın mütaleasını almak suretile, bu fasılda yazılan şartların kâffesinden veya bir kısmından idari, ilmi, artistik ve teknik bakımından yüksek kıymet sahibi kimseleri muaf tutabilir. Fakat bu istisna ancak hizmetin zaruretleri karşısında yapılabilir.

Madde 19 — Bu faslın hükümleri müstemleke ajanlarına ve mütekaitlerine, bu statünün ihtiva ettiği manaya uygun olarak Kral tarafından devlet ajanı olarak tayin

edilecek olan adlî ve askerî memurlara kabili tatbik değildir.

Madde 20 — 11 inci maddenin hükmü bu fasıl için de kabili tatbiktir.

İKİNCİ HÂL

Staj için müsabaka imtihanları :

Madde 21 — Staj için müsabaka imtihanları bu faslın ikinci kısımdaki ahkâma tevfikân teşkil olunacak «tayin daimî kitabeti» huzurunda yapılır.

Bu müsabaka imtihanlarına kaydiyesi Kral tarafından tespit edilir.

Madde 22 — Bu müsabaka imtihanlarının mevzuları ve usulleri Kral tarafından tespit olunur.

Staja kabul konkuru bir olgunluk denemesidir. Esas maksadı namzetlerin bilgisini öğrenmek değil, daha ziyade bilhassa memur namzetlerinin fikrî kabiliyetlerini ve zihnî formasyonlarını anlamaktır. İsticvap muayyen mevzulara inhisar eder ve umumî not yekûnundaki ehemmiyeti tayinin yapılacağı hizmetin teknik karakterine göre tahavvül eder.

Bu müsabaka imtihanları biri tahrirî, biri de şifahî imtihandan, biri de isticvaptan ibarettir.

Madde 23 — Orta ve yüksek derece tedrisatı için agregasyon diplomu muallim mekteplerinde profesörlük, orta tedrisatta profesörlük için tespit edilmiş olan imtihanlar Kral tarafından tayin edilen şartlar dahilinde tedris hizmetleri stajına kabul imtihanı yerini tutar.

Madde 24 — Müsabaka imtihanları hizmetin icabatına göre ve muayyen iş miktarı için tertip edilir. Lüzumu olan iş miktarı, müsabakanın tarih, mahal ve şeraiti resmî gazete ile halkın ıtılâına vazolunur.

Madde 25 — Müsabaka nihayet bulur bulmaz iştirak eden herkes kazandığı neticeyi öğrenebilir.

Madde 26 — Muvaffak olmuş namzetlerin aldıkları

neticelerin tafsilâtı, kat'î kabul halinde, sicil dosyasına, geçirilir.

Madde 27 — Namzetler tayin salâhiyetini haiz otorite tarafından staj kabul olunur. Kabul kararnamesi geçirilen imtihan tarihile namzet tarafından ihraz olunan dereceyi ihtiva eder.

Staj kabul müsabaka imtihanındaki dereceye göre icra edilir. Şahsî tercih sebepleri için teşkilât talimatnameleri tarafından vazolunan hükümler bundan müstesnadır.

ÜÇÜNCÜ HAL

Staj

Madde 28 — Derece sırasile tasnif, edilen namzetler muvakkat bir mülâzemet devresine tâbi tutulurlar. Bu müddet :

- a) Birinci katagori namzetleri için üç.
- b) İkinci katagori namzetleri için iki.
- c) Üçüncü ve dördüncü katagori namzetleri için bir senedir.

Madde 29 — Tayin selâhiyetini istimâl eden makam istisnâî hallerde bu normal staj müddetini bir sülüs müddet daha uzatabilir.

Madde 30 — Stajiyer, hukuk ve vazife bakımından memur gibidir.

Madde 31 — Her üç ayda bir stajiyerin vaziyeti bulunduğu idarenin şefi veya şefleri tarafından bir raporla Müdürler encümenine gönderilir. Bu raporun şekli ve bu rapor hazırlanırken bu rapor talebi takdirinde alâkalıya tebliğ edilir. Riayet olunacak kıstaslar Kral tarafından tespit edilir. Stajın sonunda Müdürler Encümeni raporların heyeti mecmuası üzerinde müzakerede bulunur ve stajiyerin ya kat'î kabul imtihanına girmesine muvafakat eder veya esbabı bildirilmek üzere hizmetine nihayet verilir.

Bununla beraber, stajiyerin hizmete yaramadığına veya yaramayacağına kâfi derecede kanaat getirilmiş ise üç ay evvel bildirmek şartile staj müddeti esnasında da bu ikinci şekle müracaat mümkündür.

Madde 32 — Staj devresi zarfında namzedin alınacağı vazife maaşının asgarisi kendisine verilir.

Madde 33 — Kat'î kabul imtihanı teşkil olunacak, «tayin daimî kitabeti» huzurunda yapılır.

Madde 34 — Bu imtihanın metod ve mevzuları Kral tarafından tesbit edilir.

Bu imtihanın gayesi stajiyerin öğrendiği idari bilgileri ve meslekî kabiliyetini anlamaktır.

Madde 35 — Bu imtihanda muvaffâk olan namzet kat'î olan kadrolara kabul olunurlar. Tayin kararnamesi imtihan tarihile ihraz olunan neticeyi ihtiva eyler. Memurlar terfi hususunda değerleri ve imtihan neticelerine göre tespit edilen şahsî kabiliyet ve üç aylık raporlarına göre sıraya konulurlar.

İkinci Kısım

Seçim daimi kitabeti:

Madde 36 — Seçim daimi kitabeti, nazırlar heyetinin tekli file Kral tarafından tayin edilen daimi bir sekreter marifetile idare olunur.

Bu daimî sekreter beş sene müddet için vazife görüp müddetin hitamında tekrar tayin olunabilir.

Madde 37 — Daimi sekreter devlet ajanlarını seçim vazifesile mükelleftir.

İmtihanların pratik teşkilâtı sekreter tarafından tanzim edilir. İmtihanların intizam içinde ceryanına nezaret eder.

Sekreter vazifesi hakkında hükümete senelik rapor verir. Bu rapor devlet ajanlarının iyi seçilmeleri hakkında her nevi faydalı teklifleri ihtiva eder.

Madde 38 — Bu büroya icabederse, daimî sekreterin

teklifi ile Kral tarafından iki muavin kâtip daha tayin edilir.

Muavin sekreterlerin vazifeleri müddeti beş sene olup hitamında tecdit edilebilir. Muavin kâtiplerin vazifeleri daimî kâtiplikle birlikte hitam bulur.

Madde 39 — Hususî zaruretlerin icaplarına ve daimî sekreterlerin fikrine tebaan muayyen imtihanlar için Kral tarafından bir veya müteaddit muvakkat kâtip tayin olunur.

Madde 40 — Seçimin yapıldığı vazife ne olursa olsun jüri şu kimseleri ihtiva eder.

1 - Bir reis, (Daimî sekreter) bir sekreter muavini veya muvakkat sekreter bunların rey-i istişarîdir.

2 - Kral tarafından her imtihan için tayin edilen ve daimî sekreter huzurunda yemin eden en az dört aza,

Kral daimî sekreterlerin inhası üzerine bir veya müteaddit munzam aza tayin eder.

Madde 41 — Jürinin azası her imtihanın mahiyetine göre değişir.

Madde 42 - Seçim daimî sekreterliği Brükseldedir, Daimî sekreterin kararile Krallığın diğer bir şehrine nakledilebilir.

Madde 43 — Staja kabul konkurları için azalar şunlardır:

a) Birinci katagori memurlarının seçimi için. Müdürler Encümeninden bir âza Yüksek tedrisattan üç profesör:

b) İkinci katagori memurlarının seçimi için: Bir memur;

Orta tedrisatın yüksek kısmından üç profesör.

c) Üçüncü ve dördüncü katagori için:

Bir memur,

Üç ilk mektep müdürü veya üç orta veya meslekî mektep muallimi.

Madde 44 — Kat'î kabul ve derece terfii imtihanları ve terfi imtihanları için jüri âzası şunlardır:

- a) Tayinin vukubulduğu dairenin umumî kâtibi, yahut tevkil edeceği kimse (üçüncü ve dördüncü katagoride)
- b) Aynı daireden iki memur;
- c) Staja kabul konkurları için kabul edilen tedrisat derecesinden bir profesör.

Madde 45 — Personel komitelerinde temsil edilen meslekî teşekküller imtihanlara iştirake mezun mümessillerini daimî kitabete tevkilen izam edebilirler.

FASIL IV

Memuriyete Duhul

Madde 46 — Devlet ajanı sadakat yemininden sonra memuriyete girmiş addedilir.

Madde 46 — Yukarıdaki madde ile istenilen yemin 20 Temmuz 1831 dekresinin ikinci maddesi ile tespit edilen şekilde ceryan eder .

Madde 47 — İkinci, üçüncü ve dördüncü kategori ajanları Kral tarafından tayin olunan Umumî Müdür veya Umumî Kâtibin huzurunda yemin ederler. Memurların sadakat yemini nazırın huzurunda olur.

Madde 48 — Bu yemin ihmâl yapılmazsa tayin, makabline şâmil olmak üzere iptal edilir.

FASIL V

Devlet ajanlığı sıfatı ile uymıyan işler

Madde 49 — Devlet ajanlığı sıfatı ile gerek bizzat, eşi ve gerekse, şahsı ahar vasıtasile yapılan ve mahiyeti icabı çalıştığı hizmet ile gayri kabili telif olan veya bulunduğu vazifelin şeref ve haysiyetine münafı olan her türlü meşguliyetler imtizaç edemez .

Madde 50 — Bundan başka devlet ajanlığı sıfatı ile

velevki parasız olsun, kâr gayesile işliyen hususî işlerde hizmet veya vekâlet kabul etmek gayrı kabili telifir.

Bununla beraber bu hüküm vesayet işlerine teşmil olunamaz. Yine aynı suretle idare namına hususî teşebbüslerde yapılan fahrî vekâlet hususları bu hükümden müstesnadır.

Madde 51 — Bundan evvelki maddeye alâkadaranın tahriri talebi ve Müdürân Encümeninin raporu üzerine Heyeti nuzzar kararile istisnalar yapılabilir.

Madde 52 — Bu faslın hükümleri aslî ve stajiyer ajanlar için müşterektir.

FASIL VI

Müdürler Encümeni

Madde 53 — Her dairede mecburî olarak bazı memurları ihtiva eden bir Müdürler Encümeni mevcuttur.

Nazır bunlara bir veya bir kaç şef ilâve edebilir. Vazifeleri iki sene olarak kabul edilmiştir. Tekrar tayin caizdir.

Madde 54 — Bu statü ile tanınmış hususattan maada Müdürler Encümeni staj, sicil ve terfî hususunda yüksek murakabe selâhiyeti ile mücehhezdir. Umumî kâtibin riyasetinde ve onun gaybubetinde umumî kâtip tarafından encümen içinden tayin edilen bir vekil riyasetinde çalışır.

Madde 55 — Nazır her idarede servis şefleri veya memurlardan mürekkep bir heyet teşkil edebilir. Bu heyet Müdürler encümeninin .vazifesine yardımla mükellef olup ona istişari fikirler verir.

FASIL VII

Sicil

Madde 50 — Sicil, direktör dahil birinci, ikinci, üçüncü katagori memurları için mecburidir. Gayesi idareyi;

ajanın ehliyet ve kabiliyet, randımanı ve kıymeti hakkında tenvir etmektir.

Madde 57 — Her ajan, kendi sicil dosyasından malûmat alabilir.

Madde 58 — Sicil dosyası bütün filî münasebetleri veya takdiri anasını teşkil edebilecek bütün müşahedeleri ihtiva eder.

Bununla beraber bu münasebet ve müşahedeler ancak vazifenin icrasına veya hususî hayatın vazife ile olan münasebetlerine taallûk eder.

Madde 59 — Sicil dosyası senelik bir tetkike tabidir. Bundan başka her derece veya maaş terfiinden evvel tekrar tetkike tabi tutulur. Bu tetkikin neticesinde en yakın âmir bir sicil bülteni doldurur.

Bu bültenin şekil ve tabi olacağı kıstaslar Kral tarafından tayin ve tesbit edilir.

En yakın âmir bültendeki anasını müşahhas bir halde göstermek için şu tabirleri kullanır.

«Fevkalâde» — «Çok iyi» «iyiye yakın» - Kâfi» — «zayıf» — «fena».

Her derece için bir numara verilebilir. 18, 19 ve 20 «fevkalâdeye», 16, 17 «çok iyi» ye, 14 ve 15 «iyi» ye, 12 ve 13 «iyiye yakın» a, 10 ve 11 «kâfi» ye 8 ;ve dokuz «zayıf» a, 7 ve aşağı «fena» ya tekabül eder .

Madde 60 — Sicil bülteni dairenin âmiri tarafından tetkik ve tasdik edilir.

Madde 61 — Bu notların tayini tâli memurlar için Kral tarafından tayin edilen Umumî Müdür veya Umumî Kâtip, memurlar ve müstahdemler için Müdürler Encümenine aittir.

Madde 62 — Nottan alâkadar haberdar edilir. Alâkadarların yapılan tekliflere uygun olmayan her karardan malûmatı olacaktır.

FASIL VIII

Maaş, Ücret ve Diğer tediyeat

BİRİNCİ KISIM

Maaş :

Madde 63 — Her vazifeye tahsis edilen asgarî ve azami maaş miktarı ve 'bunların artırılması Kral tarafından tayin edilir.

Maaş Kral tarafından tayin edilen bir hayat standardı endeksi üzerine tahavvül eder. Bu miktar asgarî hayat derecesinin dununa asla düşürülemez.

Madde 64 — Maaşları tespit eden baremler isin mahiyeti, işi görenin ehliyeti, iş müddeti ve haiz olduğu mesuliyetin derecesi hesaba katılarak tayin edilir.

Madde 65 — Her vazifeye tahsis edilen maaş azamisi silsilei meratip itibarile daha yüksek vazifelere muhassas maaşların aşağı derecelerinden müstakildir.

Madde 66 — Hiç bir vaziyette derecenin ilerlemesi ajanın maaşını azaltmağa matuf olamaz.

İKİNCİ KISIM

İkramiye ve Tazminat

Madde 67 — Aile tazminatının miktarı Kral tarafından tayin edilir. Bu tazminat doğum tazminatı ve aile ikramiyesi olarak iki kısma ayrılır.

Madde 68 — Bundan başka, Kral diğer tazminat ve ikramiyeleri ve bunların miktarını tayin ve tespit eder.

FASIL IX

Terfi

Madde 69 — İki türlü terfi vardır.

I - Derece terfi,.

2 - Maaş terfii.

Bunlarda:

- a) Birinci katagori ajanları için, Müdürler Encümeninin mütaleası üzerine, Kral tarafından.
- b) İkinci katagori ajanları için Müdürler encümeninin teklifi ile Nazırlar tarafından,
- c) Üçüncü ve dördüncü katagori için Müdürler encümeninin teklifi üzerine Nazırların selâhiyettar kıldığı idare âmirleri tarafından.

BİRİNCİ KISIM

Derece terfii,

Madde 70 — Derece terfii ajanı idari hiyerarşide yükseltir. Bu ancak münhal vukuunda ve her katagorinin hudutları dahilinde olur.

Madde 71 — Derece terfii ajanlara, sicilleri itibarile ehliyet ve kabiliyetlerine göre tatbik edilir. Sicillerinin müsavâtı halinde derece terfii sırası Müdürler Encümeni tarafından tespit olunur.

Madde 72 — Bir derecede iki sene bulunmadan daha yüksek dereceye terfi caiz değildir.

Madde 73 — (Fevkalâde kıymeti haiz ve mühim hizmeti sepketmiş ajanları hizmetlere getirmek için bundan evvelki maddeye istisnâ yapılması caizdir.

Madde 74 — Derece terfii için Kral tarafından tâli imtihanlar tertip olunur. Bu imtihanlar «Seçim daimî sekreteri» nin huzurunda yapılır. Bu imtihanlarda alınan neticeler sicil dosyasına geçirilir.

Madde 75 — Derece terfileri hakkındaki teklifler dairenin personelinin ıttılana vazolunur. Bu personelin âzası karardan evvel on gün zarfında Müdürler Encümenine talep ve itirazda bulunabilirler.

İKİNCİ KISIM

Maaş terfii

Madde 76 — Maaş terfii ki dem ve sicil esası üzerine müessesdir.

Maaş terfileri baremleri tespit eden kararnameler tarafından mevzu muayyen müddetlerden sonra ve müteakiben yapılır. Kıdem müddetleri, Kral tarafından tayin edilen bir nisbet üzerine, sicil bültenindeki nota göre mütehavvildir.

FASIL X

İnzibati Rejim

BİRİNCİ KISIM

Cezalar

Madde 77 İnzibatî cezalar şunlardır:

- 1 - İhtar;
- 2 - Tevbih;
- 3 - Tekdir;
- 4 - Maaş tevkifi;
- 5 - Mecburî nakil;
- 6 - Vekâlet emrine alma;
- 7 - Maaş tenzili;
- 8 - Derece tenzili;
- 9 - Müstafî addedilme;
- 10 - Azil.

Madde 78 — 77 inci maddenin 1, 2 ve 3 üncü fıkralarındaki inzibatî cezalar en yakın âmir tarafından verilir. Diğer inzibatî cezalar için de en yakın âmir teklif selâhiyetini haizdir.

Bu cezalar üçüncü ve dördüncü kategori memurlar için tayin selâhiyetini haiz olan makam tarafından, veri-

lir. İtiraz encümeni müracaat eden memur lehinde mütalea verdiği takdirde karar nazır tarafından verilir.

İkinci kategori için inzibatî cezalar mutlak surette Müdürler encümeni tarafından teklif tayini yapan makam tarafından hükmedilir. Bununla beraber 77 inci maddede gösterilen birinciden 5 inciye kadar olan cezalar için daima kararı nazır verir.

Madde 79 —: Alâkadaranın müdafaası alınmadan hic bir ceza selâhiyettar makama teklif edilemez.

Madde 80 — Her ceza sicil dosyasına kaydedilir. Bu cezanın terkinin Kral tarafından tespit olunacak bir usul üzere ifa edilir.

Madde 81 — Ef'ali cezaiye inzibati usul ve hükmü tadil eder.

Bu ef'alın neticesi ne olursa olsun idari otorite inzibatî cezaların tatbikında hakimdir.

İKİNCİ KISIM

İtiraz Komisyonları

Madde 82 — Her nezarette bir veya müteaddit itiraz komisyonları teşkil olunur. Keza nezaretler arası bir komisyon dahi kurulur.

Birinci Bap

Madde 83 — İtiraz komisyonlarının vazifesi talep vukuunda ikinci, üçüncü ve dördüncü kategoriye ait kat'î, stajiyer ve muvakkat ajanları istima eylemektir. Bu komisyona terettüp eden vecibe 77 inci maddenin birinci, ikinci, üçüncü fıkralarında tasrih edilmiş olan cezalardan gayri bir ceza teklif olunduğu taktirde selâhiyetli otoritenin kararından evvel keyfiyet hakkında mütaleasını beyan etmektir. Keza işbu komisyon sicilin tekrar tetkike tabi tutulması taleplerini tetkik eder. Nezaretler arası komisyonu muhtelif nezaretler memurlarının taleplerini tetkik eder,

Madde 84 — Her itiraz komisyonu su kimselerden tereküp eder.

- a) Kral tarafından hakimler arasından seçilen bir reis,
- b) Yarısı nazır tarafından ve diğer yarısı selâhiyetli Personel komitesindeki meslekî teşekkül mümessilleri tarafından ve otuz beş yaşını ikmâl edip on beş sene müddetle hüsnü hizmet etmiş ajanlardan seçilir. Bunların müddeti üç senedir.
- e) Nazır tarafından tayin edilen bir memur raportör
- d) Nazır tarafından seçilen bir zabıt kâtibi.

Raportör ve zabıt kâtibinin rey hakkı yoktur.

- e) Aslî âza miktarınca aynı usul ile intihap eden yedek âzalar.

Madde 85 — Her hangi bir meselenin tetkiki sırasında âzalardan birinin idarî derecesi talebi yapan memurun derecesine muadil olmadığı takdirde münasip derece sahibi bir yedek âza ikame olunur.

Madde 86 — Talep sahibi gerek idareyi temsil eden âzadan birini, gerekse personeli temsil eden âzadan birisinin komisyonda bulunmasını talep edebilir.

Madde 87 — Bundan maada Reis tarafından aynı zamanda hakim ve taraf olduğu mütaleası ileriye sürülecek olan âza komisyona iştirâk etmez.

İKİNCİ BAP

Usul

Madde 88 — İdarî tahkikat neticesi hakkında teklif olunan cezadan haberdar edilen memur, haberdar edildiği günden itibaren on gün zarfında aşağıdaki otoriteye; İtiraz komisyonuna müracaat fikrinde olduğunu bildirir.

Sicile müteallik mesail için bu on günlük mühlet müracaat sahibinin rapora ıttılatı gününden veya sicildeki meşruhatın tebliği gününden başlar.

Madde 89 — İtiraz komisyonu müracaattan umumî

kâtip marifetile haberdar edilir. Umumî katip meseleye ait tekemmül etmiş dosyayı ve memurun siciline müteallik bütün vesaiki tebliğ eyler.

Madde 90 — Tahkikat tamamen ikmâl ve memur müdafaa vesaikini istimal edebilecek bir vaziyete ve dosya komisyonunun hâdiseye tamamille ittıla peyda edebilecek şekilde ikmâl edilmedikçe hiç bir talep komisyon tarafından tetkik olunamaz.

Madde 91 — İtiraz komisyonu tetkikatını ikmâl etti İsten sonra dosyayı selâhiyetli otoriteye gönderir ve mütaleasını bildirir. Keza aranın leh ve aleyhte olmak üzere ne suretle tecelli ettiğini bildirir. Bundan başka yeniden tahkikat icrasını tavsiye ve bu hususa birisi nazır tarafından ve diğeri memurlar arasından seçilen iki âzayı memur eder.

Madde 92 — Meşru mazerete müstenit olmadıkça itirazı yapan bizzat ispatı vücut eyler. Keza müdafaası için vazifedar veya mütekait nezaret memurlarından birisini ve yahut bir avukat veya mesleki bir teşekkül mümessilini intihap edebilir.

Madde 93 — Usulü dairesinde davet edilmesine rağmen memur şayanı kabul bir itiraz dermeyer etmeksizin itiraz komisyonunda ispatı vücut etmekten istinkâf eylediği takdirde talebinden feragat etmiş nazarile bakılarak dosyası selâhiyetli otoriteye iade edilir.

Madde 94 — Selâhiyetli otorite kararını itiraz Komisyonuna tebliğ ve bunlardan her birinin komisyon kararına uygun olmadığı halde mucip sebepleri ile bildirir.

Madde 95 — Komisyona çıkan her memura bir harcırah verilir.

FASIL XI

Şahsî mes'uliyetler

Madde 96 — Üçüncü şahıslara karşı olan mes'uliyetlerinden ayrı olarak, devlet ajanları, Kral tarafından tâ-

ysin edilen hudut ve şartlar altında, hizmet vazifelerini, gerek kasden ve gerek ihmâl ve dikkatsizlik neticesi olarak. yapmamak suretile sebebiyet verdikleri zararlardan dolayı idareye karşı mes'uldürler. Para tazminatı şeklinde olan bu mes'uliyetin müeyyedesi inzibatî cezalara karşı tatbik olunan müracaat usullerine tabidir. Nazır, Müdürler Encümeninin teklifi üzerine mes'uliyeti tayin ve cezanın miktarını tespit eder.

Madde 97 — Bundan evvelki madde muhasipler gibi bu bakımdan tamamen hususî ahkâma tabi olan memurlara kabili tatbik değildir.

FASIL XII

İzinler

Madde 98 — Her devlet ajanı, sitajiyer olsun, muvakkat olsun, müddeti kıdeme göre ve Kral tarafından muayyen bir senelik mezuniyete müstahaktır. Bu müddet on beş günden aşağı ve bir aydan fazla olamaz.

Madde 99 — Kral tarafından tanzim edilecek teşkilât talimatnameleri şahsî vaziyetlere ve icabı hale göre izinlerin verilmesi şeraitini tespit ederler.

Madde 100 — İşbu fasıl hususî izni ve tatili tayin eyliyen ahkâma tabi olan muallimlere tatbik olunmaz.

FASIL XIII

Vazifenin intikâı ve hitam şekilleri

BİRİNCİ KISIM

Hizmetin inkıtâı

Medde 101 — Aşağıdaki haller terfi hakkı muhafaza edilmek üzere vazifenin inkıtâmı gösterir.

- 1 - Askere alınma esnasındaki kanunî müddet.
- 2 - Hastalık veya maluliyet sebebiyle vazifeden ayrılma.

Bu vaziyette ayrılma keyfiyeti en aşağı 10 sene hizmette bulunan ajanlar için 3 ayı geçmemek şarttır.

10 seneden fazla ve 20 aydan az hizmette bulunanlar için 6 ay.

20 seneden fazla ve 30 seneden az hizmette bulunanlar için 9 ay.

30 seneden fazla hizmette bulunanlar için 12 ay.

3 - Müsaadeye tabi sendikal hizmetler için.

4 - İdarî cezaya tahvil edilmeyen mecburi intikal.

Madde 102 — Bundan evvelki maddenin dördüncü fıkrasında derpiş edilen şekil tayin selâhiyetini haiz makamın kullandığı bir tedbirdir ki hizmetin veya halkın menfaati o ajanın idareden uzaklaştırılmasını müstehzim olduğu hallere inhisar eder.

Bununla beraber bu inkıta üç ayı geçtiği takdirde selâhiyettar makam Müdürler encümeninin mütaleasını alır ve bu tedbir inzibati cezaların tatbikatına karşı müstamel müracaat usulüne tabi olur.

İKİNCİ KISIM

Nezaret emrine alınma

Madde 103 — Devlet memurları Kral tarafından tayin edilen şerait dahilinde ve evvelden haberdar edilmek mecburiyeti olmaksızın nezaret emrine alınırlar.

- 1 - Vazifesini ilga veyahut hizmetin menfaati icabı vazifeden çektilirme,
- 2 - Hizmette kat'î ehliyetsizliğe müncer olmayan fakat 103 üncü maddenin ikinci fıkrasında tespit edilen hudutları aşan bir müddet devam eden hastalık veya maluliyet. sebeble,
- 4 - Şahsî esbaba binaen,
- 5 - Askerî ifa sebeble,
- 6 - Müstemlekelerde bir âmine hizmetinde veya âmmen menfaatine hadim bir müessesede vazife görmek sebeble,

Madde 104 — Tekaüt hakkını kazanan kimse mecburî mezuniyete tâbi tutulamaz.

Madde 105 — Miktarı Kral tarafından tayin edilen intizar maaşları 103 üncü maddenin 1, 2, 3 üncü fıkralarına tatbiki suretile verilebilir.

Vazifenin ilgası suretile vukubulacak mezuniyet hallerinde intizar maaşı, iki senelik açıktaki kaldıktan sonra vaktinden evvel tekaütlüğü kabul edilmesi hasebile taayyün eden miktar üzerinden verilir. Vazifeden ayrılan 103 üncü maddenin 1, 2 ve 3 üncü fıkralarını tatbik suretile memurlar aile ve doğum tazminatlarından istifade ederler. Kendilerine verilecek miktar hizmette imiş gibi hesap edilir.

Madde 106 — Bu suretle her memur nazırın emrinde kalır ve eğer meslekî ehliyete malik ise, münhal vukuunda kadroya alınır. Nazır tarafından tespit edilen mühlet içinde kendisine teklif olunan vazifeyi kabul etmeğe mecburdur.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Vazifenin kat'î inkıtai

Madde 107 — Aşağıdaki hallerde ajanlar vazifelerinden kat'î surette ayrılırlar:

- 1 - Tayini kanunî olmayan ajanlar.
- 2 - Bu statünün 16 ncı maddesinin 1, 3 ve 4 üncü fıkraları ile tespit edilen şeraiti kaybeden.
- 3 - İzinli gaybubetlerinde mazeretsiz vazifesi başına dönmeyenler.
- 4 - Meşru mazereti olmadan vazifesini terkeden ve bu müddeti 10 günden fazla geçirenler.
- 5 - Bu statünün 11 inci maddesine muhalif hareket edenler.
- 6 - Meşru mazereti olmadan 106 ncı maddenin ahkâmına riayet etmeyenler.
- 7 - İkametgâh mecburiyetine riayet etmeyenler,

8 - Kral tarafından tayin edilen ve medenî ve cezaî kanunların tatbiki vazifeden ayrılmayı istilzam eden hallerde.

9 - Hizmette veya açıkta iken kanun ile tespit edilen şerait içinde, bir malûliyeteye duçar olarak daimî, muntazam ve tam hizmet yapmayacak vaziyette olanlar.

10 - İnzibatî bakımdan azledilenler.

Madde 108 — Şu haller de vazifeden kat'î surette ayrılmayı istilzam eder:

1 - İstifa suretile.

Bu vaziyette, ajan hizmeti derhal terk edemez. En az 30 gün evvel haber vermek mecburiyetindedir.

2 - Kat'î surette anlaşılan meslekî ehliyetsizliği sebeble.

Bu ehliyetsizlik sicile tabi ajanlar için iki defa fena sicil almak, sicile tabi olmayan ajanlar için nazırlar heyetinde müzakere edilen Nazırın raporu ile teayyün eder.

Bu gibilere Kral tarafından tayin edilen şerait denesinde bir aylık tazminat verilir.

3 - Normal yaş hududu dolayısıyla tekaütlük suretile,

FASIL XIV

Personel komitesi

Madde 109 — Her nezaret dairesinde en aşağı bir personel komitesi teşkil edilmiştir. Bu komite müsavi adetle nazır tarafından tayin edilen âzalarla 114 üncü maddedeki hükümler dairesinde intihabatta aldıkları rey adedi nisbetinde meslekî organizasyon tarafından tayin edilen azadan terekküp eder. Bu âza bilfiil vazife icra eden veya dairesince tekaüt edilen memurlar arasından intihap olunur. Komite müzakerelerinde rey vermeyen umumî kâtip tarafından idare edilir.

Madde 110 — Diğer taraftan birçok devair memurlarını veya memurların heyeti umu m iyesini alâkadar eden mesaili tetkikle mükellef bir vekâletler arası personel komitesi

teşkil edilmiştir. Bu komite adeden Başvekil tarafından tayin edilen âzalarla 114 üncü maddede derpiş edilen intihabatta aldıkları rey adedile mütenasip miktarda ve personel komitelerinde daireler arası meslekî organizasyonların] temsil eden azalar adedine müsavi adette âzadan terekkün eder.

Bu azalar bilfiil ifayı vazifede bulunan veya tekaüt edilen âza arasından seçilir. Daireler arası personel komitesi Başvekil tarafından tayin edilen bir memur tarafından idare edilir.

Madde 111 — Komite ruznamesine ancak sabih şartlarının ıslahına veya vazifelerinin ifasına müteallik mesail idhal olunabilir. Personel komitesi bu mesail üzerinde tezekkür ve istişarî reyini verir.

Madde 112 — Personel komitesi celselerine ait ruznameleri Nazıra arzeder. Nazır bu ruznameyi tasvip ve celse tarihlerini tespit eder.

Madde 113 — İşbu statüye ait tadilât teklifleri ve bu statünün icra edilecek teşkilâta müteallik nizamname teklifleri daha evvel selâhiyettar personel komitenin reyine arzedilecektir.

Madde 114 — Muhtelif personel komite âzalarının intihap şekli, vazifeleri müddeti Kral tarafından tespit edilir.

SON VE MUVAKKAT HÜKÜMLER

Madde 115 — İşbu kararnamenin mevkii mer'iyete vaz'mdan evvel vazifeye giren devlet memurları hakkında tatbik edilen muvakkat hükümler mütemmim bir kararname ile tanzim edilecektir. Bu muvakkat hükümler kat'î memuriyetleri temsil eden bazı muvakkat memuriyetlere, vazifelerin tatil ve inkıtına, bazı imtihanlar geçirmiş ve duhul için bu imtihanların açılmasını icabeden vazifelere henüz tayin edilmemiş olanların hukukuna riayee ait olacaktır.

Madde 116 — Kismî dahi olsa bu statüde yapılacak her tadilât Heyeti nüzzarda müzakeresi icabeden esbabı mucibeli bir kararnamenin mevzuunu teşkil eder.

Madde 117 — İşbu kararname resmî gazetede intişarından üç ay sonra mevkii mer'iyete girecektir.

Madde 118 — Nazırlarımız bu kararnamenin icrasında kendilerine taallûk eden hususatın tatbikile mükelleftirler.

Nakleden: Başvekâlet hususî
kalem müdürü

Haşan Şükrü Adal

«Hüsni Berker'in 2 form ılık yazısı birlikte gönderilmiştir»